

ingediend op **1292** (2021-2022) – Nr. 1
16 mei 2022 (2021-2022)

Ontwerp van decreet

tot wijziging van het Wetboek van Strafvordering,
het Veldwetboek van 7 oktober 1886,
het Bosdecreet van 13 juni 1990,
het decreet van 21 oktober 1997
betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu
en het decreet van 21 december 2001
houdende bepalingen tot begeleiding
van de begroting 2002,
wat betreft het beschermen van de bossen
en het natuurbeheer van openbare terreinen

INHOUD

Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet van 19 juli 2021	43
Advies van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen.....	51
Advies van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten	65
Voorontwerp van decreet van 18 februari 2022.....	75
Advies van de Raad van State	85
Ontwerp van decreet	99

MEMORIE VAN TOELICHTING

Samenvatting

Vlaanderen is ambitieus als het gaat over meer bos voor Vlaanderen. Het bosuitbreidingsplan van de Vlaamse minister bevoegd voor Omgeving wordt sinds mei 2020 op het terrein uitgevoerd door de bosalliantie. De volledige realisatie van 4000 ha extra bos tegen eind 2024 blijft de doelstelling.

Dit ontwerp van decreet beoogt het aanpassen en verduidelijken van de afstandsregels bij bosaanleg in het agrarische gebied. Het aanpassen van de afstandsregels en het verduidelijken dat bosrandontwikkeling mogelijk is, verhoogt het ruimtelijk rendement voor bosuitbreiding zonder meer gronden te moeten innemen. In het kader van het streven naar optimaal gebruik van de open ruimte is dit voordelig voor het bevorderen van de bosuitbreiding. Op deze wijze worden de gronden die beschikbaar worden gesteld voor bebossing optimaal ingevuld.

Tegelijk is het belangrijk om de bescherming van bestaande bossen niet uit het oog te verliezen. Het bosareaal in Vlaanderen ging er de laatste decennia helaas op achteruit. Nochtans is het Bosdecreet van 13 juni 1990 duidelijk: ontbossing is in principe verboden. Niettemin zijn enkele belangrijke afwijkingen voorzien die ontbossing toch mogelijk maken, zij het mits compensatie. Het boscompensatiemechanisme bestaat sinds 2001. In de periode 2001-2019 is er ongeveer 4500 ha ontbost door de toelating in een stedenbouwkundige vergunning of omgevingsvergunning. Ondanks het bestaande boscompensatiemechanisme werden op het terrein te weinig boscompensaties gerealiseerd.

De Vlaamse Regering heeft de ambitie om tijdens deze legislatuur zeker geen verdere achterstand op te bouwen voor compensaties. Het is de ambitie om elke ontbossing die moet worden gecompenseerd daadwerkelijk te compenseren op het terrein. Dit ontwerp van decreet beoogt daartoe een wijziging in het mechanisme van boscompensatie. Door een aantal wijzigingen in de regelgeving zal de boscompensatie vlotter worden gerealiseerd.

Een eerste wijziging is de verplichting om een ontbossing van openbaar bos altijd in natura te compenseren. Een tweede wijziging is creëren van de keuzemogelijkheid voor de vergunningverlenende overheid om de boscompensatie op het terrein zelf uit te voeren.

Als antwoord op de veranderde wetgeving en subsidiemogelijkheden bij het natuurbeheer in Vlaanderen, wordt gestreefd naar een duidelijk kader voor het beheer van openbare natuurterreinen die geen eigendom zijn of in volledig beheer zijn bij het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB). De voorgestelde wijziging aan het Natuur- en Bosdecreet geeft een bestuur meer beslissingsruimte en -mogelijkheden om de beste partner voor het beheer van zijn natuurgebieden te kiezen. Het partnerschap tussen de Vlaamse overheid en de besturen voor de uitvoering van het technische beheer wordt door de voorgestelde wijzigingen bevestigd, maar omgevormd naar een actievere bewuste samenwerking.

Gelet op toenemende risico's op langdurigere droogteperiodes dringt zich een rechtsgrond op om het maken van vuur en het roken in natuurgebieden te regelen.

Tot slot wordt de strafrechtelijke bescherming van de bossen versterkt. Artikel 138, 2°, Sv. wees al in 1936 de politierechter aan als bevoegde rechter voor misdrijven die in het Boswetboek worden omschreven, terwijl de overige contentieux waarop het decreet houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid van 1995 (DABM) van toepassing is, tot de bevoegdheid van de correctionele rechtbank behoort.

Dit is niet consistent en geeft aanleiding tot misverstanden en onontvankelijke dagvaardingen.

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

1. Bosuitbreiding en boscompensatie

De Vlaamse Regering heeft zich tot doel gesteld om tegen 2030 te zorgen voor 10.000 ha bosuitbreiding, waarvan 4000 ha tegen 2024. In de beleidsnota Omgeving 2019 – 2024 van de Vlaamse minister van Omgeving wordt deze ambitie verder uitgewerkt onder SD 1. Een netto toename aan natuur en bos met hoge kwaliteit, overal en dichtbij voor iedereen, en meer specifiek onder OD 2. Meer natuur en bos voor de aanpak van de klimaatverandering. Daarbij vermeldt ze ook dat ze zal zorgen voor een snelle en effectieve boscompensatie en erover zal waken dat de boscompensatieregeling sluitend blijft.

2. Technisch beheer

Huidig artikel 45, §1, van het Bosdecreet van 13 juni 1990 geeft het Agentschap voor Natuur en Bos de opdracht om in te staan voor het beheer van alle openbare bossen. Voor deze openbare bossen (elk bos waarvan een publiekrechtelijk rechtspersoon eigenaar of mede-eigenaar is, zoals gedefinieerd in artikel 4, 16°, van het Bosdecreet) die geen eigendom zijn van of in volledig beheer zijn bij het Agentschap voor Natuur en Bos, wordt het beheer beperkt tot de technische aspecten van het bosbeheer, die de praktische uitvoering van het beheerplan betreffen. In de decreetbepaling werd voorzien dat de Vlaamse Regering bepaalt wat onder die technische aspecten moet worden verstaan. Tot nog toe is van die nadere uitvoeringsmogelijkheid geen gebruik gemaakt door de Vlaamse Regering.

In de praktijk kent het uitvoeren van het technische beheer van openbare bossen door het Agentschap van Natuur en Bos een zeer lange traditie. Door de jaren heen zijn er evenwel verschillen ontstaan in de uitvoering ervan, naargelang de lokale afspraken, specifieke kenmerken van de gebieden enzovoort.

In het belang van een transparante werking van het Agentschap en als antwoord op de veranderde wetgeving en subsidiemogelijkheden bij het natuurbeheer in Vlaanderen, is het nodig een vaste lijn in dit proces te brengen. Op die manier wordt het beheer van alle openbare bossen op eenzelfde, duidelijke leest geschoeid.

Hierbij is het aangewezen een verdere afstemming te realiseren met de principes van de natuurbeheerplannen en de subsidiëring van beheerwerken in uitvoering van goedgekeurde natuurbeheerplannen.

Artikel 45 van het Bosdecreet heeft voor een versnippering van het beheer van openbare bossen gezorgd. Volgens dat artikel kan een publiekrechtelijke rechtspersoon namelijk beheertaken aan verschillende uitvoerders geven. Versnippering van beheer biedt echter geen garantie op een correcte, transparante en doorgedreven opvolging, duurzaam natuurbeheer en kwaliteit. Een eenheid van beheer maakt dat natuurbeheer doelgerichter en effectiever kan georganiseerd worden, zowel in de plan-, voorbereidings- als opvolgfase. De opvolging van de beheerwerken kan op die wijze ook beter georganiseerd en gemonitord worden.

De Vlaamse overheid streeft naar een efficiënt en effectief natuurbeheer (opmaak natuurbeheerplannen, realisatie Europese natuurdoelen enzovoort). Tegen 2050 moeten gradueel specifieke natuurdoelen gehaald worden in uitvoering van het gewestelijke Natura2000-programma. De sterkste schouders, namelijk de overheden, hebben hierin een belangrijke taakstelling, conform artikel 36ter, §1 en §2,

van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu.

3. Versterken strafrechtelijke bescherming bossen

De toewijzing in artikel 138, 2°, Sv. van de bevoegdheid over misdrijven omschreven in het Boswetboek aan de politierechter zorgt voor onnodige moeilijkheden bij het uitbrengen van dagvaardingen en staat een coherent handhavingsbeleid in de weg.

4. Verbod op roken en vuur maken in bossen en natuurgebieden

In verschillende natuur- en bosgebieden in Vlaanderen ontwikkelen zich vaker situaties van droogte die zeer snel een acuut risico op brandgevaar met zich kunnen meebrengen. Risico's op brand als gevolg van het maken van vuur of roken in natuur- en bosgebieden moet dan ook maximaal worden vermeden.

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

1. Bosuitbreiding en boscompensatie

In het kader van het plan 'Meer bos voor Vlaanderen' van de Vlaamse minister van Omgeving is een oplijsting gemaakt van de belangrijkste belemmeringen in de wetgeving die bosuitbreiding bemoeilijken. De ingestelde taskforce identificeerde verschillende knelpunten die zich situeren in verschillende wetgevingen. Deze oplijsting bevat onder meer volgende wijzigingen die worden voorgesteld:

- het aanpassen en verduidelijken dat bosrandontwikkeling bij bosaanleg in agrarische gebieden mogelijk is in de zone van 6 meter ten opzichte van de perceelsrand van het naburige perceel, maar dat bosaanleg met hoogstammige bomen in die zone verboden blijft volgens het Veldwetboek;
- het huidige mechanisme van boscompensatie loopt in de praktijk grote achterstanden op. Daarom worden er enkele wijzigingen voorgesteld. De vergunningverlenende overheid krijgt de mogelijkheid om zelf in te staan voor het realiseren van de boscompensatie. In dat geval kan de vergunningverlener zelf de bosbehoudsbijdrage bepalen, met een ondergrens bepaald door de Vlaamse Regering. Wanneer een vergunning voor ontbossing wordt afgeleverd tegen het advies van het ANB in, is de vergunningverlener altijd verantwoordelijk voor het realiseren van de compensatie;
- voor het deel van de boscompensatie waarvan de aanvrager van de ontbossingsvergunning van grote ontbossingen in privébos (meer dan 10 hectare) kiest om de compensatie in natura te realiseren, wordt bijkomend opgelegd dat deze bebossing in een aaneengesloten geheel van minstens 10 ha dient te worden gerealiseerd of waarvan de bebossing moet aansluiten op een bestaand bos van 5 ha of een combinatie van beide. Op die manier worden grote ontbossingen niet gecompenseerd met kleine bossnippers.

2. Technisch beheer

Inzake het natuurbeheer van openbare terreinen vertrekt dit ontwerp van decreet vanuit de bezorgdheid over de impact van een versnipperd beheer van openbare natuurgebieden én vanuit de vaststelling dat openbare besturen met een goedgekeurd natuurbeheerplan (cfr. de nieuwe regeling sinds 28 oktober 2017) dezelfde rechten en plichten hebben als particuliere natuurbeheerders.

Met de wijzigingen ingezet met het decreet van 9 mei 2014 tot wijziging van de regelgeving inzake natuur en bos, is gestreefd naar een evenwaardige behandeling van alle natuurbeheerders in Vlaanderen. Elke inspanning wordt op gelijke wijze

beloond en gestimuleerd. Dit betekent dat besturen vandaag ondersteund worden met een uitgebreider en hoger subsidiepakket voor het beheer van hun natuurgebieden dan vroeger.

De subsidies voor de sociale functie is bijvoorbeeld nieuw voor openbare besturen, alsook dat de beheersubsidies rekening houden met de overheadkost voor het uitvoeren van de geplande werken.

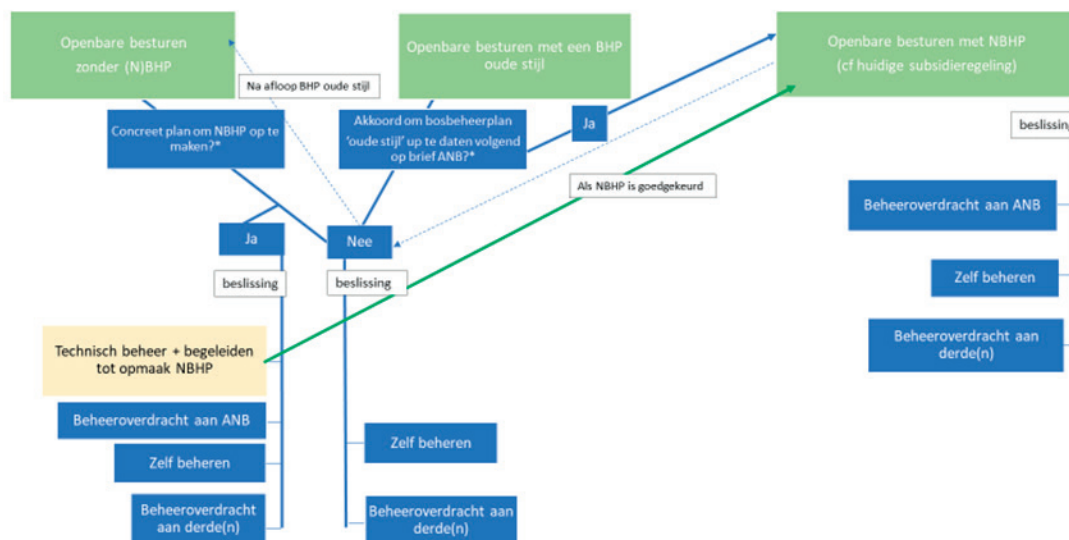
Artikel 45 van het Bosdecreet is in de huidige context van gelijke behandeling van natuurbeheerders daarom niet meer verdedigbaar. Dit artikel stelt namelijk dat het Agentschap voor Natuur en Bos instaat voor het beheer van alle openbare bossen. Openbare besturen worden dus meer ondersteund dan andere natuurbeheerders.

Voorliggend ontwerp van decreet biedt een antwoord door het technische beheer van Natuur en Bos te beperken tot de openbare natuurgebieden waarvoor een natuurbeheerplan in opmaak is – en dus nog geen subsidies worden uitbetaald – en tot de natuurgebieden van Vlaamse en Federale Overheden – die geen recht hebben op subsidies. En dit altijd op verzoek van het betrokken openbaar bestuur.

Voorliggend ontwerp van decreet vertrekt van het uitgangspunt dat elk bestuur zelf beslist om het beheer van de eigen natuurgebieden in eigen handen te nemen of het beheer door een derde te laten uitvoeren. In tegenstelling tot het huidige artikel 45 van het Bosdecreet wordt de keuze van de derde partij niet decretaal beperkt, maar wordt er gestreefd naar een eenheid van beheer.

Met deze voorgestelde wijziging van het Natuur- en Bosdecreet krijgen zowel eigenaars als beheerders verantwoordelijkheid en worden ze actief geresponsabiliseerd. Met onderstaand schema wordt het voorstel van decreet samengevat.

! Enkel van toepassing voor openbare besturen (niet VO, FO)!

Het vertrekpunt bij het bovenstaand schema is het (natuur)beheerplan. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen een beheerplan (BHP) oude stijl en een natuurbeheerplan (NBHP). De reden hiervoor is dat de nieuwe regeling over de natuurbeheerplannen sinds 28 oktober 2017 in werking is getreden, maar dat er in de praktijk, overeenkomstig artikel 107 van het decreet van 9 mei 2014 tot wijziging van de regelgeving inzake natuur en bos, nog een aantal jaren sprake zal zijn van zowel oude bosbeheerplannen als van nieuwe natuurbeheerplannen.

De oude bosbeheerplannen zijn plannen die zijn vastgesteld vóór de inwerking-treding van het decreet van 9 mei 2014. Zolang die niet zijn omgezet volgens de procedure in hogervermeld artikel 107, blijven die beheerplannen gelden. Vanaf de inwerking-treding van de nieuwe regeling over natuurbeheerplannen kunnen echter ook nieuwe natuurbeheerplannen vastgesteld worden.

De huidige subsidieregeling, gekoppeld aan een goedgekeurd natuurbeheerplan, zorgt voor een gelijkwaardige behandeling van elke natuurbeheerder.

Het technische beheer van openbare natuurterreinen die beheerd worden of zullen worden ten behoeve van het natuurbehoud wordt daarom beperkt tot die gebieden waar er nog geen goedgekeurd natuurbeheerplan is, maar waar de intentie tot de opmaak van een natuurbeheerplan gekend en formeel bevestigd is door het betrokken bestuur. Het beoogd beleidseffect is om de drempel te verlagen voor vooral lokale besturen om in te stappen in de regeling geïntegreerd beheer ten behoeve van het natuurbehoud door middel van het opstellen van natuurbeheerplannen. De betrokken besturen zullen door deze nieuwe regeling in dit instap-proces kunnen rekenen op de ondersteuning door het Agentschap voor Natuur en Bos. Van zodra het natuurbeheerplan is goedgekeurd, heeft het bestuur recht op de beheersubsidies zoals vastgesteld onder de regeling geïntegreerd beheer ten behoeve van het natuurbehoud en stopt de ondersteuning vanuit het agentschap over het technische beheer.

Vanuit de natuurwetgeving hebben openbare besturen evenwel al een opdracht om actief bij te dragen aan de doelstellingen voor zowel het Vlaams Ecologisch Net-werk (artikel 25 van het Natuurdecreet (het decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu)) als aan het Natura 2000-beleid (artikel 36ter, §1 en §2, van het Natuurdecreet). Wat betreft Natura 2000 is dit door de Vlaamse Regering explicieter gesteld in artikel 11 van het zogenaamde Instandhoudingsbesluit van 20 juni 2014 waarbij overheden de opdracht hebben gekregen voor de terreinen waarop zij zakelijke rechten of persoonlijke rechten hebben en die een bijdrage kunnen leveren aan de realisatie van het instandhoudingsbeleid, een natuurbe-heerplan op te stellen tegen uiterlijk eind oktober 2021. In de praktijk blijkt dat verschillende besturen die nog geen ervaring hebben met natuurbeheer aarzelen om die uitdaging aan te gaan. Met de aangeboden begeleiding en duidelijkheid omtrent het concept technisch beheer rekent de Vlaamse overheid op het verlagen van deze drempel.

Natuur en Bos kan de opmaak van een natuurbeheerplan mee begeleiden en ondersteuning aanbieden aan de hand van voorbeeldbestekken, het bijwonen van stuurgroepen, advies geven over voorlopige beheermaatregelen enzovoort.

De wetgeving rond bos- en natuurbeheer en de bijhorende besluiten bepalen het kader, de voorwaarden en verplichtingen van elke beheerder en voorzien voldoende vangnet om de bossen en natuurgebieden in de speciale beschermingszones en daarbuiten te beschermen. De nodige mechanismen daartoe staan vermeld in arti-kel 16decies van het Natuurdecreet.

3. Versterken strafrechtelijke bescherming bossen

Artikel 16.6.3quinquies van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepa-lingen inzake milieubeleid legt correctionele straffen op voor alle milieumisdrijven, met inbegrip van de misdrijven omschreven in het Bosdecreet. De correctionele rechter is bevoegd om hiervan kennis te nemen.

Dezelfde feiten die een misdrijf vormen volgens het Bosdecreet zijn vaak ook een inbreuk op de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO), in het bijzonder de ontbossingen. De VCRO stelt daar correctionele straffen op. De correctionele

rechter is dan ook volgens de normale bevoegdheidsverdeling bevoegd om hiervan kennis te nemen.

Artikel 138, 2°, van het Wetboek van Strafvordering heeft in 1936 de politierechter bevoegd gemaakt om kennis te nemen van misdrijven in het (voormalige) Boswetboek omschreven, ongeacht de straf die daarop is gesteld. Volgens vaststaande rechtspraak van het Hof van Cassatie geldt dit ook voor de misdrijven die betrekking hebben op het Bosdecreet, alhoewel de straffen die hierop staan van correctionele aard zijn.

Voor de misdrijven die betrekking hebben op het Bosdecreet wordt met andere woorden een uitzondering gemaakt op de normale bevoegdheidstoewijzing die bepaald wordt aan de hand van de straffen die op een gedraging worden gesteld.

Vaak is er sprake van een eendaadse samenloop doordat de feiten niet enkel een inbreuk zijn op het Bosdecreet, maar ook op de VCRO. In dat geval moeten de feiten op basis van een dubbele tenlastelegging aanhangig worden gemaakt bij de correctionele rechtbank.

De aanwijzing van de politierechter heeft in de praktijk al meermaals aanleiding gegeven tot problemen omdat het parket ook zonder dat er sprake is van eendaadse samenloop of omdat deze samenloop over het hoofd wordt gezien, de correctionele rechter vat op basis van de enkele tenlastelegging van overtreding van het Bosdecreet, omdat het zich laat leiden door het feit dat er correctionele straffen staan op de misdrijven en omdat het parket gewoon is de correctionele rechter te vatten bij samenloop.

Omdat de gehele milieucontentieux, uitgezonderd die met betrekking tot het Bosdecreet, zoals hoger vermeld correctioneel verloopt, is het ook logisch dat de parketten bij de politierechtbanken minder vertrouwd zijn met de behandeling van deze dossiers.

Het parket kaartte op het (sub)expertisenetwerk Leefmilieu het probleem van deze inconsistente bevoegdheidstoewijzing zelf aan: de bevoegdheidstoewijzing aan de politierechter wordt in de praktijk als zeer verwarrend en 'tegennatuurlijk' ervaren. Dit werd nadien bevestigd in gesprekken met het College van procureurs-generaal (CPG).

4. Verbod op roken en vuur maken in bossen en natuurgebieden

In het Bosdecreet was er een verbod op vuur maken en roken door middel van het oorspronkelijk artikel 98. Uit de parlementaire stukken bij de behandeling van het Bosdecreet in 1990 bleek dat door middel van het oorspronkelijke artikel 98 ook het roken gevat was onder het verbod door middel van de uitdrukking "is het verboden in het bos vuur te maken en vuur te dragen" (zie *Parl.St.* VI.Parl. 1989-90, nr. 261/12, p. 80). In een latere wijziging is artikel 98 geschrapt door middel van het decreet van 8 mei 1999 houdende wijziging van het Bosdecreet van 13 juni 1990. In de parlementaire stukken van dit decreet is niet terug te vinden dat het bedoeling was om het roken anders te beschouwen dan "het maken van vuur". Het oorspronkelijk artikel 98 werd geschrapt omdat het overlapte met artikel 99 en daarin werden dan "tekstverbeteringen" aangebracht (zie *Parl.St.* VI.Parl. 1998-99, nr. 1311/1, p. 13).

Voor de bossen is er een verbod op het maken van vuur en op roken.

In de natuurreservaten geldt er een verbod op het maken van vuur krachtens artikel 35, §2, 8°, van het Natuurdecreet.

Om de situatie over het maken van vuur in andere natuurgebieden te kunnen regelen, ontbreekt dus een duidelijke rechtsgrond.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

1. Bosuitbreiding en boscompensatie

Tot op heden blijft Vlaanderen een van de bosarmste regio's in Europa. Bossen bieden nochtans een oplossing voor vele noden in de samenleving. Meer bossen zijn niet alleen nodig om de achteruitgang van biodiversiteit te keren, maar komen ook tegemoet aan de maatschappelijke vraag voor meer nabij en beleefbaar groen. Daarnaast spelen bossen ook een belangrijke rol in het milderen van de effecten van klimaatverandering, onder andere door het afkoelen van de omgevingstemperatuur en de opslag van koolstof. Het is bovendien een doeltreffende en kostenefficiënte oplossing voor een veelheid van maatschappelijke uitdagingen op vlak van onder andere leef- en omgevingskwaliteit, gezondheid, waterbeheer en voedselproductie. De Vlaamse Regering heeft zich daarom tot doel gesteld om tegen 2024 te zorgen voor 4000 ha bosuitbreiding en zet hiertoe een actief grondbeleid met een brede instrumentenmix en een duidelijk afwegingskader op. Drempels worden weggewerkt.

Wijziging aan het Veldwetboek, artikel 35bis, §5

Artikel 35bis, §5, van het Veldwetboek legt een afstandsregel op van 6 meter voor bosaanplanting met de grens van percelen in het agrarische gebied.

De voorgestelde wijziging beoogt het verduidelijken dat bosrandontwikkeling met mantel-zoomvegetaties bij bosaanleg in agrarische gebieden wel mogelijk is in de zone van 6 meter ten opzichte van de perceelsrand van het naburige perceel doch dat bosaanleg met hoogstammige bomen in die zone verboden blijft volgens het Veldwetboek. Om hieraan te voldoen, wordt de mantel-zoomvegetatie op gepaste wijze beheerd en onderhouden.

De achterliggende reden voor de invoering van de afstandsregel was de mogelijke hinder die bosaanplantingen zouden kunnen veroorzaken voor de naastliggende percelen. De beplanting van landbouwgronden met naaldbomen of populieren werd als hinderlijk bevonden voor de aanpalende percelen. Deze bomen zouden zorgen voor schaduwplekken of verzuring van de bodem (*Parl.St. Senaat, 1961-62, nr. 235, 1*). Om aanpalende landbouwterreinen te beschermen, werd opgelegd dat bosaanplanting is verboden op minder dan 6 meter van de scheidingslijn tussen twee erven in de voor de landbouw bestemde gedeelten van het grondgebied. De bedoeling van deze regel was om een doelmatig evenwicht tot stand te brengen tussen de land- en bosbouw (*Parl.St. Senaat 1961-62, nr. 235/ 3*).

Artikel 35 van het Veldwetboek bevat ook een afstandsregel van 2 meter voor hoogstammige bomen tenzij er een hiermee strijdig gebruik is. Bovendien stelt datzelfde artikel 35 van het Veldwetboek dat andere dan hoogstammige bomen en levende hagen een halve meter afstand van de perceelsgrens moeten houden.

Parallel hiermee zou het mogelijk zijn een lage bosrand bestaande uit mantel-zoomvegetaties tot ontwikkeling te laten komen in die zone waar geen hoogstammige bomen wenselijk zijn. Zo wordt de grootste hinder door te dicht op elkaar staande, hoge bomen beperkt, maar blijft het mogelijk een bosrand tot ontwikkeling te laten komen, wat ecologisch en landschappelijk gezien een meerwaarde oplevert. Dit zal worden verduidelijkt in het Veldwetboek.

Het verduidelijken dat bosrandontwikkeling mogelijk is tot een halve meter van de scheidslijn tussen percelen zorgt voor meer eenvormigheid en rechtszekerheid.

Bovendien verhoogt zo het ruimtelijk rendement voor bosuitbreiding zonder meer gronden te moeten innemen. In het kader van het streven naar optimaal gebruik van de open ruimte is deze verduidelijking bijgevolg voordelig voor het bevorderen van de bosuitbreiding. Op deze wijze worden de gronden die beschikbaar worden gesteld voor bebossing optimaal ingevuld.

Wijzigen boscompensatiemechanisme

De Vlaamse Regering zet in op een snelle, effectieve boscompensatie. De voorliggende wijzigingen omvatten daartoe de volgende elementen:

- ontbossing van openbaar bos wordt altijd in natura gecompenseerd;
- ontbossing van privébos wordt financieel of in natura gecompenseerd;
- de vergunningverlenende overheid krijgt de mogelijkheid om, als ze hiervoor kiest, zelf in te staan voor het innen en besteden van de financiële compensatie, en dus voor de realisatie van corresponderende boscompensatie. De betalingen van de financiële boscompensatie lopen in dat geval rechtstreeks naar de vergunningverlener;
- de vergunningverlener kan dan zelf de bosbehoudsbijdrage bepalen, met een door de Vlaamse Regering vast te stellen minimum;
- de vergunningverlenende overheid krijgt dus de mogelijkheid om, wanneer zij daarvoor kiest, de boscompensatie zelf uit te voeren in lijn met lokale bos- en natuurdoelstellingen. Hierdoor kunnen op goed doordachte plaatsen bebossingen gebeuren, in lijn met maatschappelijke en ecologische doelstellingen;
- er wordt in een termijn voorzien voor de overheid om de ontvangen middelen van de financiële boscompensatie effectief te realiseren. De termijn van drie jaar wordt als afdoende ruim beschouwd, omdat hiermee tijd wordt gegeven aan de overheid om eventueel de nodige gronden te verwerven. Uitzonderlijk kan deze termijn vijf jaar bedragen in te motiveren gevallen. Mogelijke motivaties zijn de volgende (niet-limitatief):
 - aanslepende onderhandelingen voor grondaankopen;
 - verkrijgen van de vereiste vergunningen en inpassing in het ruimtelijke beleid;
 - budget, als de vastgestelde financiële compensatie onvoldoende zou zijn voor grondverwerving;
- wanneer de vergunningverlenende overheid een vergunning voor ontbossing aflevert tegen een advies van het ANB in, vervalt de voorziene keuzemogelijkheid en wordt zij ertoe verplicht zelf in te staan voor het realiseren van de boscompensatie. De vergunningverlener wordt hierdoor bijkomend geresponsabiliseerd om een aangevraagde ontbossing op een zorgvuldige wijze te beoordelen;
- boscompensatie in natura ten gevolge van een ontbossing in een privébos van meer dan 10 hectare dient in een aaneengesloten geheel van minstens 10 ha te worden gerealiseerd of aansluitend op een bestaand bos van minimaal 5 ha of een combinatie van beide. Op die manier worden grote ontbossingen niet gecompenseerd met kleine bosnippers.

Samenhangend met deze wijzigingen dringen zich nog aan aantal andere wijzigingen op in het uitvoeringsbesluit. Deze aanpassingen worden ook noodzakelijk geacht om tot een efficiënter compensatiemechanisme te komen:

- er wordt voorzien in een rapporteringsmechanisme zodat op ieder niveau publiek wordt gemaakt wat de stand van zaken is over de te realiseren boscompensatie. Op deze wijze kan worden gecontroleerd of de nodige compensaties (tijdig) worden gerealiseerd;
- in het geval de Vlaamse overheid vergunningverlener is, zal het bedrag worden vastgesteld op minimum 5,6 euro/m² om tot een marktconforme prijs voor grondverwervingen door de Vlaamse overheid te komen;
- de termijn om de compensatie te realiseren bedraagt drie jaar, maar kan in uitzonderlijk te motiveren gevallen vijf jaar bedragen. Als een lokaal bestuur binnen drie jaar de compensatie niet realiseert, dan zal het Agentschap voor

Natuur en Bos hen daarvan formeel in kennis stellen en het betrokken lokaal bestuur uitnodigen om de redenen hiervan te verduidelijken. Bij ontstentenis daarvan, of wanneer deze motivering onvoldoende blijkt, kan het Agentschap voor Natuur en Bos het betrokken lokaal bestuur vervolgens uitsluiten van door het ANB beheerde nieuwe subsidie-, project- of enige andere overheidsmiddelen met betrekking tot natuur en bos en dit zolang de compensatie uitblijft. De Vlaamse Regering werkt dit principe verder uit.

2. Wijzigingen aan het Bosdecreet en het Natuurdecreet wat betreft het natuurbeheer van openbare terreinen

Deze wijziging in het Natuur- en Bosdecreet geeft een bestuur meer beslissingsruimte en -mogelijkheden om de beste partner voor het beheer van zijn natuurgebieden te kiezen.

Het partnerschap van Natuur en Bos met de besturen voor de uitvoering van het technische beheer wordt door de wijziging van het decreet bevestigd, maar omgevormd naar een actievere bewuste samenwerking. Met de gewijzigde aanpak krijgen vooral de lokale besturen een nieuwe stimulans om bij te dragen aan de doelstelling om het areaal onder effectief natuurbeheer in deze legislatuur op te krikken met 20.000 ha, en aan het realiseren van een hogere natuurkwaliteit in het Vlaams Ecologisch Netwerk en in Natura 2000.

3. Wijzigingen aan het Wetboek van Strafvordering

Door artikel 138, 2°, Sv. voor het Vlaamse Gewest op te heffen komen de misdrijven omschreven in het Bosdecreet op basis van de normale bevoegdheidstoewijzing onder de bevoegdheid van de correctionele rechter.

4. Verbod op roken en vuur maken in bossen en natuurgebieden

Met dit ontwerp van decreet wordt een rechtsgrond voorzien in het Natuurdecreet via twee sporen. Voor de bossen volstaan de bepalingen van het Bosdecreet, met dien verstande dat roken ook te begrijpen valt onder het maken van vuur.

Door toevoeging van een nieuwe paragraaf in artikel 13 van het Natuurdecreet wordt een verbod op het maken van vuur en het roken ingesteld voor de terreinen waarvoor een natuurbeheerplan is opgesteld en goedgekeurd. Behalve voor de situaties zoals voorzien in het natuurbeheerplan of in een toegankelijkheidsregeling. Dit maakt het mogelijk om kampvuurplekken aan te duiden, bijvoorbeeld in buurt van jeugdkampeerplaatsen of in de zogenaamde bivakzones. Tegelijk krijgt de Vlaamse Regering mogelijkheid om nadere regels uit te vaardigen voor andere terreinen of om in geval van droogteperiodes een meer algemene regeling te treffen in functie van de droogtegevoeligheid van de vegetatie. Aansluitend wordt in artikel 12octies verduidelijkt dat de beheerder van een terrein het maken van vuur en het roken kan regelen in een toegankelijkheidsregeling. Wanneer de Vlaamse Regering bijvoorbeeld in droge periodes een meer algemene regeling treft, dan heeft deze regeling voorrang op de bepalingen in de toegankelijkheidsregeling.

Impactanalyse

1. Aanpassingen aan het Veldwetboek en het Bosdecreet wat betreft het bevorderen bosuitbreiding

De beoogde maatschappelijke impact is het wegwerken van een van de drempels die bosuitbreiding bemoeilijken.

Het wijzigen van het mechanisme van boscompensatie heeft impact op verschillende betrokken groepen:

- de vergunningverleners: deze zullen, als ze hiervoor kiezen of een vergunning afleveren tegen het advies van het ANB in, zelf moeten instaan voor de effectieve compensatie van de door hen vergunde ontbossingen uitgevoerd door privaatrechtelijke rechtspersonen via passende besteding van de financiële compensatie, behalve wanneer de vergunningsaanvrager zelf compenseert in natura;
- de ontbossers van privébos: deze zullen nog altijd kunnen kiezen tussen compensatie in natura of financiële compensatie. Als ze kiezen voor een financiële compensatie, kiezen ze de voor hen minst omslachtige wijze van compenseren (= administratieve vereenvoudiging voor de rechtsonderhorige);
- de publiekrechtelijke rechtspersonen (die vaak eigen bossen ontbossen): deze zullen nu altijd in natura moeten compenseren.

De beoogde regeling heeft geen onmiddellijke budgettaire gevolgen, behalve het wijzigen van het mechanisme van boscompensatie. Door de beoogde wijziging aan het mechanisme van de boscompensatie zullen niet langer alle ontvangsten, voortvloeiend uit de toepassing van artikel 90bis van het Bosdecreet, aan de Vlaamse overheid toekomen. De vergunningverlenende overheid die de ontbossing toestaat zal de financiële boscompensatie ontvangen wanneer ze hiervoor kiest. Bijgevolg zal de financiële flow naar het boscompensatiefonds binnen de Vlaamse begroting minderen, maar tegelijk wordt ook de hiermee samenhangende taakstelling voor de Vlaamse overheid proportioneel verminderd. Het boscompensatiefonds binnen de begroting van de Vlaamse overheid kan blijven bestaan omdat ook de Vlaamse overheid zelf vergunningverlener kan zijn.

Dit ontwerp van decreet leidt tot afname van werklast bij het personeel van de Vlaamse overheid.

Over het wijzigen van het mechanisme van de boscompensatie ontstaat pas een effect als de uitvoeringsmaatregelen worden goedgekeurd en van kracht worden. Er is een impact op lokale en provinciale besturen. De lasten kunnen toenemen omdat deze besturen zelf voor het innen en het besteden van de financiële boscompensatie moeten zorgen. Deze lasten staan in verhouding met de vergunningen die worden verleend voor ontbossingen. De herverdeling van de taakstelling om de compenserende bebossing te realiseren, vormt – in overeenstemming met het regeerakkoord – bij uitstek een toepassing van het subsidiariteitsprincipe. De keuzemogelijkheid wordt voorzien om de overheid die conform het Omgevingsvergunningsdecreet bevoegd is om de vergunning tot ontbossing af te leveren, ook de bevoegdheid te geven om de compenserende bebossing te realiseren. Behalve bij compensaties in natura door de ontbosser, zal de bevoegde overheid, als ze hiervoor kiest, zelf moeten instaan voor de realisatie van de corresponderende oppervlakte bebossingen, al dan niet op het eigen grondgebied. Als de vergunning wordt verleend tegen het advies van het ANB in, komt de verantwoordelijkheid voor het realiseren van de compensatie altijd bij de gemeente te liggen. Hierdoor zullen dergelijke vergunningen voor de ontbossing van bestaande bossen met zorgvuldigheid worden afgeleverd.

2. Wijzigingen aan het Bosdecreet en het Natuurdecreet wat betreft het natuurbeheer van openbare terreinen

De voorgestelde wijzigingen hebben geen bestuurlijke impact.

3. Wijzigingen aan het Wetboek van Strafvordering

Volgens de jaarlijkse statistieken van de politierechtbanken (2015-2017) werden slechts een beperkt aantal zaken aanhangig gemaakt bij de politierechter op grond van het Bosdecreet. De impact van de wetswijziging is met andere woorden erg

beperkt. Er is voor deze wijziging geen maatschappelijke, noch budgettaire impact. De correctionele straf op de misdrijven blijft behouden. Het is enkel de 'natuurlijke' correctionele rechter die er zich zal over uitspreken. Er is geen impact op de lokale en provinciale besturen.

4. Verbod op roken en vuur maken in bossen en natuurgebieden

De voorgestelde regeling beoogt enerzijds een vooral sensibiliserende impact, en anderzijds het bieden van een duidelijke rechtsgrond om te handhaven als dat nodig is. Alle bezoekers en ook professionele beheerders van de betrokken terreinen worden hierdoor getroffen. Maar door dit op maat te kunnen regelen in een natuurbeheerplan of een toegankelijkheidsregeling, wordt het mogelijk om in niet brandgevoelige gebieden soepeler om te gaan met de algemene regel dat vuur en roken in natuurgebieden risicovol kan zijn en dus best verboden wordt.

Implementatie

Het decreet zal in werking treden tien dagen na publicatie ervan in het Belgisch Staatsblad.

1. Boscompensatie

De uitvoering van de beoogde regeling zal bij de bevoegde vergunningverlener liggen als hij hiervoor kiest met een gemotiveerde beslissing (afhankelijk van het bestuursniveau) of als hij een vergunning aflevert tegen het advies van het ANB in. De vergunningverlener zal in dat geval zelf voor het innen en het besteden van de financiële boscompensatie moeten zorgen, verbonden aan de ontbossingen die zij zelf vergunnen in uitvoering van wetgeving ruimtelijke ordening. Hij zal dus zelf moeten instaan voor het realiseren van de corresponderende oppervlakte bebossingen, al dan niet op het eigen grondgebied. Nadere uitvoeringsregels zullen worden vastgesteld door de Vlaamse Regering.

2. Technisch beheer

Over het natuurbeheer van openbare terreinen zal de Vlaamse Regering met een besluit van de Vlaamse Regering uitvoering geven aan dit decreet, en zal ze bepalen wat onder de technische aspecten van het natuurbosbeheer moet worden verstaan.

3. Aanpassen Wetboek van Strafvordering

Het aanpassen van de bevoegdheidsregeling in het Wetboek van Strafvordering kan worden ingevoerd zonder dat er een bijzondere overgangsregeling nodig is. Artikel 3 van het gerechtelijk wetboek bevat al een algemene regeling: "De wetten op de rechterlijke organisatie, de bevoegdheid en de rechtspleging zijn van toepassing op de hangende rechtsgedingen, zonder dat die worden onttrokken aan de instantie van het gerecht waarvoor zij op geldige wijze aanhangig zijn, en behoudens de uitzonderingen bij de wet bepaald."

C. Totstandkomingsprocedure

Het bijgaande voorontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2021/265 van 21 juni 2021.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 15 juni 2012.

Het begrotingsakkoord werd verleend op 24 juni 2021.

Aanpassingen aan het Wetboek van Strafvordering

De inconsistente bevoegdheidstoewijzing is al eerder bekend, maar werd door het openbaar ministerie terug op de agenda geplaatst tijdens een vergadering van het subexpertisenetwerk Leefmilieu op 18 december 2018. Er was unanimititeit om een initiatief te nemen om een einde te maken aan deze inconsistentie.

Op een vergadering van 24 september 2019 van de relaties van het College van procureurs-generaal met de Vlaamse deelstaat werd unaniem het standpunt ingenomen dat artikel 138, 2°, Sv. best wordt geschrapt.

Tijdens een voorbereidende vergadering voor een overleg CPG/deelstaten van 17 september 2020, waaraan ook de andere deelstaten deelnamen, was er opnieuw unanimititeit om het betreffende punt van artikel 138 Sv. te schrappen.

Tijdens deze laatste vergadering werd er door de Vlaamse vertegenwoordigers een decretaal initiatief op basis van artikel 10 BWHI als mogelijk alternatief voor een uitblijvend wetgevend initiatief aangekaart, te meer omdat in artikel 278 van het wetsvoorstel houdende het Wetboek van Strafprocesrecht, dat op 11 mei 2020 in het federale parlement werd ingediend, de politierechter nog altijd wordt aangewezen als de bevoegde rechter voor misdrijven, omschreven in het Boswetboek.

Het advies van de Minaraad werd verstrekt op 16 september 2021

De Minaraad stelt vast dat in het regeerakkoord en de beleidsnota Omgeving ambitieuze bosdoelstellingen werden opgenomen en dit met het oog op het vervullen van de diverse functies die aan bossen worden toegeschreven. Op die manier is het een grote beleidsuitdaging om binnen de contouren van de gemaakte afspraken in het Vlaams regeerakkoord de nodige bosoppervlakten te realiseren. Er is hierbij sprake van twee spanningsvelden: een tussen bos en andere landgebruiksfuncties en een van interne spanningen, dus tussen de diverse functies die aan bossen toegeschreven worden. De Minaraad concludeert hieruit dat een overkoepelende visie over bos(beleid) in Vlaanderen gewenst is. De Raad vraagt dat de plannen, zoals bepaald in artikel 6 van het Bosdecreet, zouden worden opgemaakt en voor advies worden voorgelegd.

Inzake boscompensatie is de Minaraad van mening dat wat voorligt al een grondiger ingrijpen is in de regelgeving dan tot op heden gebeurde. Evenwel meent de Raad dat hiermee niet alle knelpunten en spanningsvelden worden opgelost. De actoren in de Raad hebben elk hun eigen oplossing hiervoor, maar binnen het tijdsbestek van dit adviesproces was het niet mogelijk om een optie naar voor te schuiven die door alle actoren werd gedragen.

De Minaraad kan akkoord gaan met de voorgestelde wijzigingen aan het Veldwetboek, maar vraagt hier specifieke aandacht voor de ontwikkeling van de mantel-zoomvegetatie.

Wat de wijzigingen aan het bosbeheer betreft, meent de Minaraad dat er een mismatch is tussen titel en inhoud van de nieuwe afdeling 5 en vraagt om de titel te wijzigen. Verder adviseert de Raad om te zorgen voor een duidelijke omkadering van het technische beheer en voor juridische zekerheid en transparantie bij de overdracht van het beheer.

Over het maken van vuur en roken ondersteunt de Minaraad de mogelijkheid voor het instellen van een algemeen verbod voor alle natuurgebieden als de omstandigheden dit vereisen.

Om rekening te houden met de door de Minaraad gemaakte opmerkingen, wordt het voorontwerp van decreet aangepast. De voornaamste punten uit het advies worden beoordeeld zoals hierna volgt.

1. Inzake boscompensatie

1.1. Randnummer 7: interactie tussen bosuitbreiding en boscompensatie

Al in eerdere adviezen en recent nog in advies 2020|016 wees de Raad op de bestaande problematische interactie tussen het systeem van boscompensatie en bosuitbreiding, vanwege het verschil tussen enerzijds de hoogte van de compensatiebedragen en anderzijds de hoogte van de subsidiebedragen voor bosuitbreiding.

De Minaraad meent dat het huidige voorstel dit probleem nog verder zal versterken, en in de praktijk mogelijk de beoogde inspanningen in het kader van bosuitbreiding zal afremmen. Voor een kandidaat-bebosser zal wachten op een compensatiedossier in de praktijk namelijk nog meer voordeel opleveren, vanwege de in het vooruitzicht gestelde verhoging van de bosbehoudsbijdrage. De Raad sluit niet uit dat ook een aantal lokale besturen de gronden die ze zouden inzetten in het kader van bosuitbreiding mogelijk als reserve zullen houden in geval ze zelf de vergunde ontbossingen dienen te compenseren, en dat dit een rem zal zetten op de beoogde bosuitbreidingsdoelstellingen.

Om dit probleem op te lossen is volgens de Raad een ingrijpendere wijziging nodig (zie ook randnummer 10 van het advies van de Minaraad). De Minaraad is echter van mening dat een volledige delegatie van de compensatiebevoegdheid naar de lokale besturen ongewenst is en tot een (nog meer) versnipperd bosbeleid zou leiden. Dit terwijl het net belangrijk is om in ons verstedelijkte Vlaanderen met een belangrijke agrarische sector ook in compensatiedossiers zowel een ruimtelijke (groene bestemmingen) als beleidsmatige (realisatie instandhoudingsdoelstellingen) focus te realiseren.

Repliek

Dit punt is gekend en is naar aanleiding van andere dossiers ook al opgemerkt. De voorgestelde wijzigingen maken het evenzeer mogelijk voor lokale besturen als voor de Vlaamse overheid om een gebiedsgerichte focus te leggen bij het realiseren van de compensaties. Principes die op Vlaams niveau gelden, kunnen ook worden toegepast door de lokale besturen als zij ervoor kiezen zelf in te staan voor het realiseren van de boscompensatie. Het gaat dan om het vergroten van bestaande boscomplexen, het versterken van groene dooradering, het realiseren van verbindingen en het aanleggen van stadsbossen. Over de versnippering en het versterken van een ruimtelijke focus: zie ook repliek bij randnummer 10.

1.2. Randnummer 8: voorafgaand aan het uitvoeren van boscompensatie

De Minaraad ondersteunt de achterliggende gedachte om vergunningsverleners te responsabiliseren en elke aanvraag tot ontbossing op zorgvuldige wijze te beoordelen, zoals vermeld in de memorie van toelichting. De Raad merkt op dat het al dan niet toekennen van een omgevingsvergunning tot ontbossing (eventueel na het bekomen van een ontheffing op het ontbossingsverbod) op grond van artikel 90bis, §1, tweede en derde lid, gekoppeld is aan een voorafgaand van advies van het Agentschap voor Natuur en Bos.

Repliek

Lokale overheden beschikken over de autonome beslissingsbevoegdheid het advies al dan niet te volgen.

1.3. Randnummer 9: appreciatie van het wijzigingsvoorstel inzake boscompensatie

De Minaraad meent dat, eenmaal de beslissing om over te gaan tot ontbossing is genomen en dit na een zorgvuldige afweging van alle aspecten, de boscompensatie op een eenvoudige en vlotte manier zou moeten kunnen worden afgehandeld. Gelet op de in het verleden opgelopen achterstand, blijkt dit met de bestaande regeling niet het geval te zijn. De Raad meent dat een wijziging van deze regelgeving dus aangewezen is.

Repliek

Met de voorgenomen wijziging wordt wel grondiger ingegrepen met het oog op een vlottere realisatie van de boscompensatie. De keuzemogelijkheid voor compensatie in natura en/of financiële compensatie valt weg in geval van ontbossing in een openbaar bos, omdat in deze gevallen altijd in natura moet gecompenseerd worden. Voor ontbossingen in privébos blijft de keuze wel behouden. De opgelopen achterstand in het verleden was ook te wijten aan het te lage basisbedrag voor de financiële boscompensatie. In antwoord op het standpunt van de VVSG wordt nu voorzien dat de vergunningverlener zelf het basisbedrag van de financiële boscompensatie kan vaststellen, wat de mogelijkheid geeft dichterbij de realiteit aan te sluiten bij de kostprijs van bosaanleg.

1.4. Randnummer 10: een grondigere herziening is nodig

De Minaraad is van mening dat wat voorligt, al een grondiger ingrijpen is in de regelgeving dan tot op heden gebeurde en vindt het een positief gegeven dat er hierover in een ruimer kader wordt nagedacht. De Raad is evenwel van mening dat een nog grondigere herziening nodig is, waarbij ook overige knelpunten en spanningsvelden worden meegenomen.

De actoren in de Minaraad schoven diverse opties naar voor om de bestaande regeling aan te passen, anders dan hetgeen nu voor advies voorligt. Zo goed als alle actoren zijn immers van mening dat het huidige voorstel niet voor de beoogde kentering en ruimtelijke focus zal zorgen. Gegeven onder andere de complexiteit van de zaak, is het evenwel niet mogelijk om in het tijdsbestek van dit adviesproces een optie naar voor te schuiven die door alle actoren in de Minaraad wordt gedragen. In dit kader verwelkomt de Minaraad de open adviesvragen die recent gesteld werden in het kader van het waterbeleid en energie- en klimaatbeleid. De Raad is bereid om ook de boscompensatieregeling op deze manier aan te pakken.

De Minaraad stelt aansluitend vast dat in het bosuitbreidingsplan wordt gesteld dat het Agentschap voor Natuur en Bos een quickscan uitvoerde waaruit bleek dat in Vlaanderen ongeveer 26.000 ha grond aanwezig is die (1) de bestaande bosstructuur versterkt, (2) geschikt is voor bosaanleg en (3) in groene bestemmingen gelegen is, maar dat deze grond om diverse redenen niet altijd onmiddellijk bebosbaar is. De Raad stelt voor om een opdracht uit te schrijven met betrekking tot de beschikbaarheid van gronden en hierbij dieper in te gaan op de diverse redenen, vermeld in het bosuitbreidingsplan. De Minaraad vraagt om betrokken te worden bij het bepalen van de scope van deze opdracht.

Repliek

Met als doel een duidelijkere ruimtelijke focus in te bouwen, wordt een nieuwe voorwaarde over de wijze van compenseren ingebouwd. In het geval van ontbossing van een privébos waarbij de compensatie helemaal of gedeeltelijk in natura verloopt, moet de bebossing die geldt als compensatie worden gerealiseerd in één ruimtelijk aaneengesloten geheel of worden gerealiseerd, aansluitend bij een bestaand bos. Deze toevoeging heeft als doel te vermijden dat de aanleg van nieuw

bos te sterk versnipperd gebeurt over vele kleine percelen die verspreid liggen in het landschap. Door aan te sluitend bij bestaande bossen kan de natuur- en bosstructuur in het landschap worden versterkt, wat tevens een bijdrage kan zijn aan het realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen voor het Natura 2000-beleid.

1.5. Randnummer 11: zorgvuldig omgaan met grenzen tussen percelen

Artikel 35bis, §5, van het Veldwetboek werd ingevoerd vanwege de mogelijke hinder die bosaanplantingen zouden kunnen veroorzaken voor de naastliggende percelen in landbouwgebruik, zoals bijvoorbeeld de impact van schaduwplekken of verzuring van de bodem. Ook de wortels van bomen kunnen voor een mindere opbrengst zorgen.

De voorgestelde wijziging maakt het mogelijk dat bosrandontwikkeling met mantel-zoomvegetaties bij bosaanleg in agrarische gebieden kan in de zone van 6 meter ten opzichte van de perceelsrand van het naburige perceel. Bosaanleg met hoogstammige bomen blijft in die zone evenwel verboden.

De Minaraad kan akkoord gaan met de voorgestelde wijzigingen aan het Veldwetboek. De Raad vraagt evenwel specifieke aandacht voor de ontwikkeling van de mantel-zoomvegetatie, met name wat betreft garanties over soortengebruik en/of onderhoud van deze mantel-zoomvegetatie opdat deze niet tot een hoogstammig bos zou uitgroeien.

Repliek

Dergelijke garanties kunnen eventueel worden opgenomen in de betreffende vergunning. Bij het van kracht worden van deze voorgestelde wijziging zal in de communicatie aandacht worden gegeven aan de juiste soortenkeuze.

Op aangeven van de VVSG wordt het advies door het Agentschap voor Natuur en Bos in de vergunningsprocedure bosaanleg in de agrarische gebieden opnieuw ingevoerd. Dit gebeurt door middel van een wijziging aan artikel 49bis en 87 van het Bosdecreet.

2. Inzake bosbeheer

2.1. Randnummer 13: mismatch tussen titel en inhoud

De inhoud van de nieuwe afdeling 5. Technisch beheer door het agentschap, lijkt ruimer te gaan dan hetgeen de titel doet vermoeden. Onder deze afdeling wordt in paragraaf 4 immers ook gesproken van een mogelijke overdracht van het beheer van een openbaar terrein. De Minaraad beveelt aan om de titel van afdeling 5 aan te passen.

Repliek

De woorden "door het agentschap" worden geschrapt in de titel van de nieuw in te voeren afdeling 5 en vervangen door "van openbare terreinen".

2.2. Randnummer 14: belang van goede en duidelijke definities

Het onderscheid tussen 'beheer' en 'technisch beheer' werd tot op heden niet verduidelijkt, alhoewel deze optie wel voorzien was in artikel 45 van het Bosdecreet. Dezelfde optie om de Vlaamse Regering de taken van het technische beheer nader te laten bepalen werd overgenomen in het nieuwe artikel. De Minaraad vraagt dat de Vlaamse Regering een dergelijk besluit zou opmaken.

Repliek

Een ontwerp van uitvoeringsbesluit is in voorbereiding.

2.3. Randnummer 15: juridische zekerheid en transparantie nodig bij overdracht van beheer

Inzake de mogelijkheid tot overdracht van het beheer zoals bepaald in het nieuwe artikel 12decies, §4, ingevoerd met artikel 9 van het voorontwerp van decreet, wijst de Minaraad op de beperkte juridische omkadering van deze overdracht. De Minaraad vraagt om de modaliteiten van een dergelijke overdracht vast te leggen in een besluit, zodat hiertoe de nodige transparantie wordt bekomen, alsook dat voldoende garanties worden ingebouwd, gelet op de mogelijke gevolgen in het kader van het realiseren van de vastgestelde instandhoudingsdoelstellingen.

Repliek

Over de overdracht van beheer via een overeenkomst is ervoor geopteerd om zoveel mogelijk vrijheid te laten. Over garanties voor het realiseren van vastgestelde instandhoudingsdoelstellingen moet toch ook verwezen worden naar de bepalingen uit het Natuurdecreet over het geïntegreerd beheer ten behoeve van het natuurbehoud die volledig van toepassing blijven, inclusief de bepalingen met betrekking tot de uitvoering van het natuurbeheerplan met het oog op het realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen.

Het advies van de VVSG werd verstrekt op 29 september 2021 en is gunstig

Om rekening te houden met de door de VVSG gemaakte opmerkingen wordt het voorontwerp van decreet aangepast. De voornaamste aanpassing betreft het schrappen van de verschuiving van de verantwoordelijkheid voor compensatie naar de vergunningverlenende overheid. Dit wordt vervangen door een keuzemogelijkheid. Lokale besturen kunnen er zelf voor kiezen om in te staan voor de boscompensatie en zo bij te dragen aan het behoud van de bosoppervlakte in hun gemeente. Zo wordt hun de mogelijkheid geboden om de maatschappelijke vraag naar bos in de buurt te beantwoorden. Wanneer een vergunning voor ontbossing wordt afgeleverd tegen het advies van het ANB in, vervalt deze keuzemogelijkheid en wordt de vergunningverlener altijd verantwoordelijk gesteld voor de realisatie van de corresponderende boscompensatie.

De voornaamste punten uit het advies worden hier verder beoordeeld.

1. Randnummer 2: de impact op de gemeenten is zeer verschillend

De cijfers rond gemiddelde ontbossingen per jaar lopen zeer uiteen van gemeente tot gemeente.

Repliek

Dat klopt. Dergelijke variatie, die bovendien ook fluctueert in de tijd, is echter moeilijk op te vangen met decretale bepalingen. Er wordt een keuzemogelijkheid voor gemeenten voorzien om zelf in te staan voor de compensatie van ontbossingen die ze vergunnen en zo maximaal in te zetten op nettobosbehoud in de gemeente.

2. Randnummer 3.1: zorg voor een rechtstreekse bescherming van zonevreemde bossen

Ontbossingen vermijden is te verkiezen boven compenseren. Het duurt jaren voor een nieuw aangeplant bos even kwaliteitsvol is als het gekapte bos. Nu zijn bossen

in woon- of industriegebied amper beschermd. Het ontwerp wil bossen beschermen via een omweg en hoopt dat er minder ontbossingen zullen vergund worden omdat het een goedkeuring lastig maakt voor de vergunningverlener. Op die manier krijgt de eigenaar geen planschadevergoeding voor de verminderde bouw mogelijkheden op zijn goed.

Zorg voor de nodige juridische en financiële instrumenten om de bestaande bossen volwaardig en rechtstreeks te beschermen.

Replik

De voorgestelde wijzigingen zijn geen 'omweg'. Het lopende ruimtelijke beleid wordt verdergezet. Tegelijk kan het beschermingsstatuut van bestaande zonevreemde bossen gewijzigd worden aan de hand van ruimtelijke uitvoeringsplannen. De voorgestelde wijzigingen zijn als aanvullend te bekijken, niet als een omweg.

3. Randnummer 3.2: geef kritischer adviezen bij ontbossingen zodat de vergunningverlener een ontbossing goed onderbouwd kan weigeren

Geef de vergunningverlener goede munitie om een ontbossing te weigeren. Verduidelijk de criteria wanneer ontbossing wel of niet aanvaardbaar is. Dat het voor de gemeente lastig zal zijn om te moeten compenseren, is onvoldoende reden om een individuele ontbossing te weigeren. Een ontbossing weigeren doe je omdat het geviseerde bos beschermenswaard is. Daarvoor rekenen gemeenten op het advies van de gespecialiseerde instantie. Momenteel krijgen bijna alle vergunde ontbossingsaanvragen positief advies van Natuur en Bos (ANB) (zie hiervoor ook randnummer 3.4 van het advies).

Replik

Het Agentschap voor Natuur en Bos geeft advies, de vergunningverlener beslist autonoom over de aangevraagde vergunning (zie ook repliek op randnummer 3.4).

4. Randnummer 3.3: moedig de ontbosser aan om zelf in natura te compenseren.

Wie belooft zelf in natura te compenseren, die zal in het nieuwe systeem toch tegelijk het volledige bedrag moeten betalen, als waarborg die hij nadien kan terugkrijgen. Daardoor word je als bouwheer eigenlijk afgeraden om in natura te compenseren.

Bovendien is de compensatie van een ontbossing van meer dan 3 ha tot nog toe verplicht in natura en niet door betaling. Die verplichting vervalt. Compenseren in natura wordt dan weer wel verplicht voor overheden.

Replik

De voorgestelde borg heeft als doel een extra zekerheid in te bouwen dat de compensatie in natura ook effectief zal worden uitgevoerd. Het klopt dat dit een afremmend effect kan hebben op keuze voor compensatie in natura. Daarom wordt het voorstel tot invoeren van een borg geschrapt uit het voorstel.

5. Randnummer 3.4: verleg de compensatielast alleen naar de vergunningverlener als die de ontbossing op eigen gezag toestond, tegen het advies van het ANB

Veel gemeenten vinden dat zij strenger zijn dan het advies van het ANB en voelen zich daarin onvoldoende gesteund. Gemeenten trachten bijvoorbeeld de te ontbossen oppervlakte te beperken, terwijl het ANB oordeelt dat de rest van het bos toch minderwaardig zal worden. Zo leggen gemeenten soms het behoud van zoveel

mogelijk bomen op in de vergunning, ook al blijft het gaan om een ontbossing omdat het perceel een tuin wordt.

Het verschuiven van de compensatielast wordt onderbouwd met het argument dat de gemeente zodoende geresponsabiliseerd wordt om zorgvuldiger te oordelen over dergelijke aanvragen.

Dat argument gaat alleen op ingeval de gemeente de ontbossingen op eigen gezag zou toestaan, tegen het advies van het ANB.

In alle andere gevallen gaat de gemeente gewoon af op het advies van de meer gespecialiseerde overheidsinstantie. Als die het geviseerde bos niet beschermenswaardig vindt, dan mag men de gemeente niet verwijten dat ze de ontbossing ook toestaat. Ook als de ontbossing ten dienste staat van het halen van andere natuurdoelstellingen (bijvoorbeeld heideherstel), hoeft de gemeente daarvoor niet geresponsabiliseerd te worden.

Repliek

In het aangepaste voorstel krijgt de vergunningverlenende overheid de keuzemogelijkheid om zelf in te staan voor het realiseren van de boscompensatie. Enkel wanneer de vergunning verleend wordt tegen het advies van het ANB in, zal dit verplicht worden. Zo wordt de gemeente geresponsabiliseerd om dergelijke aanvragen zorgvuldig te beoordelen.

Zie ook repliek bij randnummer 3.2. Het spanningsveld tussen de wens van bijvoorbeeld de gemeenten om de te ontbossen oppervlakte te beperken versus het standpunt van Natuur en Bos dat in bepaalde gevallen het resterende bos nog nauwelijks als echt bos kan beschouwd worden (cfr. vertuining), is een problematiek die een drastischer ingreep vergt. Percelen waar het resterende bos behouden wordt doch waar het bos niet meer zou kunnen functioneren als bos en kans op vertuining groot is, kan de facto niet gezien worden als een verstrenging. Het beperken van de ontbossing leidt in de praktijk veelal tot sluipende ontbossing. Evenwel, in het geval dat het perceel als geheel zou moeten beschouwd worden als zijnde ontbost, zou redelijkerwijs ook de hele ontbossing moeten gecompenseerd worden, wat lokaal als onbillijk wordt beschouwd.

6. Randnummer 3.5: problemen waardoor de Vlaamse overheid niet aan compensatie toe kwam, gelden evengoed, zo niet zwaarder voor gemeenten

De VVSG meent dat de Vlaamse overheid nu een taak doorschuift naar een lokale overheid waarvan ze weet dat ze daar zelf niet in slaagt. De problemen waartegen de Vlaamse overheid botst, zijn nog niet opgeruimd en gelden evengoed voor de gemeenten. Die drempels zijn des te hoger in de bosrijke gemeenten.

Door de taak naar de gemeenten te verschuiven ontstaan echter nieuwe nadelen:

- boscompensatie zal per definitie meer versnipperd zijn;
- gemeenten hebben ook minder personeelscapaciteit en zijn minder gespecialiseerd voor die taak;
- door de druk om binnen drie jaar te compenseren, zal de gemeente gedwongen zijn om te kiezen voor de eerste de beste grond die vrijkomt. Enige flexibiliteit is nodig zodat gronden worden gekocht die passen in een ruimtelijke bosvisie;
- de druk op de open ruimte en op landbouwgronden zal lokaal (in de betrokken gemeenten) erg toenemen.

Het is de VVSG niet duidelijk of compenserende bebossing zal mogen in herbevestigd agrarisch gebied. Zo gelden bij subsidies voor bebossing strengere voorwaarden in herbevestigd agrarisch gebied. 'Agrarisch gebied in de ruime zin' staat nu

zonder meer vermeld bij de toegelaten bestemmingen, opgesomd in het uitvoeringsbesluit. De adviesvraag ging echter alleen over het ontwerp van decreet.

Als de bebossingsvergunning behouden moet blijven, dan zou de gemeente best ook een advies krijgen van het ANB. Dat maakt het dossier evenwichtiger. Nu hoort de gemeente slechts één klok, namelijk een advies van de landbouwadministratie (neutraal of tegen bebossing).

Ook wordt die vergunning best geïntegreerd in de omgevingsvergunning.

Repliek

Zie ook repliek bij advies van de Minaraad. De Vlaamse Regering heeft niet het voornemen om de reeks met bestemmingen waar compenserende bebossing mogelijk is, aan te passen. Bebossingen in herbevestigd agrarisch gebied blijven dus mogelijk, mits er vergunning is volgens artikel 35bis van het Veldwetboek. De suggesties om een advies door het Agentschap voor Natuur en Bos in te brengen in de vergunningsprocedure bebossingen in het agrarische gebied wordt gevolgd. Dit leidt tot een nieuwe aanpassing aan artikel 49bis en artikel 87 van het Bosdecreet, door het invoegen van een nieuw artikel 6 en 7. Dit leidt tot een hernummering van de verdere artikelen van het ontwerp van decreet.

7. Randnummer 3.6: de bosbehoudsbijdrage blijft te laag. Laat gemeente zelf de hoogte ervan bepalen

Verschillende gemeenten melden de VVSG dat de vraagprijs voor grond in hun gemeente al oploopt tot 10 euro/m². Het bedrag volstaat dus niet om alleen nog maar de grondaankoop te dekken. Daarbij komen dan nog de overige kosten zoals het plantgoed en de administratieve werklust. Als het bedrag ontoereikend is, dan zou de rest uit de algemene middelen moeten komen. Het kan toch niet de bedoeling zijn dat de belastingbetaler moet bijspringen voor ontbossingen ten voordele van een particulier project.

Bovendien stijgt dat bedrag slechts volgens de gezondheidsindex terwijl grondprijzen sneller stijgen.

Op dit moment bestaan er zogenaamde compensatiefactoren waardoor de te compenseren oppervlakte of het standaardbedrag met anderhalf, met twee of met drie moet vermenigvuldigd worden, afhankelijk van het soort bos dat verdwijnt. Eén verdrievoudiging is decretaal geregeld, de overige in een uitvoeringsbesluit. De VVSG veronderstelt dat die compensatiefactoren blijven. De adviesvraag ging echter alleen over het ontwerp van decreet.

De VVSG stelt voor dat de vergunningverlener zelf de hoogte van de financiële last bepaalt. Degene die de last zal moeten overnemen, bepaalt dan ook de vergoeding die daartegenover staat (subsidiariteitsbeginsel). Het door de Vlaamse Regering bepaalde bedrag is dan te hanteren als minimum. Als de grondprijzen in een gemeente hoger dan gemiddeld zijn, dan kan de gemeente motiveren waarom het bedrag volgens haar hoger moet zijn om te kunnen compenseren in de plaats van de aanvrager. Als dat volgens de bouwheer goedkoper kan, dan kan hij ervoor kiezen om zelf in natura te compenseren.

De VVSG merkt op dat gemeenten het betaalde bedrag ook willen gebruiken om bestaande waardevolle maar zonevrije bossen te beschermen of om bomen buiten bosverband aan te planten (park, laanbomen enzovoort)

Repliek

De suggestie dat de vergunningverlener zelf het basisbedrag kan vaststellen, wordt gevolgd voor zover de vergunningverlener ervoor kiest zelf in te staan voor de boscompensatie. Dit bedrag kan niet lager zijn dan het bedrag vastgesteld door de Vlaamse Regering.

8. Randnummer 3.7: drie jaar voor aankoop en bebossing is niet voldoende

De VVSG stelt voor dat vergunningverleners meer tijd krijgen om te compenseren, bijvoorbeeld drie jaar voor de aankoop en vijf jaar voor de bebossing. Dat is de uitvoeringstermijn die momenteel geldt in de lopende projectoproep 2021 voor de aankoop van te bebossen gronden met middelen uit het boscompensatiefonds.

Wanneer een gemeente haar ontbossingen niet snel genoeg compenseert, dan voorziet het dossier als sanctie, naast het uitsluiten van subsidies, ook 'naming en shaming'. Er wordt nergens vermeld welke sanctie ervoor zal zorgen dat de Vlaamse overheid haar eigen boscompensatiedoelstellingen nu wel zal halen.

Repliek

Voor de Vlaamse overheid zal dezelfde verplichting gelden tot rapporteren over de gerealiseerde compensaties. De suggestie om de periode van realisaties te laten gelijklopen met de subsidieregeling wordt niet gevolgd waardoor de termijn waarbinnen de realisatie van de corresponderende bebossing moet gerealiseerd worden, op drie jaar blijft. Deze termijn kan in uitzonderlijke gevallen gemotiveerd verlengd worden tot vijf jaar. Hiervoor is een voorafgaande goedkeuring vereist door het ANB. De Vlaamse Regering zal in de uitvoeringsbepalingen moeten vaststellen hoe deze motivering en rapportering dient te gebeuren en kan dit specifieke aspect over de timing van de realisatie van de corresponderende bebossingen expliciet opnemen in de rapporteringsvereisten.

9. Randnummer 3.8: gemeenten zullen bosuitbreidingsdoelstellingen moeten terugschroeven

Als de Vlaamse overheid de compensatiedoelstelling verlegt naar de vergunningverlener verschuift, dan is het logisch dat engagementen naar bosuitbreiding in de andere richting verschuiven. Als de Vlaamse overheid minder zal moeten compenseren, dan kan ze meer engagementen opnemen voor bosuitbreiding.

Repliek

Dit is een beleidsaanbeveling. De verdeling van de bosuitbreidingsdoelstellingen staat los van de realisatie van de boscompensatie zoals verankerd in wetgeving.

De Raad van State heeft op 28 maart 2022 advies 71.106/1 verleend.

Dit ontwerp van decreet werd op 19 juli 2021 door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurd. Op 28 februari 2022 volgde de tweede principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering, inclusief de beslissing om het advies van de Raad van State aan te vragen binnen een termijn van dertig dagen. Op 28 maart 2022 gaf de Raad van State advies 71.106/1.

Het advies van de Raad van State werd verstrekt op 28 maart 2022 en is gunstig. Om rekening te houden met de door de Raad gemaakte opmerkingen wordt het voorontwerp van decreet aangepast. De voornaamste punten uit het advies worden als volgt beoordeeld.

1. In randnummer 3 merkt de Raad van State op dat artikel 1 van het voorontwerp dient te worden voorafgegaan door het volgende opschrift: "Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling".

Repliek

Om tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad, wordt het opschrift zoals voorgesteld aangepast in het ontwerp van decreet.

2. In randnummer 4 behandelt de Raad van State de wijziging die artikel 2 van het voorontwerp wenst aan te brengen aan artikel 138 van het Wetboek van Strafvordering, en die tot gevolg heeft dat misdrijven die in het Boswetboek worden omschreven voortaan, wat het Vlaamse Gewest betreft, tot de bevoegdheid van de correctionele rechter en niet langer tot die van de politierechter behoren.

Deze wijziging gebeurt met toepassing van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, ermee rekening houdend dat het gewest in principe niet bevoegd is om dergelijke wijziging over de materiële bevoegdheidsverdeling tussen de politie- en de correctionele rechtbanken door te voeren.

De Raad merkt op dat decreten overeenkomstig artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 bepalingen kunnen bevatten in aangelegenheden waarvoor de gemeenschaps- en gewestparlementen niet bevoegd zijn voor zover die bepalingen noodzakelijk zijn voor de uitoefening van hun bevoegdheid en dat daarenboven, volgens de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof, de bevoegdheid van de andere overheid die wordt uitgeoefend zich dient te lenen tot een gedifferentieerde regeling en het betreden van het bevoegdheidsterrein van de andere overheid slechts een marginale weerslag mag hebben op de bevoegdheid van die overheid.

De Raad merkt op dat de stellers van het voorontwerp er goed aan zouden doen om op eigen initiatief daaromtrent het standpunt van de federale overheid, bij dewelke de principiële bevoegdheid over de betrokken aangelegenheid berust, in te winnen.

Repliek

Deze geplande wijziging werd doorgesproken met het parket. Het parket kaartte op het (sub)expertisenetwerk Leefmilieu van 18 december 2018 het probleem van deze inconsistente bevoegdheidstoewijzing zelf aan: de bevoegdheidstoewijzing aan de politierechter wordt in de praktijk als zeer verwarrend en 'tegennatuurlijk' ervaren.

Dit werd nadien bevestigd in gesprekken met het College van procureurs-generaal.

Op een vergadering van 24 september 2019 van de relaties van het College van procureurs-generaal met de Vlaamse deelstaat werd unaniem het standpunt ingenomen dat artikel 138, 2°, Sv. best wordt geschrapt.

Tijdens een voorbereidende vergadering voor een overleg tussen het CPG en de deelstaten van 17 september 2020, waaraan ook de andere deelstaten deelnamen, was er opnieuw unanimiteit om het betreffende punt van artikel 138 Sv. te schrappen. Tijdens deze laatste vergadering werd door de Vlaamse vertegenwoordigers een decretaal initiatief op basis van artikel 10 BWHI als mogelijk alternatief voor een uitblijvend wetgevend initiatief aangekaart, te meer omdat in artikel 278 van het wetsvoorstel houdende het Wetboek van Strafprocesrecht dat op 11 mei 2020 in het federale parlement werd ingediend, de politierechter nog altijd wordt

aangewezen als de bevoegde rechter voor misdrijven die in het Boswetboek zijn omschreven. Die piste werd verlaten met het indienen van dit voorontwerp.

Er wordt als repliek op het advies van de Raad van State dan ook gewezen op de vele overlegmomenten omtrent dit punt die al hebben plaatsgevonden met de parketten, waardoor gesteld wordt dat er al meermaals overleg is geweest met het federale niveau rond deze materie.

3. In randnummer 5 merkt de Raad van State op dat artikel 3 van het voorontwerp strekt tot het vervangen van de volledige paragraaf 5 van artikel 35bis van het Veldwetboek, inclusief hetgeen in die paragraaf bepaald wordt over de vergunningsplicht en de afwijkmogelijkheid voor gecombineerde teelt. Maar het is uitsluitend de bedoeling om de eerste zin van paragraaf 5, eerste lid, te vervangen.

Teneinde misverstanden te voorkomen, adviseert de Raad om het volledige eerste lid van artikel 35bis, §5, van het Veldwetboek te vervangen, waarbij dan de ontbrekende voorschriften uit het huidige artikel 35bis, §5, eerste lid, van het Veldwetboek worden ingevoegd in het ontworpen artikel 35bis, §5, eerste lid.

Repliek

Om tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad, wordt met artikel 3 van het voorontwerp het volledige eerste lid van artikel 35bis, §5, van het Veldwetboek vervangen.

4. In randnummer 6 merkt de Raad van State op dat in het ontworpen artikel 35bis, §5, van het Veldwetboek melding wordt gemaakt van het begrip mantel-zoomvegetaties dat niet als zodanig voorkomt in de bestaande bepaling.

Volgens de gemachtigde gaat het om een natuurtechnische term die bij natuurbeheerders wel goed gekend is. Ervan uitgaande dat het een kenmerk is van behoorlijke regelgeving dat deze transparant en voldoende toegankelijk is voor eenieder en niet uitsluitend voor de ingewijde of specialist, adviseert de Raad om het betrokken begrip nader te omschrijven in de tekst van het voorontwerp.

Repliek

Om tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad, wordt het begrip mantel-zoomvegetatie toegelicht in het nieuwe artikel 35bis, §5.

5. In randnummer 7 merkt de Raad van State op dat er aan het einde van het ontworpen artikel 35bis, §5, van het Veldwetboek melding gemaakt wordt van "een bos in de zin van artikel 3, §1, eerste lid, van het Bosdecreet van 13 juni 1990". Deze laatste bepaling bestaat evenwel slechts uit één enkel lid met daarin een omschrijving van wat onder bossen moet worden begrepen.

Er dient derhalve aan het einde van de ontworpen bepaling te worden verwezen naar "een bos in de zin van artikel 3, §1, van het Bosdecreet van 13 juni 1990".

Repliek

Om tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad, wordt er aan het einde van de ontworpen bepaling verwezen naar "een bos in de zin van artikel 3, §1, van het Bosdecreet van 13 juni 1990".

6. In randnummer 8 wijst de Raad van State erop dat artikel 4 van het voorontwerp strekt tot het opheffen van artikel 45 van het Bosdecreet van 13 juni 1990. In de betrokken opheffingsbepaling wordt melding gemaakt van het wijzigende decreet van 9 mei 2014. Er dient evenwel mee rekening te worden gehouden dat de wijziging die artikel 72, 1°, van het decreet van 9 mei 2014 tot wijziging van de regelgeving inzake natuur en bos aanbrengt in artikel 45 van het Bosdecreet van 13 juni 1990, nog niet in werking is getreden. De betrokken wijzigingsbepaling wordt derhalve zonder voorwerp eenmaal artikel 45 van het Bosdecreet zal zijn opgeheven. Het verdient dan ook aanbeveling om artikel 72, 1°, van het decreet van 9 mei 2014 op te heffen en het voorontwerp daartoe met een opheffingsbepaling in die zin aan te vullen.

Repliek

Om tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad, wordt het voorontwerp aangevuld met een nieuw artikel 13 in het decreet, dat artikel 72, 1°, van het decreet van 9 mei 2014 opheft.

7. In randnummer 9 merkt de Raad van State op dat artikel 87 van het Bosdecreet van 13 juni 1990 een omvangrijke bepaling is die uit diverse leden bestaat. Alleen al om die reden vangt artikel 7 van het voorontwerp het best aan als volgt: "In artikel 87, vierde lid, van hetzelfde decreet, wordt (...)".

Repliek

Om tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad, wordt de aanvang van artikel 7 van het voorontwerp gewijzigd als gesuggereerd.

8. In randnummer 10 gaat de Raad van State akkoord met de suggestie om, met betrekking tot het bepaalde in artikel 8, 1° en 2°, van het voorontwerp, de gelijkaardige wijzigingen aan de diverse paragrafen van artikel 90bis van het Bosdecreet van 13 juni 1990 per paragraaf in afzonderlijke punten van artikel 8 van het voorontwerp op te sommen.

Repliek

Om tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad, wordt dit artikel gewijzigd zoals door de Raad gesuggereerd. Ten gevolge van deze wijziging wordt dit artikel intern hernummerd.

9. In randnummer 11 merkt de Raad van State op dat, aan het einde van het ontworpen artikel 90bis, §4, eerste lid, 2°, a), van het Bosdecreet van 13 juni 1990 (artikel 8, 3°, van het voorontwerp), het punt dient te worden vervangen door een komma.

Repliek

Om tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad, wordt dit artikel gewijzigd zoals door de Raad gesuggereerd.

10. In randnummer 12 merkt de Raad van State op dat, aan het einde van het ontworpen artikel 90bis, §4, eerste lid, 2°, b), van het Bosdecreet van 13 juni 1990 (artikel 8, 3°, van het voorontwerp), de verwijzing naar "de voorwaarden bepaald in paragraaf 9" zonder voorwerp is aangezien de paragraaf waarnaar wordt verwezen opgeheven is. De redactie van de ontworpen bepaling moet worden herbekeken in het licht hiervan.

Repliek

Om tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad, wordt dit artikel zo gewijzigd dat de zinsnede “volgens de voorwaarden bepaald in paragraaf 9” geschrapt wordt in het ontwerp.

11. In randnummer 13 merkt de Raad van State op dat artikel 8, 5°, van het voorontwerp blijkens de inleidende zin ervan strekt tot het vervangen van artikel 90bis, §4, derde lid, van het Bosdecreet van 13 juni 1990. Evenwel is het de bedoeling dat in de plaats van het betrokken lid van artikel 90bis, §4, verscheidene leden in die bepaling worden ingevoegd.

Hiervan zou duidelijker blijk moeten worden gegeven in de inleidende zin van artikel 8, 5°, van het voorontwerp.

Repliek

Om tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad, wordt dit artikel zo gewijzigd dat er een nieuw tweede en derde lid wordt ingevoegd.

12. In randnummer 14.1 stelt de Raad van State dat in het ontworpen artikel 90bis, §4, tweede lid, van het Bosdecreet van 13 juni 1990 (artikel 8, 5°, van het voorontwerp) gerefereerd wordt aan de vereiste van “minimaal 10 ha”, in welk verband de gemachtigde het volgende meedeelde: “Er blijft dus een keuzemogelijkheid in wijze van compensatie in geval van ontbossing van privébos. De 10 hectareregels geldt dus in die gevallen dat waarin gekozen wordt voor compensatie in natura en in het geval dat de te realiseren compensatie in natura vanaf 10ha en meer. De memorie van toelichting zal op die manier worden verduidelijkt.”

De Raad van State meent dat, als het de bedoeling is dat de 10 hectareregels enkel toepassing vindt ten aanzien van te realiseren compensaties in natura vanaf 10 hectare en meer als bijkomende voorwaarde die relevant is in geval de compensatie deels in natura en deels door het storten van een bosbehoudsbijdrage wordt gerealiseerd, zoals voorzien in het ontworpen artikel 90bis, §4, eerste lid, 2°, c), van het Bosdecreet (artikel 8, 3°, van het voorontwerp), zoals door de gemachtigde lijkt te worden gesuggereerd, die bedoeling in de tekst van het decreet zelf zou moeten worden tot uitdrukking gebracht.

Repliek

Het artikel werd verduidelijkt zoals gevraagd door de Raad, zodat de bedoeling om de 10 hectareregels enkel toepassing te laten vinden ten aanzien van de te realiseren compensaties in natura, duidelijk tot uitdrukking wordt gebracht in de tekst van het decreet zelf.

13. In randnummer 14.2 stelt de Raad van State dat aan de gemachtigde werd gevraagd waarom de 10 hectareregels niet wordt toegepast op compensaties in natura voor de ontbossing van een openbaar bos (de hypothese van het ontworpen artikel 90bis, §4, eerste lid, 1°) en op compensaties die worden gerealiseerd door het betalen van een bosbehoudsbijdrage (de hypothese van het ontworpen artikel 90bis, §4, eerste lid, 2°, a)). De gemachtigde beantwoordde deze vraag als volgt: “Het is logisch de 10 hectareregels enkel te koppelen aan de gevallen dat er in natura moet gecompenseerd worden en niet te koppelen aan de gevallen waar financieel wordt gecompenseerd. In geval van financiële compensatie komen de financiële middelen beschikbaar bij ofwel de vergunningverlener, ofwel bij de Vlaamse overheid. Zij zorgen voor de besteding van deze middelen met als doel nieuwe bossen aan te leggen (meestal na verwerving van aan te kopen gronden met het oog op bebossing). Het innen van deze ontvangsten gebeurt wellicht op

één ontvangstrekening, waar ook bedragen van andere ontbossingsdossiers worden op ontvangen. Deze middelen worden overgeboekt naar uitgaven artikelen waarop besteding van de middelen kan gebeuren, met name het aankopen van te bebossen gronden en de effectieve bebossing (bijvoorbeeld door aanplanten). Het is niet de bedoeling, noch zelfs wenselijk, om de besteding van die middelen te blijven koppelen aan specifieke ontbossingsdossiers, al dan niet groter dan 10ha.

Het verschil in wijze van compenseren tussen openbaar bos (heeft geen keuze in wijze van compenseren; moet in natura compenseren) en privébos (heeft wel nog keuze in wijze van compenseren) heeft volgende redenen:

- het zou kunnen dat een openbaar bestuur in geval van ontbossen van (delen van) openbare bossen, een financiële compensatie aan zichzelf zou verschuldigd zijn in het geval het openbaar bestuur ook de vergunningverlener is van de omgevingsvergunning, wat tot een absurde situatie zou leiden en te vermijden administratieve lasten zou veroorzaken;
- openbare besturen hebben een voorbeeldfunctie en moeten dus zelf de compensatie in natura realiseren en worden dus zelf onmiddellijk bij het aanvragen van de vergunning verantwoordelijk geacht een sluitende compensatie door effectieve bebossing voor te stellen."

De Raad van State beveelt aan om deze verduidelijkingen te integreren in de memorie van toelichting bij het voorontwerp.

Repliek

Om tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad, wordt deze verduidelijking opgenomen in de memorie van toelichting.

14. In randnummer 14.2 stelt de Raad van State dat aan de gemachtigde tevens werd gevraagd om bijkomende toelichting over het ontworpen artikel 90bis, §4, derde lid, van het Bosdecreet van 13 juni 1990 waarin wordt bepaald dat, in geval van hoger beroep, de bosbehoudsbijdrage, zoals bepaald door de vergunningverlenende overheid in eerste aanleg, van toepassing blijft. Ook werd aan de gemachtigde gevraagd hoe de voornoemde bepaling zich verhoudt tot het ontworpen artikel 90bis, §8, van het Bosdecreet (artikel 8, 7°, van het voorontwerp), waaruit volgt dat het de vergunningverlenende overheid is die in laatste administratieve aanleg de vergunning tot ontbossing of de omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden afgeeft, de bosbehoudsbijdrage int en instaat voor de compensatie. De gemachtigde verstrekke in dat verband de volgende toelichting: "Het ontworpen artikel 90bis, §4, derde lid, heeft als doel te vermijden dat in beroep een lager bedrag voor de financiële compensatie zou vastgesteld worden dan het geval zou zijn in eerste aanleg. Zonder dergelijke bepaling zou een mogelijke piste kunnen ontstaan om bewust beroepen in te dienen, om uiteindelijk te hopen uit te komen bij een lagere bosbehoudsbijdrage. De ontworpen paragraaf 8 zegt niets over de grootte van het bedrag van de financiële boscompensatie. Het bepaalt louter dat de overheid die in laatste administratieve aanleg de vergunning verleent, ook de bosbehoudsbijdrage dient te innen."

De Raad van State beveelt aan om deze verduidelijkingen te integreren in de memorie van toelichting bij het voorontwerp.

Repliek

Om tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad, wordt deze verduidelijking opgenomen in de memorie van toelichting.

15. In randnummer 15.1 merkt de Raad van State op dat aan het einde van het ontworpen artikel 90bis, §8, eerste lid, en tweede lid, 1°, van het Bosdecreet (artikel 8, 7°, van het voorontwerp) er melding wordt gemaakt van de hypothese van een motivering “binnen (...) vijf jaar”. Het is voor de Raad niet duidelijk op welk ogenblik of op welke wijze zal worden beslist dat de termijn voor het uitvoeren van de compensatie op vijf jaar zal worden gebracht. Zal dit bijvoorbeeld gebeuren in de vergunning zelf of kan de vergunningverlener naderhand de termijn op eigen initiatief aanpassen? Het is evenmin duidelijk of de betrokkene er nog altijd voor kan opteren om de bosbehoudsbijdrage niet te betalen maar kan verkiezen om alsnog over te gaan tot een compensatie in natura omdat bijvoorbeeld de bosbehoudsbijdrage te hoog zou zijn. De gemachtigde verstrekte in dat verband de volgende toelichting: “In het geval de vergunningverlener zelf het bedrag int, moet de vergunningverlener zelf instaan voor de besteding door nieuw bos aan te leggen. De termijn waarbinnen dit moet gebeuren is drie jaar. Doch, het kan voorkomen dat de vergunningverlener als bestuur geconfronteerd wordt met vertraging (hij vindt bijvoorbeeld niet tijdig passende gronden om te bebossen). In dergelijke gevallen lijkt het billijk het betrokken bestuur meer tijd te gunnen. Het is dus niet noodzakelijk deze termijn in de vergunning vast te leggen. In de beoogde rapportering (zie ontworpen artikel 90bis, §4, tweede lid, 3°, en zie artikel 9, 5°, van het wijzigingsdecreet) kan gevraagd worden dat de vergunningverlener een overzicht geeft van dergelijke gevallen en dit motiveert in de rapportering. Het al dan niet gebruik moeten maken van de mogelijkheid tot verlengen van de periode van drie jaar tot vijf jaar ligt dus in handen van het bestuur dat vergunningverlener is.

Het betrokken bestuur moet door middel van een eigen reglement het basisbedrag voor de boscompensatie vaststellen. Dit gebeurt uiteraard voorafgaand aan het van kracht worden van deze nieuwe decretale regeling zodat ontbossers op voorhand weten wat het tarief zal zijn. In geval van ontbossing van privébos, is het inderdaad mogelijk te kiezen tussen compensatie in natura of financiële compensatie of een combinatie van beide. Deze keuze moet wel gemaakt worden bij aanvraag van de vergunning. Dit is niet anders dan de huidige regeling.

Het zou dus wel wenselijk zijn in het decreet een actieve inwerkingtredingsclausule (bijvoorbeeld het inwerkingtreden te bepalen door de Vlaamse Regering) op te nemen zodat vergunningverleners de nodige tijd krijgen om hun voorbereidingen te treffen.”

- (1) Aangezien de ontworpen regeling vrij complex is en er nog uitvoeringsbepalingen op zowel Vlaams als lokaal niveau zullen zijn vereist, wordt volgens de Raad inderdaad het best in een bijzondere inwerkingtredingsbepaling voorzien, waarbij de Vlaamse Regering wordt opgedragen om de inwerkingtreding te regelen tegen een uiterste datum van bijvoorbeeld twee jaar na de bekendmaking van het tot stand te brengen decreet.
- (2) Tevens kan volgens de Raad, in aansluiting op de door de gemachtigde verstrekte toelichting, ter overweging worden gegeven om duidelijkheidshalve te bepalen dat, bij gebreke aan een gemeentelijk reglement dat het basisbedrag van de bosbehoudsbijdrage vaststelt op het ogenblik van de vergunningsbeslissing in eerste aanleg, het minimumtarief van toepassing zal zijn zoals bepaald door de Vlaamse Regering overeenkomstig het ontworpen artikel 90bis, §4, tweede lid.
- (3) Voorts zouden de door de gemachtigde verstrekte verduidelijkingen met betrekking tot onder meer de motivering van een verlenging van de uitvoeringstermijn van de compensatie die zou gebeuren via de rapportering voorzien in het ontworpen artikel 90bis, §4, tweede lid, 3°, en de nadere precisering van de verdeling van de taken en bevoegdheden tussen de vergunningverlener in eerste

aanleg, de vergunningverlener in hoger beroep en de Vlaamse Regering, volgens de Raad ook kunnen worden geïntegreerd in de memorie van toelichting.

Repliek

Om tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad, worden volgende zaken aangepast:

- (1) een nieuw artikel 15 in het ontwerp van decreet bepaalt dat de wijzigingen aan het mechanisme van de boscompensatie ten gevolge van dit ontwerp in werking treden op een datum zoals vastgesteld door de Vlaamse Regering. Dit laat toe om de inwerkingtreding te laten gebeuren op het moment dat de nodige uitvoeringsbepalingen zijn getroffen door de Vlaamse Regering. Het gaat om artikel 8, punt 4°, 5°, 6°, 7° en 9°;
- (2) in artikel 90bis, §4, tweede lid, wordt verduidelijkt dat bij gebreke aan een gemeentelijk reglement dat het basisbedrag van de bosbehoudsbijdrage vaststelt op het ogenblik van de vergunningsbeslissing in eerste aanleg, het minimumtarief van toepassing zal zijn zoals bepaald door de Vlaamse Regering overeenkomstig datzelfde lid;
- (3) zoals gevraagd door de Raad, werden de verduidelijkingen toegevoegd aan deze memorie.

16. In randnummer 15.2 merkt de Raad van State op dat aan het einde van het ontworpen artikel 90bis, §8, tweede lid, van het Bosdecreet het aanhalingsteken dient te worden weggelaten aangezien er nog een lid volgt.

Repliek

Om tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad wordt dit artikel gewijzigd zoals door de Raad gesuggereerd.

17. In randnummer 16 merkt de Raad van State op dat, aangezien artikel 9 van het voorontwerp de eerste bepaling van het voorontwerp is die wijzigingen beoogt aan te brengen in het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, in de inleidende zin van artikel 9 de woorden "van hetzelfde decreet" dienen te worden vervangen door de woorden "van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu". In de volgende bepalingen van het voorontwerp die strekken tot het wijzigen van het voornoemde decreet kan dan worden volstaan met een verwijzing naar hetzelfde decreet (zo ook in de inleidende zin van artikel 10 en 12 van het voorontwerp waarin telkens nog melding wordt gemaakt van de datum en het opschrift van het decreet van 21 oktober 1997).

Repliek

Om tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad, wordt dit artikel gewijzigd zoals door de Raad gesuggereerd.

18. In randnummer 17 merkt de Raad van State op dat in het ontworpen artikel 12octies, §2bis, tweede lid, van het decreet van 21 oktober 1997 aan de Vlaamse Regering de bevoegdheid wordt verleend om nadere regels vast te leggen voor de aanduiding van de wijze waarop kan worden bekendgemaakt hoe roken en vuur maken geregeld zijn in het terrein. Naar het zeggen van de gemachtigde heeft de op die manier aan de Vlaamse Regering gedelegeerde bevoegdheid betrekking op de wijze van bekendmaking op het betrokken terrein zelf door middel van pictogrammen. Het kan volgens de Raad nuttig zijn om deze verduidelijking ook nog in de memorie van toelichting op te nemen.

Repliek

Om tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad, wordt deze verduidelijking opgenomen in de memorie van toelichting.

19. In randnummer 18 merkt de Raad van State op dat het decreet van 21 oktober 1997 het laatst werd gewijzigd bij het decreet van 4 december 2020. De ontworpen afdeling 5 werd aan het decreet van 21 oktober 1997 toegevoegd bij artikel 10 (van het voorontwerp). De redactie van de inleidende zin van artikel 11 van het voorontwerp dient, rekening houdend met het voorgaande, te worden gecorrigeerd.

Repliek

Om tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad, wordt dit artikel gewijzigd zoals door de Raad gesuggereerd.

20. In randnummer 19 merkt de Raad van State op dat het ontworpen artikel 12decies, §1, eerste lid, van het decreet van 21 oktober 1997 een aantal besturen opsomt. In het ontworpen artikel 12decies, §3 en §4, van hetzelfde decreet, wordt melding gemaakt van een publiekrechtelijke rechtspersoon. Aan de gemachtigde werd gevraagd waarom in de voornoemde paragrafen wordt uitgegaan van een gedifferentieerde terminologie en op welke wijze deze terminologie zich verhoudt tot het begrip 'administratieve overheden' in artikel 4, 1bis, van het Bosdecreet van 13 juni 1990. De gemachtigde beantwoordde deze vraag als volgt: "Het begrip besturen wordt overgenomen uit het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de subsidiering van de planning, de ontwikkeling en de uitvoering van het geïntegreerd natuurbeheer(14 juli 2017). Deze besturen hebben recht op de in dat BVR ingestelde subsidies. Er zijn evenwel andere entiteiten (hier dan publiekrechtelijke rechtspersonen genoemd) die geen recht hebben op die (beheer)subsidies, zoals bijvoorbeeld entiteiten van de Vlaamse of de federale overheid. Die rechtspersonen worden bedoeld in ontworpen paragraaf 2. Voor die besturen geldt de regeling in ontworpen paragraaf 1 niet want het beheer wordt niet gesubsidieerd. Het is de bedoeling dat deze rechtspersonen wel nog helemaal kunnen rekenen op dienstverlening door het Agentschap voor Natuur en Bos. De ontworpen regeling van paragraaf 3 en 4 geldt dan weer voor alle openbare besturen, dus zowel diegene die recht hebben op subsidies (de besturen zoals gedefinieerd in ontworpen paragraaf 1) als diegene die geen recht hebben op subsidies.

Gebruik maken van het begrip administratieve overheden als alternatief voor de term besturen zoals gedefinieerd in het Bosdecreet, artikel 4, 1°, of het decreet Natuurbehoud, artikel 2, 22°, voldoet niet helemaal omdat dit ook de entiteiten van het Vlaamse Gewest zelf omvat die uitgesloten zijn van beheersubsidies en niet de entiteiten bevat van de federale overheid. Omwille van de koppeling met de (beheer)subsidies is er bewust voor gekozen om dezelfde terminologie te gebruiken als in de genoemde subsidieregeling."

De Raad meent dat deze verduidelijking best wordt opgenomen in de memorie van toelichting.

Repliek

Om tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad, wordt deze verduidelijking opgenomen in artikel 11 van het decreet.

21. In randnummer 20 merkt de Raad van State op dat in het ontworpen artikel 12decies van het decreet van 21 oktober 1997 bij herhaling verwezen wordt naar het technische beheer. Aan de gemachtigde werd gevraagd of het zo beoogde beheer beperkter is dan het volledige beheer en waaruit dergelijk technisch beheer dan wel bestaat. De gemachtigde antwoordde: "De term technisch beheer zal worden vastgesteld door de Vlaamse Regering. Dit is een reeks technische, beheersmatige handelingen om het passende natuurbeheer effectief uit te voeren (bijvoorbeeld beplantingsplannen maken; terreinwerken begeleiden; de opmaak van de planning en de begroting van beheerwerkzaamheden; de opmaak van technische bepalingen in aanbestedingsdossiers voor de uitvoering van beheerwerkzaamheden; inzake bosexploitatie: de opmaak van een exploitatieplan, met inbegrip van de technische voorwaarden die bij de exploitatie moeten worden nageleefd, het vaststellen van ruimingspistes, het behouden van te behouden bomen, het gebruik van stapelplaatsen en bosexploitatiwegen enzovoort). Wat we niet beschouwen als technisch beheer is bijvoorbeeld het opstellen van het beheerplan (wat de algemene beheervisie en beheerdoelstellingen vastlegt, dus de keuzes op strategisch niveau) en financiële verantwoordelijkheid voor de uit te voeren beheerwerken. Dat valt onder het volledig beheer, te begrijpen als de volledige verantwoordelijkheid dragen voor het totale beheer van een natuurgebied, van planning tot uitvoering."

De Raad meent dat de essentiële elementen van wat het technische beheer onderscheidt van het volledige beheer in het decreet zelf zouden moeten worden bepaald, waarbij de nadere precisering ervan vervolgens gebeurlijk aan de Vlaamse Regering kan worden overgelaten.

Ook kan volgens de Raad ter wille van de duidelijkheid worden overwogen om beide termen in het voorontwerp te definiëren. De door de gemachtigde aangereikte elementen kunnen een goede basis vormen voor de desbetreffende omschrijvingen. De door de gemachtigde gegeven voorbeelden zouden vervolgens in de memorie van toelichting bij het voorontwerp kunnen worden opgenomen.

Repliek

Het concept technisch beheer kent een lange traditie en gaat zelfs terug tot het Boswetboek van 1854. Het concept staat vermeld in artikel 45 van het Bosdecreet. Aan dat artikel 45 zijn wijzigingen voorgesteld door middel van artikel 72 (in voorontwerp was dat nog artikel 71) van het decreet van 9 mei 2014 tot wijziging van de regelgeving inzake natuur en bos. De memorie van toelichting van dat decreet (zie *Parl.St.* VI.Parl. 2013-14, nr. 2424/1, p. 62) geeft echter geen nadere toelichting over het concept technisch beheer.

In de actuele bepalingen van artikel 45, §1, van het Bosdecreet duidt volgende passage heel duidelijk wat het technische beheer is, namelijk: "enkel de technische aspecten van het bosbeheer, die de praktische uitvoering van het beheersplan betreffen". Het gaat dus om de uitvoering van beslissingen die zijn genomen in context van een beheerplan.

Wat hier in het voorontwerp wordt geregeld is enerzijds verder bouwen op een dienstverlening die de Vlaamse overheid aanbood aan openbare besturen zoals voorzien was in artikel 45 van het Bosdecreet, en anderzijds dit concept inpassen in de nieuwe regeling die is ontstaan na invoeren van de figuur van het natuurbeheerplan in uitvoering van het concept 'geïntegreerd beheer ten behoeve van het natuurbehoud'. De besturen zoals die door middel van dit ontwerp gedefinieerd worden, hebben dus de mogelijkheid om voor terreinen met een natuurwaarde een natuurbeheerplan op te stellen, en daarvoor beheersubsidies te ontvangen. In die situaties wordt de dienstverlening die het Agentschap voor Natuur en Bos aanbiedt, dus het technische beheer in uitvoering van het beheerplan terugged Schroefd ten opzichte van wat nu in artikel 45 van het Bosdecreet staat. Deze besturen

zullen de keuze krijgen hoe zij dat 'technisch beheer in uitvoering van het beheerplan' volgens eigen inzichten het best organiseren. Die dienstverlening vanuit het Agentschap voor Natuur en Bos die omwille van de bestaande relatie met artikel 45 van het Bosdecreet ook nog altijd technisch beheer genoemd moet blijven, wordt door middel van voorliggend voorontwerp anders ingevuld. Het wordt aangeboden aan die besturen die de intentie kenbaar maken om een natuurbeheerplan op te stellen en in dat geval is de ondersteuning technisch beheer beperkt tot het moment dat het natuurbeheerplan is goedgekeurd. En dat technische beheer blijft betrekking hebben op de uitvoerende taken die verondersteld worden nodig te zijn om de beheerdoelstellingen zoals die in beheerplanen kunnen verschijnen, uit te voeren. De openbare besturen die geen recht hebben op de beheersubsidies verbonden aan een natuurbeheerplan, zullen kunnen blijven rekenen op de technische ondersteuning door het Agentschap als zij dit willen.

In de nieuw voorgestelde aanpak, kent de term technisch beheer dus een dubbele betekenis. Enerzijds als generieke term die verbonden is aan het uitvoeren van het beheer van een natuurgebied en allerhande uitvoerende taken omvat. En anderzijds als dienstverlening die het agentschap kan bieden voor alle publiekrechtelijke rechtspersonen, te begrijpen als de besturen zoals deze gedefinieerd worden en deze die niet te beschouwen zijn als bestuur.

Om aan de opmerking van de Raad van State tegemoet te komen, zal de term technisch beheer worden verduidelijkt door:

- generieke omschrijvingen voor technisch beheer en volledig beheer toe te voegen in het ontworpen artikel 12decies, §1, tweede en derde lid;
- een herformulering van het ontworpen artikel 12decies, §2;
- verduidelijkingen in de artikelsgewijze bespreking in de memorie van toelichting.

22. In randnummer 21 stelt de Raad van State dat de delegatiebepaling in het ontworpen artikel 13, §9, tweede lid, van het decreet van 21 oktober 1997 te onbepaald is om toelaatbaar te zijn. Opdat de bevoegdheidsdelegatie in het ontworpen artikel 13, §9, tweede lid, van het decreet van 21 oktober 1997 toelaatbaar zou kunnen worden geacht, dienen in die bepaling de woorden "onder meer" te worden geschrapt en moet worden gepreciseerd dat terreinen "in de vrije natuur" worden beoogd.

Repliek

Om tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad, wordt dit artikel gewijzigd zoals door de Raad gesuggereerd.

23. In randnummer 22 stelt de Raad van State dat het nuttig kan zijn om bij het ontworpen artikel 17, §2, 2°, van het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002 voorbeelden in de memorie van toelichting te verwerken met als doel de praktische draagwijdte en toepassing van de ontworpen bepaling te verduidelijken.

Repliek

Om tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad, wordt deze verduidelijking opgenomen in de memorie van toelichting.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest**1. Aanpassingen aan het Veldwetboek, het Bosdecreet en het Natuurdecreet**

Dit decreet betreft een gewestaangelegenheid.

2. Aanpassingen aan het Wetboek van Strafvordering

Het Vlaamse Gewest heeft op grond van artikel 6, §1, III, 4°, BWHI de volle toegewezen bevoegdheid over de bossen.

Het Vlaamse Gewest heeft geen rechtstreekse bevoegdheid om het Wetboek van Strafvordering te wijzigen en dient gebruik te maken van artikel 10 BWHI om via de impliciete bevoegdheden het Wetboek van Strafvordering te wijzigen.

De Raad van State, afdeling Wetgeving, oordeelde eerder¹ dat voor de decreetgever een beroep op de impliciete bevoegdheden mogelijk is om de toewijzing van bevoegdheden aan strafrechters te regelen: "A priori, elle (la Région Wallone) n'est pas compétente en la matière, le pouvoir de déterminer les compétences des juridictions judiciaires et de régler la procédure à observer devant celles-ci relevant de la compétence de l'autorité fédérale. Toutefois, en l'espèce, le législateur peut se prévaloir de l'article 10 de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles."

Het gebruik van de impliciete bevoegdheden kan in het voorliggende geval als volgt worden gemotiveerd:

Voorwaarde 1 – de voorgestelde regeling kan noodzakelijk geacht worden voor de uitoefening van de bevoegdheden van de gemeenschap of het gewest

De toewijzing aan de politierechter in 1936 dateerde van ruim voor de staatshervorming en was destijds voornamelijk gebaseerd op eigendomsbelangen. Sinds de staatshervorming in 1980, en in het bijzonder sinds de totstandkoming van het decreet algemene bepalingen milieubeleid van 1995 (DABM), dat mede van toepassing werd verklaard op misdrijven omschreven in het Bosdecreet, heeft het Vlaamse Gewest een coherent beleid met betrekking tot milieumisdrijven nagestreefd, onder andere door voor alle misdrijven waarop de DABM van toepassing is correctionele straffen te voorzien, waarbij de focus lag op het algemeen belang van een goed leefmilieu. Dit wordt nog eens onderstreept door ontbossingen ook strafbaar te stellen in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en ook daar worden op deze misdrijven correctionele straffen voorzien.

Het bevoegd houden van de politierechter voor misdrijven omschreven in het Bosdecreet, alhoewel strafbaar gesteld met correctionele straffen, zorgt voor een afwijking op de normale regeling waarbij de correctionele rechtbank op basis van de correctionele strafbaarstelling de milieucontentieux kan behandelen.

Deze afwijking heeft in de praktijk al regelmatig tot problemen geleid omdat de misdrijven voor de verkeerde rechter werden gedagvaard, die zich bijgevolg onbevoegd diende te verklaren. De correctionele rechter wordt, ook en vooral door het openbaar ministerie, ervaren als de 'natuurlijke' rechter voor het behandelen van

¹ Advies 43.509/4 van 20 november 2007, p. 61. Zie recenter ook advies 63.059/3 van 28 mei 2018, p. 8 over het voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap houdende diverse wijzigings-, opheffings- en overgangsbepalingen aangaande het decreet betreffende het jeugddelinquentierecht waarin evenwel, na de uitvoering van de toets, wordt geoordeeld: "Die aangelegenheden behoren tot de federale bevoegdheid, terwijl kan worden betwijfeld dat aan de toepassingsvoorwaarden van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 is voldaan."

milieumisdrijven. De correctionele rechter is ook het meest vertrouwd met deze zaken.

De toewijzing van misdrijven omschreven in het Bosdecreet aan de correctionele rechter is noodzakelijk om tot een coherent handhavingsbeleid te komen.

Voorwaarde 2 – de aangelegenheid waarvoor de federale overheid bevoegd is, leent zich tot een gedifferentieerde regeling

Het ontwerp van decreet heeft een duidelijk afgebakend toepassingsgebied, met name de aanwijzing van de bevoegde strafrechter voor de misdrijven omschreven in het Bosdecreet en geen andere. Ook de federale wetgever ging al uit van de mogelijkheid van een gedifferentieerde regeling door deze afgebakende contentieux aan de politierechter toe te wijzen in afwijking op de gewone regeling die de correctionele rechter bevoegd maakt wanneer op een gedraging correctionele straffen zijn gesteld.

Door het schrappen van artikel 138, 2°, Sv. wordt de duidelijk afgebakende contentieux terug onder de bevoegdheid van de 'normale' strafrechter gebracht.

Voorwaarde 3 – de weerslag van de bepalingen in kwestie op die aangelegenheid is slechts marginaal

De aanwijzing van de bevoegde strafrechter gebeurt enkel voor de misdrijven omschreven in het Boswetboek, lees Bosdecreet, die nu nog in artikel 138, 2°, Sv. worden vermeld. Uit de statistieken van de politierechtbanken blijkt bovendien dat slechts een erg beperkt aantal zaken betrekking heeft op artikel 138, 2°, Sv.

II. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Hoofdstuk 2. Wijziging van het Wetboek van Strafvordering

Artikel 2

De toewijzing in artikel 138, 2°, Sv. van de bevoegdheid over misdrijven omschreven in het Boswetboek aan de politierechter zorgt voor onnodige moeilijkheden bij het uitbrengen van dagvaardingen en staat een coherent handhavingsbeleid in de weg. Door artikel 138, 2°, Sv. voor het Vlaamse Gewest op te heffen komen de misdrijven omschreven in het Bosdecreet op basis van de normale bevoegdheidstoeewijzing onder de bevoegdheid van de correctionele rechter.

Hoofdstuk 3. Wijziging van het Veldwetboek van 7 oktober 1886

Artikel 3

In artikel 35bis, §5, van het Veldwetboek wordt één zaak gewijzigd, namelijk het verduidelijken dat bosrandontwikkeling mogelijk is in de tussenliggende zone van 6 meter en dat deze bosrand beschouwd wordt als bos.

In de praktijk wordt deze 6 meterzone vaak beheerd als bosrand, evenwel zonder hoge bomen. Bosrandontwikkeling is belangrijk aangezien bosranden met veel structuur zeer zeldzaam zijn in Vlaanderen. Meestal is de grens tussen bos en akker

zeer scherp (weinig structuur, weinig biodiversiteit). Inzetten op structuurrijke en ecologisch goede bosranden, bestaande uit een mantel (met struiken, hakhout) en een zoom (met ruigtekruiden), dragen bij tot meer variatie, meer biodiversiteit en meer soortenrijkdom. Hiervoor wordt in het ontwerp van decreet in artikel 35bis, §5, van het Veldwetboek ingeschreven dat in de 6 meterzone bosrandontwikkeling mogelijk is.

Op aangeven van de Raad van State is het hele eerste lid van artikel 35bis, §5, van het Veldwetboek volledig vervangen (zie randnummer 5 van het advies). Dit teneinde misverstanden te vermijden. De inhoudelijke wijziging slaat echter alleen op de eerste zin van dat artikel 35bis, §5. Wel werden punten geplaatst, waar de actuele versie van artikel 35bis, §5, nog op twee plaatsen een puntkomma bevat. De begrippen mantel- en zoomvegetatie worden gedefinieerd volgens de gangbare betekenis ervan (zie randnummer 6 van het advies).

Hoofdstuk 4. Wijzigingen van het Bosdecreet van 13 juni 1990

In het Bosdecreet worden volgende zaken gewijzigd:

- artikel 45 en 49 worden geschrapt;
- wijziging van artikel 90bis.

Artikel 4

Artikel 45 van het Bosdecreet van 13 juni 1990, gewijzigd bij de decreten van 7 december 2007, 1 maart 2013 en 9 mei 2014, wordt opgeheven.

Deze wijziging bij decreet van 9 mei 2014 werd nog niet geactiveerd door de Vlaamse Regering, waardoor deze wijziging nog niet in werking is getreden. Door de schrapping in dit wijzigingsdecreet zal dit artikel dus ook niet meer in werking treden.

Artikel 45 beperkte de toepassing van het technische beheer en de overdracht van beheer tot openbare bossen. Door de voorgestelde wijziging van het Natuurdecreet wordt de taakstelling verruimd naar alle terreinen die onder het geïntegreerd beheer ten behoeve van het natuurbehoud kunnen vallen zoals gedefinieerd door het Natuurdecreet (cfr. artikel 12bis).

Artikel 5

In hetzelfde decreet wordt artikel 49 opgeheven. Dit artikel is nooit een praktijk geweest en dit is in de toekomst ook niet de bedoeling. Daarom wordt het artikel geschrapt.

Artikel 6 en 7

In randnummer 3.5 van het advies van de VVSG merkt zij op dat als de bebosingsvergunning behouden moet blijven, de gemeente dan best ook een advies zou krijgen van het ANB. Dat maakt het dossier evenwichtiger. Nu hoort de gemeente slechts één klok, namelijk een advies van de landbouwadministratie (neutraal of tegen bebossing). Om aan deze opmerking tegemoet te komen worden artikel 49bis en artikel 87, vierde lid, van het Bosdecreet in die zin gewijzigd dat ook het ANB een advies verleent in het kader van de in artikel 35bis, §5, van het Veldwetboek vereiste vergunning van het college van burgemeester en schepenen.

Artikel 8

Dit artikel brengt de nodige wijzigingen aan in artikel 90bis van het Bosdecreet.

Punt 1°, 2°, 3° en 8° omvatten een louter redactionele wijziging zodat artikel 90bis zowel in de eerste als tweede paragraaf een correct gebruik kent van de term “omgevingsvergunning voor het verkavelen van grond”.

Punt 4°: hiermee wordt de wijze waarop de compensatie kan gebeuren nu decretaal bepaald, per type bos dat (volledig of gedeeltelijk) wordt ontbost. De vrije keuze van wijze van compenseren voor ontbossing van openbaar bos vervalt hierdoor.

Punt 5°: de regel dat ontbossingen groter dan 3 hectare altijd in natura worden gecompenseerd, wordt bijgevolg ook geschrapt. De grootte van de ontbossing bepaalt niet langer de wijze van compensatie.

Punt 6°: de wijzigingen in artikel 90bis, §4, derde lid, van het Bosdecreet zijn nodig om deze tekst enerzijds in overeenstemming te brengen met de nieuwe wijze van compenseren en anderzijds wordt de delegatie naar de Vlaamse Regering om de uitvoeringsbepalingen vast te stellen verruimd zodat de beoogde nieuwe regeling een juiste rechtsgrond krijgt.

Naar aanleiding van het advies van de VVSG wordt dit artikel zo gewijzigd dat de bosbehoudsbijdrage wordt vastgesteld door de verlener van de omgevingsvergunning zoals bedoeld in paragraaf 1 van artikel 90bis van het Bosdecreet. Het bedrag kan niet lager zijn dan het minimumbedrag voor de bosbehoudsbijdrage zoals vastgesteld door de Vlaamse Regering.

Bij gebreke aan een gemeentelijk reglement dat het basisbedrag van de bosbehoudsbijdrage vaststelt op het ogenblik van de vergunningsbeslissing in eerste aanleg, zal het minimumtarief van toepassing zijn, zoals bepaald door de Vlaamse Regering overeenkomstig dit lid.

In geval van hoger beroep blijft de bosbehoudsbijdrage, zoals bepaald door de vergunningverlenende overheid in eerste aanleg, van toepassing. Ook ingeval van weigering van vergunning door de gemeente en toekenning van de vergunning door de deputatie in beroep, blijven de tarieven van de vergunningverlener in eerste aanleg (zijnde deze van het gemeentereglement) van toepassing. Op die manier wordt de toepassing van het gelijkheidsbeginsel gegarandeerd.

Bestaande bepalingen over de wijze van compenseren worden hernomen, doch met één nieuwe aanvulling. In het geval van ontbossing van een privébos waarbij de compensatie helemaal of gedeeltelijk in natura verloopt, moet de bebossing in natura die geldt als compensatie worden gerealiseerd in één ruimtelijk aaneengesloten geheel van 10 ha of te worden gerealiseerd aansluitend bij een bestaand bos van tenminste 5 ha. Mocht één van de beide mogelijkheden ontoereikend zijn om de nodige boscompensatie te realiseren, kunnen beide mogelijkheden worden gecombineerd. De 10 hectareregels geldt dus in die gevallen waarin de aanvrager kiest voor compensatie in natura en in het geval dat de te realiseren compensatie in natura 10 ha en meer bedraagt. Deze toevoeging heeft als doel te vermijden dat aanleg van nieuw bos te sterk versnipperd gebeurt over vele kleine percelen die verspreid liggen in het landschap. Door aan te sluiten bij bestaande bossen kan de natuur- en bosstructuur in het landschap worden versterkt. Dit komt tegemoet aan de vraag van de Minaraad naar een sterkere ruimtelijke focus.

Het is logisch de 10 hectareregels enkel te koppelen aan de gevallen dat er in natura gecompenseerd moet worden en niet te koppelen aan de gevallen waar financieel wordt gecompenseerd. In geval van financiële compensatie komen de financiële

middelen beschikbaar bij ofwel de vergunningverlener, ofwel bij de Vlaamse overheid. Zij zorgen voor de besteding van deze middelen met als doel nieuwe bossen aan te leggen (meestal na verwerving van aan te kopen gronden met oog op bebossing). Het innen van deze ontvangsten gebeurt wellicht op één ontvangstrekening, waar ook bedragen van andere ontbossingsdossiers worden op ontvangen. Deze middelen worden overgeboekt naar uitgaven artikelen waarop de besteding van de middelen kan gebeuren, met name het aankopen van te bebossen gronden en de effectieve bebossing (bijvoorbeeld door aanplanten). Het is niet de bedoeling, noch zelfs wenselijk, om de besteding van die middelen te blijven koppelen aan specifieke ontbossingsdossiers, al dan niet groter dan 10 ha.

Het verschil in wijze van compenseren tussen openbaar bos (heeft geen keuze in wijze van compenseren; moet in natura compenseren) en privébos (heeft wel nog keuze in wijze van compenseren) heeft volgende redenen:

- het zou kunnen dat een openbaar bestuur in geval van ontbossen van (delen van) openbare bossen, een financiële compensatie aan zichzelf zou verschuldigd zijn in het geval het openbaar bestuur ook de vergunningverlener is van de omgevingsvergunning, wat tot een absurde situatie zou leiden en te vermijden administratieve lasten zou veroorzaken;
- openbare besturen hebben een voorbeeldfunctie en moet dus zelf de compensatie in natura realiseren en worden dus zelf onmiddellijk bij het aanvragen van de vergunning verantwoordelijk geacht een sluitende compensatie door effectieve bebossing voor te stellen.

Het ontworpen artikel 90bis, §4, derde lid, heeft als doel te vermijden dat in beroep een lager bedrag voor de financiële compensatie zou vastgesteld worden dan het geval zou zijn in eerste aanleg. Zonder dergelijke bepaling zou een mogelijke piste kunnen ontstaan om bewust beroepen in te dienen, om uiteindelijk te hopen uit te komen bij een lagere bosbehoudsbijdrage.

De ontworpen paragraaf 8 zegt niets over de grootte van het bedrag van de financiële boscompensatie. Het bepaalt louter dat de overheid die in laatste administratieve aanleg de vergunning verleent, ook de bosbehoudsbijdrage dient te innen.

Punt 7°: dit is een hernummering zodat de verwijzing correct gebeurt.

Punt 9°: dit punt voegt een paragraaf 8 toe aan artikel 90bis. Door toevoeging van deze achtste paragraaf wordt de rechtsgrond voorzien om de vergunningverlenende overheid die in laatste administratieve aanleg de ontbossing vergunt, de keuze te bieden ook de bijhorende bosbehoudsbijdrage te innen en de corresponderende bebossingen uit te voeren binnen de drie jaar of, indien gemotiveerd, binnen de vijf jaar. De vergunningverlener maakt deze keuze door middel van een gemotiveerde beslissing (afhankelijk van het bestuursniveau). Als de vergunningverlener het negatieve advies van het ANB ten aanzien van de voorgenomen ontbossing niet volgt, int zij altijd de bosbehoudsbijdrage en voert zij de compensatie uit binnen een termijn van drie jaar of, indien gemotiveerd, binnen de vijf jaar.

De termijn waarbinnen de corresponderende bebossingen moeten gebeuren kan dus verlengd worden van drie tot vijf jaar. Het kan immers voorvallen dat de vergunningverlener als bestuur geconfronteerd wordt met vertraging (hij vindt bijvoorbeeld niet tijdig passende gronden om te bebossen). In dergelijke gevallen lijkt het billijk het betrokken bestuur meer tijd te gunnen. Het is dus niet noodzakelijk deze termijn in de vergunning vast te leggen. In de beoogde rapportering kan gevraagd worden dat de vergunningverlener een overzicht geeft van dergelijke gevallen en dit motiveert in de rapportering. Het al dan niet gebruik moeten maken van de mogelijkheid tot verlengen van de periode van drie jaar tot vijf jaar ligt dus in handen van het bestuur dat vergunningverlener is.

Het betrokken bestuur moet door middel van een eigen reglement het basisbedrag voor de boscompensatie vaststellen. Dit gebeurt uiteraard voorafgaand aan het van kracht worden van deze nieuwe decretale regeling zodat ontbossers op voorhand weten wat het tarief zal zijn. In geval van ontbossing van privébos is het inderdaad mogelijk te kiezen tussen compensatie in natura of financiële compensatie of een combinatie van beide. Deze keuze moet wel gemaakt worden bij aanvraag van de vergunning. Dit is in de huidige regeling ook al het geval.

De Vlaamse Regering wordt gemachtigd nadere regels vast te stellen over de ontvangst van de bosbehoudsbijdrage, de realisatie van de boscompensatie en wat de gevolgen zijn in het geval de realisatie van de compensatie zou uitblijven. Zo kan gedacht worden aan een mechanisme van publiek toegankelijke informatie over de vorderingen van de gerealiseerde compenserende bebossingen.

Hoofdstuk 5. Wijzigingen aan het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu

Artikel 9

In lijn met artikel 11 van dit wijzigingsdecreet, wordt in deze toevoeging aan artikel 12octies verduidelijkt dat de beheerder van een terrein het maken van vuur en het roken kan regelen in een toegankelijkheidsregeling. Naar analogie met andere bepalingen over het bekend maken van de wijze waarop het gebied toegankelijk is gesteld voor bijvoorbeeld fietsers of ruiters, wordt de Vlaamse Regering gemachtigd de wijze van bekendmaking van de regeling over roken en vuur maken in een natuurgebied te regelen, bijvoorbeeld door het vaststellen van duidelijke pictogrammen. In het geval de Vlaamse Regering bijvoorbeeld in droge periodes een meer algemene regeling treft, dan heeft deze regeling voorrang op de bepalingen in de toegankelijkheidsregeling.

Artikel 10

Dit artikel voegt een nieuwe afdeling 5 toe aan hoofdstuk IIIbis van het decreet Natuurbehoud. De titel van dit hoofdstuk is gewijzigd op aangeven van de Minaraad.

Artikel 11

Aan de nieuwe afdeling 5, zoals ingevoegd bij artikel 10 van dit voorontwerp van decreet, wordt een artikel 12decies toegevoegd.

De eerste paragraaf van dit artikel definieert eerst en vooral het begrip besturen. Het begrip besturen wordt overgenomen uit het besluit van de Vlaamse Regering van 14 juli 2017 betreffende de subsidiering van de planning, de ontwikkeling en de uitvoering van het geïntegreerd natuurbeheer. Deze besturen hebben recht op de in dat besluit ingestelde subsidies. Er zijn evenwel andere entiteiten (hier dan publiekrechtelijke rechtspersonen genoemd) die geen recht hebben op die (beheer)-subsidies, zoals bijvoorbeeld entiteiten van de Vlaamse of federale overheid. Die rechtspersonen worden bedoeld in ontworpen paragraaf 2. Voor die besturen geldt de regeling in ontworpen paragraaf 1 niet, want het beheer wordt niet gesubsidieerd. Het is de bedoeling dat deze rechtspersonen wel nog volledig kunnen rekenen op dienstverlening door het Agentschap voor Natuur en Bos. De ontworpen regeling van paragraaf 3 en 4 geldt dan weer voor alle openbare besturen, dus zowel voor diegene die recht hebben op subsidies (de besturen zoals gedefinieerd in ontworpen paragraaf 1) als voor diegene die geen recht hebben op subsidies.

Gebruikmaken van het begrip administratieve overheden als alternatief voor de term besturen zoals gedefinieerd in het Bosdecreet, artikel 4, 1°, of het decreet

Natuurbehoud, artikel 2, 22°, voldoet niet helemaal omdat dit ook de entiteiten van het Vlaamse Gewest zelf omvat die uitgesloten zijn van beheersubsidies en niet de entiteiten bevat van de federale overheid. Omwille van de koppeling met de (beheer)subsidië is er bewust voor gekozen om dezelfde terminologie te gebruiken als in de genoemde subsidieregeling.

De term technisch beheer zal worden vastgesteld door de Vlaamse Regering. Dit is een reeks technische, beheersmatige handelingen om het passende natuurbeheer effectief uit te voeren (bijvoorbeeld beplantingsplannen maken; terreinwerken begeleiden; de opmaak van de planning en de begroting van beheerwerkzaamheden; de opmaak van technische bepalingen in aanbestedingsdossiers voor de uitvoering van beheerwerkzaamheden; en voor bosexploitatie: de opmaak van een exploitatieplan, met inbegrip van de technische voorwaarden die bij de exploitatie moeten worden nageleefd, het vaststellen van ruimingspistes, het behouden van te behouden bomen, het gebruik van stapelplaatsen en bosexploitatiewegen enzovoort). Wat niet beschouwd wordt als technisch beheer is bijvoorbeeld het opstellen van het beheerplan (wat de algemene beheervisie en beheerdoelstellingen vastlegt, dus de keuzes op strategisch niveau) en de financiële verantwoordelijkheid voor de uit te voeren beheerwerken. Dat valt onder het volledig beheer' te begrijpen als de volledige verantwoordelijkheid dragen voor het totale beheer van een natuurgebied, van planning tot uitvoering.

Verder bepaalt het toegevoegde artikel dat besturen, in afwachting van een goedgekeurd natuurbeheerplan, het agentschap kunnen verzoeken om het technische beheer van hun natuurterreinen uit te voeren. Ze geven hierbij aan de intentie te hebben om voor deze terreinen een natuurbeheerplan op te maken.

Het verzoek dient te gebeuren onder schriftelijke vorm aan de lokale regiobeheerder waarbij het bestuur de beslissing van het bestuursorgaan van het openbaar bestuur meldt. Deze schriftelijke mededeling kan ook gebeuren door middel van een eenvoudige e-mail.

Het engagement om een natuurbeheerplan op te maken wordt opgevolgd door het agentschap aan de hand van de vorderingen bij de opmaak en goedkeuring van een verkenningnota, van een actieve deelname en terugkoppeling aan en tijdens het proces (bijwonen van stuurgroep vergaderingen ingesteld ter begeleiding van het traject tot opmaak van het natuurbeheerplan, bespreking en actieve feedback rond ontwerpdocumenten enzovoort). Als wordt vastgesteld dat de opmaak van een natuurbeheerplan wordt vertraagd of verhinderd door factoren extern aan het opmaakproces, kan het agentschap de actieve samenwerking evalueren en desnoods het technische beheer van de betrokken natuurterreinen stopzetten.

De Vlaamse Regering krijgt de opdracht de inhoud van het technische beheer vast te stellen.

Tot aan de goedkeuring van het natuurbeheerplan kan het agentschap optreden als technisch beheerder. Dit wil zeggen dat de beheerkosten en -inkomsten voor het openbaar bestuur zijn, maar dat welbepaalde taken door het agentschap worden opgenomen.

Beheerplannen die opgemaakt werden volgens de vorige regelgeving, met andere woorden de beheerplannen 'oude stijl', blijven geldig tot het einde van hun looptijd of tot op het moment dat het beheerplan wordt omgezet conform de geldende besluiten en bijhorende subsidiëring.

De overdracht van beheer van een natuurgebied aan Natuur en Bos is mogelijk op voorwaarde dat er een goedgekeurd natuurbeheerplan bestaat of dat het bestuur

de intentie heeft om een natuurbeheerplan op te maken. Voor de overdracht van het beheer wordt altijd een overeenkomst gesloten.

Bij een volledige overdracht van beheer blijft het bestuur eigenaar van de grond, maar zijn de beheerkosten en -inkomsten voor Natuur en Bos die als volwaardig beheerder optreedt. Bestaande subsidie-inkomsten voor de publiekrechtelijke rechtspersoon die steunen op artikel 16sedecies van het Natuurdecreet, worden bijgevolg stopgezet.

Paragraaf 2 stelt dat de bepalingen in paragraaf 1 niet gelden voor de terreinen die beheerd worden of zullen worden ten behoeve van natuurbehoud in eigendom van Vlaamse overheden of federale overheden aangezien het subsidiebesluit hen uitsluit van financiële ondersteuning voor de uitvoering van een goedgekeurd natuurbeheerplan. Deze administratieve overheden bevestigen schriftelijk dat Natuur en Bos hen ondersteunt door de uitvoering van de door de Vlaamse Regering vast te stellen taken.

Paragraaf 3 stelt dat een publiekrechtelijk rechtspersoon kan beslissen om de door de Vlaamse Regering bepaalde taken voor het beheer van terreinen ten behoeve van natuurbehoud te laten uitvoeren door een derde. Als er sprake is van meerdere eigenaars (mede-eigenaars) zullen die allemaal akkoord moeten gaan.

Onder derde worden de Vlaamse bosgroepen, regionale landschappen, erkende natuurverenigingen, zelfstandige natuurbeheerbedrijven en een intergemeentelijk samenwerkingsproject verstaan.

Als een publiekrechtelijk persoon beslist om een derde in te schakelen in plaats van het Agentschap voor Natuur en Bos, dan wordt geacht dat het volledige takenpakket wordt uitgevoerd. Het is niet mogelijk om alleen bepaalde taken door de derde te laten uitvoeren, terwijl andere taken nog door het agentschap zouden moeten worden uitgevoerd. Dit zorgt voor versnippering en mogelijks verwarring bij uitvoering van beheerwerken op het terrein en verhindert de transparantie in visievorming ten behoeve van het natuurbeheer.

De publiekrechtelijke rechtspersoon sluit hiertoe een overeenkomst af met de betrokken derde. De derde partij engageert zich in deze overeenkomst om in het kader van de geldende wetgeving, samen met de publiekrechtelijke rechtspersoon, de nodige afspraken te maken rond de aanvraag en de besteding van de subsidies, voor de inrichting en het beheer van de natuurgebieden, de organisatie en voorbereiding van de houtverkoop enzovoort.

De beheerkosten en -inkomsten zijn voor de publiekrechtelijke rechtspersoon. De publiekrechtelijke rechtspersoon brengt Natuur en Bos schriftelijk (bijvoorbeeld met een mail, een beslissing van het bestuursorgaan van het openbaar bestuur enzovoort aan de lokale regiobeheerder) op de hoogte van deze afgesloten overeenkomst zodat er afspraken gemaakt worden op welke termijn het technische beheer door het Agentschap voor Natuur en Bos wordt stopgezet.

Als de publiekrechtelijke rechtspersoon beroep wil doen op een derde, kan ze dit doen in de vorm van een overheidsopdracht. Het is echter niet uitgesloten dat ze met een beheerder een overeenkomst houdende pacht, concessie of andere afsluit, waarbij ze ook rekening dient te houden met de beginselen van behoorlijk bestuur en de overheid verplicht is een transparante procedure te voeren bij de toekenning van dergelijke overeenkomsten. De principes van de overheidsopdrachten worden nageleefd: het verlenen van dergelijke rechten is gebonden aan de principes van transparantie, mededinging en gelijkheid. Op die manier moet iedereen de kans krijgen een bepaald contract in de wacht te slepen, en dit moet zo kenbaar gemaakt worden door middel van publieke bekendmaking.

Paragraaf 4 stelt dat een publiekrechtelijk rechtspersoon een terrein onder natuurbeheer in beheeroverdracht kan geven aan een derde. Als er sprake is van meerdere eigenaars (mede-eigenaars) zullen die allemaal akkoord moeten gaan. De publiekrechtelijke rechtspersoon sluit hiertoe een overeenkomst af met de betrokken derde en bezorgt een afschrift van die overeenkomst onverwijld aan Natuur en Bos. In de praktijk zal dat de lokale regiobeheerder zijn, aangesteld door Natuur en Bos voor het gebied waar het grootste deel van het betrokken terrein is gelegen. Na ontvangst worden concrete afspraken gemaakt om eventuele bestaande ondersteuning door Natuur en Bos stop te zetten.

Bestaande subsidie-inkomsten voor de publiekrechtelijke rechtspersoon worden stopgezet, maar kunnen doorstromen naar de nieuwe beheerder als een goedgekeurd beheerplan verder wordt uitgevoerd.

Artikel 12

Dit artikel voert in de terreinen waar een natuurbeheerplan is opgesteld en goedgekeurd als algemene maatregel ter bescherming van de natuur een verbod in op het maken van vuur en het roken. De afstandsregel van 25 meter is gelijkaardig als wat in artikel 99 van het Bosdecreet staat. In het natuurbeheerplan en de eventuele toegankelijkheidsregeling kunnen per gebied wel plekken of zones worden aangeduid waar vuur maken en roken wel kan toegelaten worden. De Vlaamse Regering kan voor deze en eventueel ook andere terreinen in de vrije natuur een meer generieke regeling uitwerken, bijvoorbeeld in geval van aanhoudende droogte.

Hoofdstuk 6. Wijziging van het decreet van 9 mei 2014 tot wijziging van de regelgeving inzake natuur en bos

Artikel 13

Artikel 45 van het Bosdecreet van 13 juni 1990, gewijzigd bij de decreten van 7 december 2007, 1 maart 2013 en 9 mei 2014, wordt opgeheven door artikel 4 van dit decreet.

Deze wijziging bij decreet van 9 mei 2014 werd nog niet geactiveerd door de Vlaamse Regering, waardoor deze wijziging nog niet in werking is getreden. Door de schrapping in dit wijzigingsdecreet zal dit artikel dus ook niet meer in werking treden.

In randnummer 8 van haar advies wijst de Raad van State erop dat artikel 4 van het ontwerp strekt tot het opheffen van artikel 45 van het Bosdecreet van 13 juni 1990. In de betrokken opheffingsbepaling wordt melding gemaakt van het wijzigende decreet van 9 mei 2014. Er dient evenwel mee rekening te worden gehouden dat de wijziging die artikel 72, 1°, van het decreet van 9 mei 2014 tot wijziging van de regelgeving inzake natuur en bos aanbrengt in artikel 45 van het Bosdecreet van 13 juni 1990, nog niet in werking is getreden. De betrokken wijzigingsbepaling wordt derhalve zonder voorwerp eenmaal artikel 45 van het Bosdecreet zal zijn opgeheven. Het verdient dan ook aanbeveling om artikel 72, 1°, van het decreet van 9 mei 2014 op te heffen en het voorontwerp daartoe met een opheffingsbepaling in die zin aan te vullen.

Om tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad, wordt het voorontwerp aangevuld met dit nieuwe artikel 13, dat artikel 72, 1°, van het decreet van 9 mei 2014 opheft.

Hoofdstuk 7. Wijziging van het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002

Artikel 14

Het Fonds voor de compenserende bebossingen werd ingesteld door middel van het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002. Omwille van de in dit voorontwerp van decreet voorgestelde wijzigingen over het mechanisme van de boscompensatie, dient artikel 17, §2, van het genoemde begrotingsdecreet te worden gewijzigd. Omwille van de leesbaarheid wordt de nieuw ontworpen paragraaf 2 in twee punten opgesplitst. Punt 1° verduidelijkt dat de stroom van financiële middelen naar de Vlaamse overheid alleen beperkt wordt tot die gevallen waar de Vlaamse overheid de vergunningsverlener is in laatste administratieve aanleg. Punt 2° herneemt een bestaande bepaling uit de originele versie van paragraaf 2 van artikel 17 van het genoemde begrotingsdecreet. Een voorbeeld ter verduidelijking: er worden in het kader van de werking van lokale grondenbanken middelen uit het fonds overgedragen naar de Vlaamse Landmaatschappij voor aankoop van gronden, ten behoeve van ruiloperaties en dergelijke in context van inrichtingsprojecten. De op die manier overgedragen middelen moeten in geval van stopzetting van de grondenbank terug ter beschikking kunnen komen van het fonds in het geval deze overgedragen middelen niet helemaal zouden besteed zijn door de werking van de lokale grondenbank in kwestie.

Hoofdstuk 8. Overgangsbepaling

Artikel 15

Dit artikel bepaalt dat artikel 8, 4°, 5°, 6°, 7° en 9°, van het ontwerp van decreet in werking treedt op een datum die de Vlaamse Regering vaststelt.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving,
Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

VOORONTWERP VAN DECREET
van 19 juli 2021

Ontwerp van decreet tot wijziging van het Wetboek van Strafvordering, het Veldwetboek van 7 oktober 1886, het Bosdecreet van 13 juni 1990, het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu en het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002, wat betreft het beschermen van de bossen en het natuurbeheer van openbare terreinen

Op voorstel van de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijziging van het Wetboek van Strafvordering

Art. 2. In artikel 138 van het Wetboek van Strafvordering, vervangen bij het koninklijk besluit nr. 252 van 8 maart 1936 en het laatst gewijzigd bij de wet van 30 december 2009, wordt punt 2° opgeheven.

Hoofdstuk 3. Wijziging van het Veldwetboek van 7 oktober 1886

Art. 3. In artikel 35bis van het Veldwetboek van 7 oktober 1886, vernummerd en vervangen bij de wet van 8 april 1969 en gewijzigd bij de decreten van 7 december 2007 en 18 december 2015, wordt de eerste zin van paragraaf 5, eerste lid vervangen door wat volgt:

“§5. In de gedeelten van het grondgebied die voor de landbouw zijn bestemd, is bosaanleg met hoogstammige bomen verboden op minder dan zes meter van de scheidingslijn tussen twee erven. In de voormelde zone van zes meter is het wel

mogelijk een bosrand tot ontwikkeling te laten komen die bestaat uit mantelzoomvegetaties en die niet dichter dan een halve meter van de scheidingslijn komt Deze bosrand wordt beschouwd als een bos in de zin van artikel 3, §1, eerste lid van het Bosdecreet van 13 juni 1990. Bovendien is vergunning van het college van burgemeester en schepenen vereist.”

Hoofdstuk 4. Wijzigingen van het Bosdecreet van 13 juni 1990

Art. 4. Artikel 45 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 18 mei 1999 en gewijzigd bij de decreten van 7 december 2007, 1 maart 2013 en 9 mei 2014, wordt opgeheven.

Art. 5. Artikel 49 van hetzelfde decreet wordt opgeheven.

Art. 6. In artikel 90bis van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 oktober 1997, vervangen bij het decreet van 17 juli 2000 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 26 april 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, derde lid, paragraaf 3, eerste lid, en paragraaf 5, eerste en vijfde lid, wordt het woord “verkavelingsvergunning” vervangen door de woorden “omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden”;

2° in paragraaf 2 wordt het woord “verkavelingsvergunning” telkens vervangen door de woorden “omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden”;

3° in paragraaf 4 wordt het eerste lid vervangen door wat volgt:

“De compensatie, vermeld in paragraaf 2 en 3, wordt gerealiseerd op een van de volgende wijzen:

- 1° als de ontbossing een openbaar bos betreft door uitvoering in natura;
- 2° als de ontbossing een privébos betreft,
 - a) ofwel door storting door de aanvrager van de betrokken vergunning van een bosbehoudsbijdrage dewelke de bevoegde overheid besteedt volgens de voorwaarden bepaald in paragraaf 8.”
 - b) ofwel door uitvoering in natura door de aanvrager van de betrokken vergunning, volgens de voorwaarden bepaald in paragraaf 9.”;
 - c) ofwel door een combinatie van a) en b)”

4° in paragraaf 4 wordt het tweede lid opgeheven;

5° in paragraaf 4 wordt het bestaande derde lid, dat het tweede lid wordt, vervangen door wat volgt:

“De compensatie, vermeld in paragraaf 2 en 3, betreft ten minste een gelijke oppervlakte ten opzichte van de ontbossing. Voor bossen die een bijdrage kunnen leveren aan de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen voor een speciale beschermingszone, vermeld in artikel 2, 65°, van het Decreet Natuurbehoud, bedraagt de compensatie een drievoud van de ontboste oppervlakte. De Vlaamse Regering stelt een lijst vast van bostypes die een

bijdrage leveren aan de realisatie van de voormelde instandhoudingsdoelstellingen en bepaalt de nadere regels voor:

- 1° de wijze en de omvang van de compensatie waarbij differentiatie mogelijk is;
- 2° de wijze waarop de bosbehoudsbijdrage besteed wordt;
- 3° de wijze waarop over de effectiviteit van de compensatie gerapporteerd wordt;
- 4° de gebieden die in aanmerking komen voor compensatie in natura.”;

6° in paragraaf 5, eerste en tweede lid, wordt het woord “derde” vervangen door het woord “tweede”;

7° er wordt een paragraaf 8 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§8. In het geval bedoeld in paragraaf 4, eerste lid, 2°, a) int de vergunningverlenende overheid die in laatste administratieve aanleg de vergunning tot ontbossing of de omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden, vermeld in paragraaf 2, 2°, aflevert, de bosbehoudsbijdrage en voert zij de compensatie in natura uit binnen de drie jaar te rekenen van de beslissing in laatste administratieve aanleg.

De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen over de ontvangst van de bosbehoudsbijdrage, de realisatie van de boscompensatie en de gevolgen bij het uitblijven van de realisatie van de boscompensatie.”.

8° er wordt een paragraaf 9 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§9. In het geval bedoeld in paragraaf 4, eerste lid, 2°, b) stelt de aanvrager van de vergunning een borg ten aanzien van de vergunningverlenende overheid die in laatste administratieve aanleg de vergunning tot ontbossing of de omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden, vermeld in paragraaf 2, 2°, aflevert.

Het bedrag van de borgstelling is gelijk aan de bosbehoudsbijdrage van de te compenseren oppervlakte.

De borg blijft behouden tot de compensatie in natura gerealiseerd is.

De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen met betrekking tot de borgstelling, vrijgave en eventueel gebruik van de borg.

Hoofdstuk 5. Wijzigingen van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu

Art. 7. In artikel 12octies van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 9 mei 2014 en gewijzigd bij het decreet van 22 juni 2018, wordt een paragraaf 2bis ingevoegd, die luidt als volgt:

“§2bis. De beheerder van een terrein kan in een toegankelijkheidsregeling vastleggen onder welke voorwaarden gerookt mag worden en vuur gemaakt mag worden op het terrein. Als ter uitvoering van artikel 13, §9, tweede lid, de

Vlaamse Regering een regeling treft, krijgt die regeling voorrang ten opzichte van wat in de toegankelijkheidsregeling voor het terrein vermeld staat.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vastleggen voor de aanduiding van de wijze waarop kan worden bekendgemaakt hoe roken en vuur maken geregeld zijn in het terrein.”.

Art. 8. Aan hoofdstuk IIIbis van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, ingevoegd bij het decreet van 9 mei 2014 en gewijzigd bij het decreet van 22 juni 2018, wordt een afdeling 5 toegevoegd, die luidt als volgt:

“Afdeling 5. Technisch beheer door het agentschap”.

Art. 9. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 10 juli 2020, wordt aan afdeling 5, toegevoegd bij artikel 4, een artikel 12decies toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 12decies. §1. In deze paragraaf wordt verstaan onder besturen:

- 1° een gemeente;
- 2° een gemeentebedrijf;
- 3° een vereniging van gemeenten;
- 4° een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn;
- 5° een intercommunaal centrum voor maatschappelijk welzijn;
- 6° een vereniging van openbare centra voor maatschappelijk welzijn;
- 7° een provincie;
- 8° een provinciebedrijf;
- 9° een polder;
- 10° een watering;
- 11° een vereniging van polders en wateringen;
- 12° een kerkfabriek en elke andere rechtspersoon die voor de uitoefening van een openbare eredienst of voor verenigingen van vrijzinnigen onroerende goederen beheert.

De besturen die eigenaar zijn van een openbaar terrein dat beheerd wordt of zal worden in het kader van natuurbehoud, kunnen het agentschap verzoeken om het technische beheer van dat terrein uit te voeren. De besturen geven in een schriftelijke mededeling aan dat ze de intentie hebben om een natuurbeheerplan als vermeld in artikel 16bis, op te maken. De Vlaamse Regering bepaalt de taken die vallen onder het technische beheer. Het technische beheer wordt stopgezet nadat het voormelde natuurbeheerplan is goedgekeurd conform artikel 16octies.

De besturen die eigenaar zijn van een openbaar terrein dat beheerd wordt of zal worden in het kader van natuurbehoud, kunnen met een overeenkomst het volledige beheer aan het agentschap overdragen op voorwaarde dat er een goedgekeurd natuurbeheerplan is als vermeld in artikel 16octies, of dat het bestuur de intentie heeft om een natuurbeheerplan als vermeld in artikel 16bis, op te maken. Bij de beslissing tot overname van het beheer verleent het agentschap geen subsidies meer als vermeld in artikel 16sedecies.

§2. In afwijking van paragraaf 1 is het technische beheer van toepassing op alle andere openbare terreinen die beheerd worden of zullen worden in het kader van natuurbehoud.

§3. In afwijking van paragraaf 1 en 2 kan een publiekrechtelijke rechtspersoon die eigenaar is van een openbaar terrein dat beheerd wordt of zal worden in het kader van natuurbehoud, een derde het technische beheer laten uitvoeren. Als van die mogelijkheid wordt gebruikgemaakt, voert de derde in kwestie het volledige takenpakket uit dat wordt bepaald krachtens paragraaf 1, tweede lid. Het is niet mogelijk om alleen bepaalde taken van het voormelde takenpakket door de derde te laten uitvoeren terwijl het agentschap nog andere taken van het voormelde takenpakket uitvoert.

Een publiekrechtelijke rechtspersoon die gebruik maakt van de mogelijkheid, vermeld in het eerste lid, sluit daarvoor een overeenkomst met de derde. De publiekrechtelijke rechtspersoon deelt het agentschap schriftelijk mee welke derde het technische beheer uitvoert, binnen dertig dagen na de dag van de ondertekening van de overeenkomst.

In voorkomend geval worden tussen enerzijds het agentschap en anderzijds de publiekrechtelijke rechtspersoon en de derde die de beheertaken op zich zal nemen, afspraken gemaakt over het tijdstip waarop de derde de taken overneemt die het agentschap voorheen uitvoerde. De taken worden uiterlijk negentig dagen na de dag van de ondertekening van de overeenkomst, vermeld in het tweede lid, overgedragen. Het agentschap zal de taken die het voorheen uitvoerde in elk geval niet meer uitvoeren nadat de voormelde termijn van negentig dagen is verstreken.

§4. Het beheer van een openbaar terrein dat beheerd wordt of zal worden in het kader van natuurbehoud, kan met een overeenkomst tussen de partijen in kwestie worden overgedragen aan een derde.

De publiekrechtelijke rechtspersoon bezorgt een afschrift van de overeenkomst, vermeld in het eerste lid, aan het agentschap binnen dertig dagen na de dag van de ondertekening van de overeenkomst. De terreinen in kwestie behouden de status van openbaar terrein.”.

Art. 10. Aan artikel 13 van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, gewijzigd bij de decreten van 7 december 2007, 1 maart 2013, 9 mei 2014 en 8 december 2017, wordt een paragraaf 9 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§9. Op terreinen waarvoor een natuurbeheerplan is goedgekeurd, en binnen een afstand van vijftientig meter tot die terreinen is het met uitzondering van wettelijk verplichte verbrandingen verboden te roken en vuur te maken in de openlucht om welk motief dan ook, behalve in de volgende gevallen:

- 1° ter uitvoering van het goedgekeurde beheersplan;
- 2° ter uitvoering van een goedgekeurde toegankelijkheidsregeling als vermeld in artikel 12octies.

De Vlaamse Regering kan ook voor de terreinen, vermeld in het eerste lid, en andere terreinen een verbod op roken en het maken van vuur instellen door dat onder meer te koppelen aan de toestand over de brandgevoeligheid van de natuurelementen op de terreinen.”.

Hoofdstuk 6. Wijziging van het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002

Art. 11. In artikel 17 van het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002, gewijzigd bij de decreten van 12 december 2008 en 13 juli 2012, wordt paragraaf 2 vervangen door wat volgt:

“§2. Aan het Fonds voor de compenserende bebossing worden de volgende ontvangsten toegewezen:

- 1° alle ontvangsten die voortvloeien uit de toepassing van artikel 90bis van het Bosdecreet van 13 juni 1990, als de Vlaamse Regering of de gewestelijke omgevingsambtenaar de vergunning tot ontbossing of de omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden, vermeld in artikel 90bis, §2, 2°, van het voormelde decreet, aflevert;
- 2° de ontvangsten van niet-aangewende middelen die vanuit het Fonds voor de compenserende bebossing toegekend zijn aan de Vlaamse Landmaatschappij of aan openbare besturen, natuurlijke personen en privaatrechtelijke rechtspersonen die bebossen.”.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

ADVIES VAN DE MILIEU- EN NATUURRAAD VAN VLAANDEREN

Advies

Bosuitbreidingsdecreet

Advies inzake het voorontwerp van decreet tot wijziging van het Wetboek van Strafvordering, het Veldwetboek van 7 oktober 1886, het Bosdecreet van 13 juni 1990, het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu en het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002

Datum van goedkeuring	16/09/2021
Volgnummer	2021 21
Coördinator + e-mailadres	Kathleen Quick, kathleen.quick@minaraad.be
Co-auteur + e-mailadres	Jan Verheeke, jan.verheeke@minaraad.be

Inhoudstafel

Inhoudstafel	54
Krachtlijnen	55
Procesbeschrijving.....	56
Bosuitbreidingsdecreet	57
1 Algemene situering.....	57
2 Inzake boscompensatie	59
3 Inzake mogelijkheden voor bebossing (Veldwetboek).....	61
4 Inzake bosbeheer.....	61
5 Inzake verbod op het maken van vuur, rookverbod en de strafrechtelijke bescherming van bossen	62

Krachtlijnen

De Minaraad stelt vast dat in het Regeerakkoord en de beleidsnota Omgeving ambitieuze bosdoelstellingen werden opgenomen en dit met het oog op het vervullen de van diverse functies die aan bossen worden toegeschreven. Het is aldus een grote beleidsuitdaging om binnen de contouren van de gemaakte afspraken in het Vlaams Regeerakkoord¹ de nodige bosoppervlakten te realiseren. Er is hierbij sprake van twee spanningsvelden: één tussen bos en andere landgebruiksfuncties en één van interne spanningen, i.e. tussen de diverse functies die aan bossen toegeschreven worden. De Minaraad concludeert hieruit dat een overkoepelende visie inzake bos(beleid) in Vlaanderen gewenst is. De Raad vraagt dat de plannen, zoals bepaald in artikel 6, van het Bosdecreet, zouden worden opgemaakt en voor advies worden voorgelegd.

Inzake boscompensatie is de Minaraad van mening dat wat voorligt al een grondiger ingrijpen is in de regelgeving dan tot op heden gebeurde. Evenwel meent de Raad dat hiermee niet alle knelpunten en spanningsvelden worden opgelost. De actoren in de Raad hebben elk hun eigen oplossing hiervoor, maar binnen het tijdsbestek van dit adviesproces was het niet mogelijk om een optie naar voor te schuiven die door alle actoren werd gedragen.

De Minaraad kan akkoord gaan met de voorgestelde wijzigingen aan het Veldwetboek, maar vraagt hier specifieke aandacht voor de ontwikkeling van de mantelzoomvegetatie.

Wat de wijzigingen aan het bosbeheer betreft, meent de Minaraad dat er een mismatch is tussen titel en inhoud van de nieuwe afdeling 5 en vraagt om de titel te wijzigen. Verder adviseert de Raad om te zorgen voor een duidelijke omkadering van het “technisch beheer” en juridische zekerheid en transparantie bij de overdracht van beheer.

Inzake het maken van vuur en roken ondersteunt de Minaraad de mogelijkheid voor het instellen van een algemeen verbod voor alle natuurgebieden indien de omstandigheden dit vereisen.

¹ VLAAMS REGEERAKKOORD, p. 158: “We zetten in eerste instantie in op de bebossing van niet-beboste als bos bestemde gebieden of waar mogelijk natuurgebieden, en in tweede instantie op te bestemmen gebieden”

Procesbeschrijving

Datum adviesvraag	20 juli 2021
Naam adviesvrager + functie	Mevrouw Zuhal Demir , Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme
Adviestermijn	30 dagen, uitstel werd verleend tot de Raadszitting van donderdag 16 september 2021
Samenwerking	n.v.t.
Overlegcommissie	Werkcommissie Biodiversiteit en Ecosystemen in samenwerking met de Permanente Werkcommissie Bosbeleid
Vergaderingen: soort + datum	PWC Bosbeleid 24 augustus 2021, Gezamenlijke werkcommissie Biodiversiteit en Ecosystemen 26 augustus en 9 september

De Minaraad ontving de adviesvraag inzake het Ontwerp van decreet tot wijziging van het Wetboek van Strafvordering, het Veldwetboek van 7 oktober 1886, het Bosdecreet van 13 juni 1990, het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu en het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002, wat betreft het beschermen van de bossen en het natuurbeheer van openbare terreinen op 20 juli. Uitstel werd verleend vanwege de vakantieperiode.

De adviesvraag bestond uit:

- De beslissingsfiche van de Vlaamse Regering (1 pag.);
- Een nota aan de Vlaamse Regering (17 pag.);
- Een memorie van toelichting (19 pag.);
- Een advies van de Inspectie van Financiën (2 pag.);
- Het ontwerp van decreet, genaamd “bosuitbreidingsdecreet” (6 pag.);
- Het begrotingsakkoord (1 pag.).

In het advies van de Inspectie van Financiën werd melding gemaakt van twee eerdere adviezen. Deze werden later aan het dossier toegevoegd.

Bosuitbreidingsdecreet

1 Algemene situering

- [1] **Ambitieuze bosdoelstellingen.** Werken aan bosuitbreiding, met focus op de hiertoe voorziene groene bestemmingen, is één van de grote doelstellingen uit het regeerakkoord en de beleidsnota Omgeving. Daartoe werd onder andere een bosuitbreidingsplan opgemaakt dat momenteel uitgevoerd wordt door de bosalliantie. In uitvoering van dit plan werd al gesleuteld aan de subsidiëring van bebossing, wat nu voor advies voorligt, kadert in de verdere implementatie van dit plan.
- [2] **Bossen hebben een multifunctionele rol te vervullen,** die verband houdt met de drie dimensies van duurzame ontwikkeling: een ecologische, een economische en een sociale functie. De Minaraad denkt hierbij prioritair aan de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen voor bossen², maar ook aan de rol van bossen in het kader van het Vlaams Energie- en Klimaatplan³ (met name inzake het op Vlaams niveau halen van de LULUCF-doelstelling, rol van bossen in kader van materiaalsubstitutie, ...), de beoogde stadsrandbossen en speelbossen, Ook in het bosuitbreidingsplan van minister Demir⁴ en in nieuwe EU bossenstrategie⁵ is er aandacht voor deze multifunctionele rol van bossen.
- [3] **Huidige bosoppervlakte ontoereikend.** De bevinding is dat er in Vlaanderen nog een grote beleidsuitdaging is om de nodige bosoppervlakten te realiseren om deze gewenste functies in voldoende mate waar te maken. Er is met name sprake van twee spanningsvelden: één tussen bos en andere landgebruiksfuncties en één van interne spanningen, i.e. tussen de diverse functies die aan bossen toegeschreven worden. Zo wordt in het regeerakkoord 2019-2024 gesteld dat er inzake recreatie nood is aan meer nabij en toegankelijk groen (en dus ook bos), binnen de draagkracht van deze gebieden, zonder dat dit evenwel wordt gekwantificeerd. Verder wordt de totale Vlaamse bosoppervlakte geschat op 140.279 ha⁶, maar alleen al voor de IHD-doelstellingen zou er op grond van het besluit van 23 juli 2010 minimum 5.870 ha tot maximum 9.190 ha effectieve bosuitbreiding moeten worden gerealiseerd.
- [4] **Knelpunten boscompensatie.** In april 2016 publiceerde het Rekenhof een verslag van de uitvoering van de compensatieplicht bij ontbossing en de werking van het Bossencompensatiefonds. In de beleidsbrief Omgeving 2017-2018⁷ werden antwoorden op de aanbevelingen van het Rekenhof geformuleerd. Evenwel kan onder andere uit de

² Besluit van 23 juli 2010 van de Vlaamse Regering tot vaststelling van gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen voor Europees te beschermen soorten en habitats.

³ Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030, zoals goedgekeurd op 9 december 2019.

⁴ <https://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=1562953>

⁵ Zoals uitgebracht door de Europese Commissie op 16 juli 2021, de verdere besprekingen moeten evenwel nog gebeuren.

⁶ <https://www.statistiekvlaanderen.be/nl/oppervlakte-bos#:~:text=bos%20in%20Vlaanderen-,140.000%20hectare%20bos%20in%20Vlaanderen,10%25%20van%20de%20Vlaamse%20grondoppervlakte.>

⁷ [Beleidsbrief Omgeving 2017-2018](#) ingediend op 27 oktober 2017 door minister Joke Schauvliege, p. 90 en volgende.

diverse recente vragen in het Vlaams Parlement⁸ inzake de ontbossings- en boscompensatieregeling worden afgeleid dat tot op heden nog niet alle knelpunten afdoende werden opgelost.

- [5] **Lange termijnplannen opmaken.** Gelet op het bovenstaande concludeert de Minaraad dan een overkoepelende visie inzake bos(beleid) in Vlaanderen gewenst is. Artikel 6, van het Bosdecreet voorziet hiertoe in een rechtsgrond, met name dat de Vlaamse Regering lange termijnplannen zou vaststellen, na advies van de Minaraad. De Raad vraagt deze plannen zouden worden opgemaakt en voor advies worden voorgelegd. Ook de Europese Bossenstrategie⁹ stelt in het vooruitzicht dat de Lidstaten Strategische bosplannen zouden opmaken zodat deze hun multifunctionele rol naar behoren zouden kunnen vervullen.

⁸ Zie bijvoorbeeld Parlementaire vragen: nr. 234 van 17 november 2020; nr. 235 van 17 november 2020; nr. 1016 van 20 mei 2021; nr. 1034 van 26 mei 2021;

⁹ Zoals uitgebracht door de Europese Commissie op 16 juli 2021, de verdere besprekingen moeten evenwel nog gebeuren.

2 Inzake boscompensatie

- [6] **Wat voor advies voorligt.** Met het ontwerpdecreet dat voor advies voorligt worden enkele wijzigingen aan het mechanisme van boscompensatie ingevoerd en enkele bijkomende wijzigingen aan het besluit inzake boscompensatie in het vooruitzicht gesteld. Meer bepaald gaat het om volgende voorstellen:
- Ontbossing van openbaar bos dient steeds in natura te worden gecompenseerd.
 - Inzake privé-bossen blijft de keuzemogelijkheid tussen compensatie in natura of compensatie via een bosbehoudsbijdrage behouden. In geval van de keuze van compensatie in natura zal evenwel een borg moeten worden betaald ter gelegenheid van het verlenen van de omgevingsvergunning, dewelke wordt vrijgegeven na de realisatie van de compensatie.
 - Indien gekozen wordt voor financiële compensatie, wordt de vergunningverlener, i.e. meestal de gemeente, verantwoordelijk gesteld voor het innen van het compensatiebedrag en feitelijk realiseren van de compensatie.
 - De verplichte compensatie in natura bij ontbossingen van meer dan drie hectare wordt geschraapt.
 - Toevoegingen aan de nadere regels die de Vlaamse Regering kan bepalen (invoering rapportagemechanisme, ...).

Een verhoging van de bosbehoudsbijdrage tot 5,6 euro/m² wordt eveneens aangekondigd in de nota aan de leden van de Vlaamse Regering, maar dient besluitmatig te gebeuren.

- [7] **Interactie tussen bosuitbreiding en boscompensatie.** Al in eerdere adviezen en recent nog in advies 2020|016 wees de Raad op de bestaande problematische interactie tussen het systeem van boscompensatie en bosuitbreiding, vanwege het verschil tussen enerzijds de hoogte van de compensatiebedragen en anderzijds de hoogte van de subsidiebedragen voor bosuitbreiding. Dit aspect wordt ten andere ook vermeld op de website boscompenseren.be¹⁰.

De Minaraad meent dat het huidige voorstel dit probleem nog verder zal versterken, en in de praktijk mogelijk de beoogde inspanningen in het kader van bosuitbreiding zal afremmen. Voor een kandidaat-bebosser zal wachten op een compensatiedossier in de praktijk namelijk nog meer voordeel opleveren, vanwege de in het vooruitzicht gestelde verhoging van de bosbehoudsbijdrage. De Raad sluit niet uit dat ook een aantal lokale besturen de gronden die ze zouden inzetten in het kader van bosuitbreiding, mogelijk als reserve zullen houden in geval ze zelf de vergunde ontbossingen dienen te compenseren en dat dit een rem zal zetten op de beoogde bosuitbreidingsdoelstellingen.

¹⁰ WAT ZIJN DE VOORDELEN VAN EEN COMPENSERENDE BEBOSSING IN NATURA? Voor de bebosser: De compenserende bebossing in natura via een derde heeft uiteraard voor de bebosser een financieel voordeel. Door als bebosser uw grond ter beschikking te stellen voor een compenserende bebossing (in plaats van een subsidieaanvraag in te dienen), zal hij als bebossende derde een grotere vergoeding ontvangen.

Om dit probleem op te lossen is volgens de Raad een ingrijpendere wijziging nodig, zie ook [10]. De Minaraad is echter van mening dat een volledige delegatie van de compensatiebevoegdheid naar de lokale besturen ongewenst is en tot een (nog meer) versnipperd bosbeleid zou leiden. Dit terwijl het net belangrijk is om in ons verstedelijkte Vlaanderen met een belangrijke agrarische sector ook in compensatiedossiers een ruimtelijke (groene bestemmingen) als beleidsmatige (realisatie instandhoudingsdoelstellingen) focus te realiseren.

- [8] **Voorafgaand aan het uitvoeren van boscompensatie.** De Minaraad ondersteunt de achterliggende gedachte om vergunningsverleners te responsabiliseren en elke aanvraag tot ontbossing op zorgvuldige wijze te beoordelen, zoals vermeld in de Memorie van Toelichting. De Raad merkt op dat het al dan niet toekennen van een omgevingsvergunning tot ontbossing (eventueel na het bekomen van een ontheffing op het ontbossingsverbod) op grond van artikel 90bis, § 1, tweede en derde lid, gekoppeld is aan een voorafgaand van advies van het Agentschap voor Natuur en Bos.
- [9] **Appreciatie van het wijzigingsvoorstel inzake boscompensatie.** De Minaraad meent dat, eenmaal de beslissing om over te gaan tot ontbossing is genomen en dit na een zorgvuldige afweging van alle aspecten, de boscompensatie op een eenvoudige en vlotte manier zou moeten kunnen worden afgehandeld. Gelet op de in het verleden opgelopen achterstand, blijkt dit met de bestaande regeling niet het geval zijn.¹¹ De Raad meent dat een wijziging van deze regelgeving dus aangewezen is.
- [10] **Een grondigere herziening is nodig.** De Minaraad is van mening dat wat voorligt, al een grondiger ingrijpen is in de regelgeving dan tot op heden gebeurde en vindt het een positief gegeven dat er hierover in een ruimer kader wordt nagedacht. De Raad is evenwel van mening dat een nog grondigere herziening nodig is, waarbij ook overige knelpunten en spanningsvelden worden meegenomen.

De actoren in de Minaraad schoven diverse opties naar voor om de bestaande regeling aan te passen, anders dan hetgeen nu voor advies voorligt. Zo goed als alle actoren zijn immers van mening dat het huidige voorstel niet voor de beoogde kentering en ruimtelijke focus zal zorgen. Gegeven onder andere de complexiteit van de zaak, is het evenwel niet mogelijk om in het tijdsbestek van dit adviesproces een optie naar voor te schuiven die door alle actoren in de Minaraad wordt gedragen. In dit kader verwelkomt de Minaraad de open adviesvragen die recent gesteld werden in het kader van het waterbeleid en energie- en klimaatbeleid. De Raad is bereid om ook de boscompensatieregeling op deze manier aan te pakken.

De Minaraad stelt aansluitend vast dat in het bosuitbreidingsplan wordt gesteld dat het Agentschap voor Natuur en Bos een quickscan uitvoerde waaruit bleek dat in Vlaanderen ongeveer 26.000 ha grond aanwezig is die (1) de bestaande bosstructuur versterkt, (2) geschikt is voor bosaanleg en (3) in groene bestemmingen gelegen is, maar

¹¹ Voor een uitgebreide analyse: zie rapport Rekenhof dd. 2016

dat deze gronden om diverse redenen niet altijd onmiddellijk bebosbaar zijn¹². De Raad stelt voor om een opdracht uit te schrijven met betrekking tot de beschikbaarheid van gronden en hierbij dieper in te gaan op de diverse redenen zoals vermeld in het bosuitbreidingsplan. De Minaraad vraagt om betrokken te worden bij het bepalen van de scope van deze opdracht.

3 Inzake mogelijkheden voor bebossing (Veldwetboek)

- [11] **Zorgvuldig omgaan met grenzen tussen percelen.** Artikel 35bis, §5, van het Veldwetboek werd ingevoerd vanwege de mogelijke hinder die bosaanplantingen zouden kunnen veroorzaken voor de naastliggende percelen in landbouwgebruik, zoals bijvoorbeeld de impact van schaduwplekken of verzuring van de bodem. Ook de wortels van bomen kunnen voor een mindere opbrengst zorgen.

De voorgestelde wijziging maakt het mogelijk dat bosrandontwikkeling met mantelzoomvegetaties bij bosaanleg in agrarische gebieden kan in de zone van 6 meter ten opzichte van de perceelsrand van het naburige perceel. Bosaanleg met hoogstammige bomen blijft in die zone evenwel verboden.

De Minaraad kan akkoord gaan met de voorgestelde wijzigingen aan het Veldwetboek. De Raad vraagt evenwel specifieke aandacht voor de ontwikkeling van de mantelzoomvegetatie, met name wat betreft garanties inzake soortengebruik en/of onderhoud van deze mantelzoomvegetatie opdat deze niet tot een “hoogstammig” bos zou uitgroeien.

4 Inzake bosbeheer

- [12] **Situering.** Artikel 45, van het Bosdecreet bepaalt hoe het (technisch) beheer van openbare bossen wordt geregeld. Dit artikel wordt geschrapt en in gewijzigde vorm ingevoerd in het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu (hierna: het Natuurdecreet). De Raden menen dat dit een logische keuze is, gelet op de integratieproces dat nog steeds loopt, maar vragen om met onderstaande opmerkingen rekening te houden.
- [13] **Mismatch tussen titel en inhoud.** De inhoud van de nieuwe afdeling 5, i.e. “*Technisch beheer door het agentschap*” lijkt ruimer te gaan dan hetgeen de titel doet vermoeden. Onder deze afdeling wordt in §4, immers ook gesproken van een mogelijke overdracht van het beheer van een openbaar terrein. De Minaraad beveelt aan om de titel van afdeling 5 aan te passen.
- [14] **Belang van goede en duidelijke definities.** Het onderscheid tussen “beheer” en “technisch beheer” werd tot op heden niet verduidelijkt, alhoewel deze optie wel voorzien was in artikel 45, van het Bosdecreet. Dezelfde optie om de Vlaamse Regering de taken van het technisch beheer nader te laten bepalen werd overgenomen in het

¹² Bosuitbreidingsplan, p. 11.

nieuwe artikel. De Minaraad vraagt dat de Vlaamse Regering een dergelijk besluit zou opmaken.

- [15] **Juridische zekerheid en transparantie nodig bij overdracht van beheer.** Inzake de mogelijkheid tot overdracht van het beheer, zoals bepaald in het nieuwe artikel 12decies, §4, ingevoerd met artikel 9, van het ontwerpdecreet, wijst de Minaraad op de beperkte juridische omkadering van deze overdracht. De Minaraad vraagt om de modaliteiten van een dergelijke overdracht vast te leggen in een besluit, zodat hiertoe de nodige transparantie wordt bekomen, alsook voldoende garanties worden ingebouwd, gelet op de mogelijke gevolgen in het kader van het realiseren van de vastgestelde instandhoudingsdoelstellingen.

5 Inzake verbod op het maken van vuur, rookverbod en de strafrechtelijke bescherming van bossen

- [16] **Situering met betrekking tot het Bosdecreet.** Een verbod op het maken van vuur is reeds opgelegd in het Bosdecreet (voor openbare bossen in artikel 20, alsook voor alle andere bossen in artikel 99). Uit de memorie van toelichting blijkt dat ook roken hieronder valt. Afwijkingen hierop zijn mogelijk: (1) in uitvoering van een goedgekeurd beheersplan, (2) ter uitvoering van een goedgekeurde toegankelijkheidsregeling als overeenkomstig artikel 12, of (3) behoudens een machtiging door het Agentschap en (4) met uitzondering van wettelijk verplichte verbrandingen. Hetgeen voor advies voorligt wijzigt niets aan deze decretale bepalingen.
- [17] **Situering met betrekking tot het Natuurdecreet.** Ook in het Natuurdecreet bepaalt artikel 35, §2, dat in natuureservaten (type 4) geen vuur mag worden gemaakt, tenzij dit in het beheerplan is opgenomen. Sinds de wijzigingen aan de Natuurwetgeving zijn er ook andere beheertypes mogelijk (i.e. beheerplannen type 1, 2 en 3) Met de voorgestelde wijziging wordt ook voor dit type terreinen in het Natuurdecreet een algemeen verbod op het maken van vuur en roken ingevoerd, tenzij anders bepaald in het goedgekeurde beheerplan of in uitvoering van een goedgekeurde toegankelijkheidsregeling.

Tegelijkertijd wordt toegevoegd dat de Vlaamse Regering in functie van een bepaalde situatie een algemeen verbod in kan stellen dat op het moment van instellen voorrang zal krijgen op de bestaande regelingen, opgenomen in beheerplannen en toegankelijkheidsregelingen en dit om bijvoorbeeld op passende wijze te kunnen anticiperen op extreme periodes van droogte en het voorkomen van natuur- en bosbranden.

- [18] **Duidelijke algemene regels.** De Minaraad ondersteunt deze harmonisatie van de regelgeving in het Natuurdecreet. Verder vindt de Minaraad het logisch dat een algemeen verbod met betrekking tot het maken van vuur en roken voor alle natuurgebieden in bepaalde perioden op een eenvoudige wijze kan worden

afgekondigd, vooral gelet op de mogelijke toename van langere periodes van droogte en daarmee een verhoging van de kans op branden.

- [19] **Eenduidigere bescherming van bossen.** De Minaraad gaat eveneens akkoord met de wijziging inzake de strafrechtelijke bescherming van bossen.

ADVIES VAN DE VERENIGING VAN VLAAMSE STEDEN EN GEMEENTEN

Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten vzw
 Bischoffsheimlaan 1-8 • 1000 Brussel • T +32 2 211 55 00
 BIC GKCCBEBB • IBAN BE 10 0910 1156 9604
 RPR Brussel BE 0451 857 573
 info@vvsg.be • www.vvsg.be

Boscompensatie voortaan door vergunningverlener

standpunt VVSG, goedgekeurd door Dagelijks Bestuur 29 september 2021

Dit document is bestemd voor	DB 29 september 2021
Waarover gaat het?	De gemeente zou de ontbossingen die ze toestaat, voortaan zelf moeten compenseren. Ze krijgt daarvoor van de vergunningsaanvrager 5,6 euro per vierkante meter en drie jaar tijd.
Gewenste beslissing	Goedkeuring
Aansluiting op strategische speerpunten VVSG	STRATEGISCH DOSSIER 6 — Een kwaliteitsvolle leefomgeving door een trendbreuk op het vlak van omgeving en klimaat De onbebouwde ruimte minder en uiteindelijk niét verder aansnijden, en binnen de bebouwde oppervlakte verweven, verdichten en ontharden mét versterking van de ruimtelijke leefkwaliteit.
Gerelateerde VVSG-standpunten	Goedgekeurd door BC Omgeving op 15 september
Verantwoordelijke stafleden	Steven Verbanck
Belang voor de gemeenten? Vele bosrijke gemeenten zouden jaarlijks verschillende hectaren bos moeten aanplanten.	
Inhoud	
1 Intro	68
2 De impact op de gemeenten is zeer verschillend	68
3 Standpunt	69
3.1 Zorg voor een rechtstreekse bescherming van zonevreemde bossen	69
3.2 Geef kritischer adviezen bij ontbossingen zodat de vergunningverlener een ontbossing goed onderbouwd kan weigeren	69
3.3 Moedig de ontbosser aan om zelf in natura te compenseren	69
3.4 Verleg de compensatielast alleen naar de vergunningverlener als die de ontbossing op eigen gezag toestond, tegen het advies van ANB	70
3.5 Problemen waardoor Vlaamse overheid niet aan compensatie toe kwam, gelden evengoed, zo niet zwaarder voor gemeenten	71
3.6 De bosbehoudsbijdrage blijft te laag. Laat gemeente zelf de hoogte ervan bepalen	72
3.7 Drie jaar voor aankoop en bebossing is niet voldoende	73
3.8 Gemeenten zullen bosuitbreidingsdoelstellingen moeten terugschroeven	74

1 Intro

De VVSG kreeg halverwege juli een adviesvraag van het kabinet-Demir over het ontwerp van zgn. bosuitbreidingsdecreet.

De gemeente zou de ontbossingen die ze toestaat, voortaan zelf moeten compenseren. Ze krijgt daarvoor van de vergunningsaanvrager 5,6 euro per vierkante meter en drie jaar tijd.

Het ontwerpdecreet is te vinden via

<https://beslissingenvlaamse-regering.vlaanderen.be/?search=Bosuitbreidingsdecreet>

De Vlaamse regering heeft de ambitie om ontbossingen ook effectief te compenseren, iets wat totnogtoe niet gelukt is. Volgens de minister zal door de decreetswijziging "de boscompensatie vlotter worden gerealiseerd." (MvT p. 1, nota aan de regering p. 1)

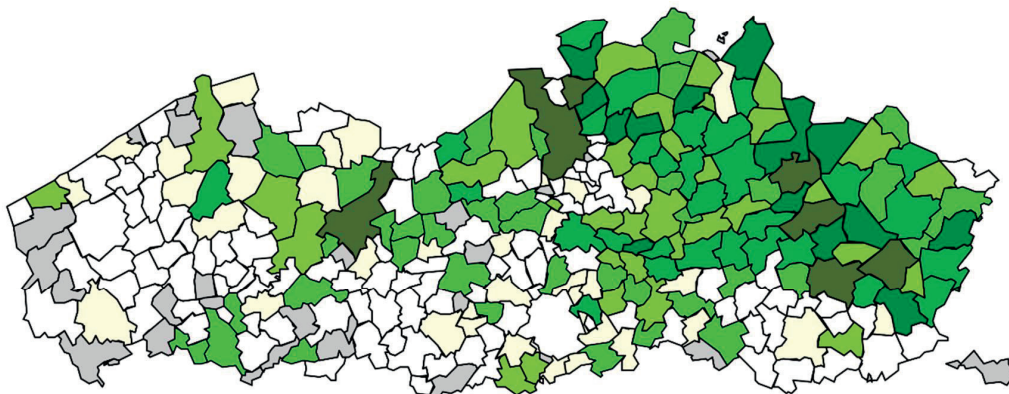
2 De impact op de gemeenten is zeer verschillend.

Op een kaart met per gemeente de gemiddelde oppervlakte ontbossingen per jaar,¹ verschijnt de Kempen in ruime zin. Verder zijn er ook vrij regelmatig grote ontbossingen in Antwerpen en Gent (havens).

Ontbossingen 2014-2020 per gemeente: gemiddeld per jaar

het hoogste jaar niet meegeteld, zodat één groot dossier het gemiddelde niet beïnvloedt

>3 ha/j
 2-3 ha/j
 1-2 ha/j
 0,5-1 ha/j
 0,2-0,5 ha/j
 0,1-0,2 ha/j
 <0,1 ha/j
 geen dossiers

(c) Steven Verbanck, VVSG
Gemaakt met Localfocus

¹ eigen creatie o.b.v. antwoorden minister op parlementaire vragen
<https://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=1630397> (2014-19) en
<https://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=1697766> (2020)

3 Standpunt

3.1 Zorg voor een rechtstreekse bescherming van zonevreemde bossen.

Ontbossingen vermijden is te verkiezen boven compenseren. Het duurt jaren voor een nieuw aangeplant bos even kwaliteitsvol is als het gekapte bos.

Nu zijn bossen in woon- of industriegebied amper beschermd: als het compensatievoorstel klopt, is de ontbossing haast nooit een probleem. In de vorige legislatuur is het niet gelukt om waardevolle maar zonevreemde bossen in één beweging te beschermen.

Het ontwerp wil bossen beschermen via een omweg en hoopt dat er minder ontbossingen zullen vergund worden omdat het een goedkeuring “lastig” maakt voor de vergunningverlener.

Op die manier krijgt de eigenaar geen planschadevergoeding voor de verminderde bouw mogelijkheden op zijn goed.

Zorg voor de nodige juridische en financiële instrumenten om de bestaande bossen volwaardig en rechtstreeks te beschermen.

3.2 Geef kritischer adviezen bij ontbossingen zodat de vergunningverlener een ontbossing goed onderbouwd kan weigeren

Zoals minister stelt:

“Niemand heeft zomaar het recht om gelijk wat, of gelijk hoeveel, te bouwen. Een bouwrecht ontstaat bij het toekennen van een vergunning. Het komt een vergunningverlener toe om dat te beoordelen en ja of nee te zeggen.”²

Geef de vergunningverlener dan ook goede munitie om een ontbossing te weigeren. Verduidelijk de criteria wanneer ontbossing wel of niet aanvaardbaar is. Dat het voor de gemeente “lastig” zal zijn om te moeten compenseren, is onvoldoende reden om een individuele ontbossing te weigeren. Een ontbossing weigeren doe je omdat het geviseerde bos beschermenswaard is. Daarvoor rekenen gemeenten op het advies van de gespecialiseerde instantie. Momenteel krijgen bijna alle vergunde ontbossingsaanvragen positief advies van Natuur en Bos (ANB) (zie zie punt 3.4).

3.3 Moedig de ontbosser aan om zelf in natura te compenseren.

Het Rekenhof raadde aan om “compensatie in natura te bevoordelen ten opzichte van de financiële compensatie”³

Dat is niet het geval, wel integendeel. Betalen is in elk geval makkelijker dan in natura compenseren. De minister stelt zelf:

“Indien ze kiezen voor een financiële compensatie, kiezen ze de voor hen minst omslachtige wijze van compenseren (= administratieve vereenvoudiging voor de rechtsonderhorige).” (nota aan de regering p. 3)

² https://twitter.com/Zu_Demir/status/1422986728260964356 (04.08.2021)

³ Ontbossing en compensatie - Uitvoering van de compensatieplicht bij ontbossing en werking van het Bossencompensatiefonds, [Verslag van het Rekenhof, 27.04.2016](#), p. 61

Wie desondanks belooft zelf in natura te compenseren (bv. omdat hij het goedkoper kan dan het bedrag dat hij anders zou moeten betalen) die zal in het nieuwe systeem toch tegelijk het volledige bedrag moeten betalen, als waarborg die hij nadien kan terugkrijgen. Daardoor wordt je als bouwheer eigenlijk afgeraden om in natura te compenseren.

Tenslotte is de compensatie van een ontbossing van meer dan 3 ha totnogtoe verplicht in natura en niet door betaling. Die verplichting vervalt. Compenseren in natura wordt dan weer wel verplicht voor overheden.

3.4 Verleg de compensatielast alleen naar de vergunningverlener als die de ontbossing op eigen gezag toestond, tegen het advies van ANB.

De minister stelt het zo voor alsof gemeenten verantwoordelijk zijn voor de vele ontbossingen omdat zij onvoldoende zorgvuldig omgaan met dergelijke vergunningsaanvragen.

“De vergunningverlener wordt hierdoor bijkomend geresponsabiliseerd om een aangevraagde ontbossing op een zorgvuldige wijze te beoordelen.” (MvT p. 8)

“Hierdoor worden de “lasten” van een vergunning met ontbossing niet meer afgeschoven op een ander bestuursniveau, maar wordt elk bestuursniveau dat dergelijke vergunning (voor de ontbossing van een privé-bos) verstrekt meteen geresponsabiliseerd om ook de boscompensatie te garanderen. Hierdoor zullen dergelijke vergunningen voor de ontbossing van bestaande bossen met zorgvuldigheid worden afgeleverd” (MvT p. 11)

Omgekeerd wast de Vlaamse overheid haar handen in onschuld:

“Het Vlaamse beleidsniveau is niet verantwoordelijk is voor alle vergunningen die gepaard gaan met ontbossingen” (MvT p. 3, nota aan de regering p. 7)

In werkelijkheid worden bijna alle ontbossingen vergund na positief advies van Natuur en Bos (ANB).

“De vergunningverlener volgt bijna altijd het ANB-advies, dat overigens overwegend positief is omdat veel aanvragen betrekking hebben op woon- en industriegebied. Voor minder dan drie hectare per jaar wordt een vergunning toegestaan ondanks een ongunstig advies van het ANB.”⁴

Veel gemeenten vinden dat zij strenger zijn en voelen zich daarin onvoldoende gesteund. Gemeenten trachten bijvoorbeeld de te ontbossen oppervlakte te beperken, terwijl ANB oordeelt dat de rest van het bos toch minderwaardig zal worden. Zo leggen gemeenten soms het behoud van zoveel mogelijk bomen opleggen in de vergunning, ook al blijft het gaan om een ontbossing omdat het perceel een tuin wordt.

Het verschuiven van de compensatielast wordt onderbouwd met het argument dat de gemeente zodoende “geresponsabiliseerd” wordt om zorgvuldiger te oordelen over dergelijke aanvragen.

⁴ Ontbossing en compensatie - Uitvoering van de compensatieplicht bij ontbossing en werking van het Bossencompensatiefonds, [Verslag van het Rekenhof, 27.04.2016](#), p. 59

Dat argument gaat allen op ingeval de gemeente de ontbossingen op eigen gezag zou toestaan, tegen het advies van ANB.

In alle andere gevallen gaat de gemeente gewoon af op het advies van de meer gespecialiseerde overheidsinstantie. Als die het geviseerde bos niet beschermenswaardig vindt, dan mag men de gemeente niet verwijten dat ze de ontbossing ook toestaat. Ook als de ontbossing ten dienste staat van het halen van andere natuurdoelstellingen (bv. heideherstel), hoeft de gemeente daarvoor niet “geresponsabiliseerd” te worden.

3.5 Problemen waardoor Vlaamse overheid niet aan compensatie toe kwam, gelden evengoed, zo niet zwaarder voor gemeenten.

De Vlaamse overheid worstelt nu met verschillende hinderpalen bij het uitvoeren van haar boscompensatie-doelstellingen. Die moeilijkheden zijn al lang gekend:

"Bij zijn grondaankopen kampt het ANB met knelpunten die niet alleen de aankoop van gronden bemoeilijken, maar ook voor vertraging bij de bebossing kunnen zorgen. De belangrijkste daarvan zijn de hoge gronddruk, de uitsluiting van gronden in herbevestigd agrarisch gebied, het voorafgaandelijk akkoord met eventuele pachters, ..."⁵

"Helaas kan de balans op jaarbasis niet altijd in evenwicht of positief worden afgesloten. Dat is in grote mate te wijten aan het gebrek aan te bebossen gronden wegens de hoge druk op en vraag naar beschikbare gronden. Soms stuiten bebossingsprojecten ook op lokaal niveau op weerstand omdat er andere bestemmingen of noden zijn voor de beschikbare grond."⁶

De Vlaamse overheid schuift nu een taak door naar een lokale overheid waarvan ze weet dat ze daar zelf niet in slaagt. De problemen waartegen Vlaamse overheid botst, zijn nog niet opgeruimd en gelden evengoed voor de gemeenten. Zo zijn er gemeenten die al geprobeerd hebben om de boscompensatie binnen de eigen grenzen te houden. Zij namen dan de compensatie van de bouwheer over i.p.v. het Vlaamse Boscompensatiefonds. De laatste jaren lukte dat niet meer bij gebrek aan beschikbare gronden.

Die drempels zijn des te hoger in de bosrijke gemeenten. Enerzijds worden zij meer dan andere met ontbossingsvragen geconfronteerd. Anderzijds zijn daar al veel beboste natuurgebieden, andere gronden in groene bestemmingen dienen voor andere natuurdoelen. En buiten natuurgebieden is er weinig andere grond beschikbaar.

De belangrijkste drempelverlaging in het dossier is de **verhoging van het bedrag** (dat echter nog steeds ontoereikend zal zijn, zie punt 3.6)

⁵ Ontbossing en compensatie - Uitvoering van de compensatieplicht bij ontbossing en werking van het Bossencompensatiefonds, [Verslag van het Rekenhof, 27.04.2016](#), p. 60

⁶ <https://www.natuurenbos.be/beleid-wetgeving/vergunningen/bomen-kappen/bos-ontbossing-vergunning-ontheffing-compensatie/wat>

Een voordeel zal ook zijn dat een gemeente uit zichzelf **meer lokaal** zal zoeken naar gronden voor boscompensatie, waardoor er een kortere link is tussen het verdwenen bos en het compensatiebos. Het Vlaamse Boscompensatiefonds kan dat nabijheidsprincipe natuurlijk zelf ook hanteren.

Door de taak naar de gemeenten te verschuiven ontstaan echter **nieuwe nadelen**.

- Boscompensatie zal per definitie **meer versnipperd** zijn.
- Gemeenten hebben ook minder personele capaciteit en zijn **minder gespecialiseerd** voor die taak.
- Door de druk om binnen drie jaar te compenseren, zal de gemeente gedwongen zijn om te **kieszen voor de eerste-de-beste grond** die vrijkomt. Enige flexibiliteit is nodig zodat gronden worden gekocht die passen in een ruimtelijke bosvisie.
- De druk op de open ruimte en op landbouwgronden zal lokaal (in de betrokken gemeenten) erg toenemen.

Het is ons niet duidelijk of compenserende bebossing zal mogen in herbevestigd agrarisch gebied. Zo gelden bij subsidies voor bebossing strengere voorwaarden in herbevestigd agrarisch gebied.⁷

“Agrarisch gebied in de ruime zin” staat nu zonder meer vermeld bij de toegelaten bestemmingen opgesomd in het uitvoeringsbesluit.⁸ De adviesvraag ging echter alleen over het decreet.

Als de bebossingsvergunning⁹ behouden moet blijven, dan zou de gemeente best ook een advies krijgen van ANB. Dat maakt het dossier evenwichtiger. Nu hoort de gemeente slechts één klok, nl. een advies van de landbouwadministratie (neutraal of tegen bebossing). Ook wordt die vergunning best geïntegreerd in de omgevingsvergunning.

3.6 De bosbehoudsbijdrage blijft te laag. Laat gemeente zelf de hoogte ervan bepalen.

De bosbehoudsbijdrage zou de kost moeten dekken van enerzijds de grondaankoop en de boomaanplant en anderzijds de verschuiving van administratieve taken van de Vlaamse overheid (Boscompensatiefonds) naar de vergunningverlenende overheid. Die bosbehoudsbijdrage zou in het uitvoeringsbesluit verhoogd worden (van 3,70 naar 5,60 euro per vierkante meter). Verschillende gemeenten melden ons dat de vraagprijs voor grond in hun gemeente al oploopt tot 10 euro/m². Het bedrag volstaat dus niet om alleen nog maar een de grondaankoop te dekken. Daarbij komen dan nog de overige kosten zoals het plantgoed en de administratieve werklast. Als het bedrag ontoereikend is, dan zou de rest dan uit de

⁷ B.VI.Reg. 30.10.2020 over de subsidiëring van bebossing, zie <https://www.natuurenbos.be/bebossing>

⁸ Art. 4, al. 3 B.VI.Reg. 16.02.2001

⁹ Art. 35bis, § 5 Veldwetboek.

algemene middelen moeten komen. Het kan toch niet de bedoeling zijn dat de belastingbetaler moet bijspringen voor ontbossingen ten voordele van een particulier project.

Bovendien stijgt dat bedrag slecht volgens de gezondheidsindex¹⁰ terwijl grondprijzen sneller stijgen.

Ook de Inspectie van Financiën stelde zich vragen bij de hoogte van het bedrag en bij het gebruik van de gezondheidsindex:

“Het is niet duidelijk hoe dit bedrag berekend werd, noch is er een evident verband met de gezondheidsindex (andere koppeling mogelijk die relevanter is voor evolutie grondprijzen ?).”¹¹

Op dit moment bestaan er zgn. **compensatiefactoren** waardoor de te compenseren oppervlakte of het standaardbedrag met 1,5, met 2 of met 3 moet vermenigvuldigd worden, afhankelijk van het soort bos dat verdwijnt. Eén verdrievoudiging is decretaal geregeld, de overige in een uitvoeringsbesluit.¹² We veronderstellen dat die compensatiefactoren blijven. De adviesvraag ging echter alleen over het decreet.

Wij stellen voor dat de vergunningverlener zelf de hoogte van de financiële last bepaalt.

Degene die de last zal moeten overnemen, bepaalt dan ook de vergoeding die daar tegenover staat. (subsidiariteitsbeginsel) Het Vlaams bepaalde bedrag is dan te hanteren als minimum.

Als de grondprijzen in een gemeente hoger dan gemiddeld zijn, dan kan de gemeente motiveren waarom het bedrag volgens haar hoger moet zijn om te kunnen compenseren in de plaats van de aanvrager. Als dat volgens de bouwheer goedkoper kan, dan kan hij ervoor kiezen om zelf in natura te compenseren.

Gemeenten zouden het betaalde bedrag ook willen gebruiken om bestaande waardevolle maar zonevreemde bossen te beschermen of om bomen buiten bosverband aan te planten (park, laanbomen,...).

3.7 Drie jaar voor aankoop en bebossing is niet voldoende.

Uit jaren ervaring met boscompensatie weet de Vlaamse overheid zelf ook wel dat die uitvoeringstermijn niet realistisch is, ze hebben die zelf ook niet gehaald.

Wij stellen voor dat vergunningverleners meer tijd krijgen om te compenseren, bv. drie jaar voor de aankoop en vijf jaar voor de bebossing. Dat is de uitvoeringstermijn die momenteel geldt in de lopende “projectoproep aankoop van te bebossen gronden 2021 met middelen uit het boscompensatiefonds”.¹³

¹⁰ Art. 5, § 2 B.VI.Reg. 16.02.2001.

¹¹ Inspectie van Financiën, advies 23.04.2021 nr. JVE_21_378/B

¹² Art. 90bis § 4 Bosdecreet en bijlage 1 bij B.VI.Reg. 16.02.2001.

¹³ https://www.natuurenbos.be/sites/default/files/inserted-files/infobundel_aankoop_gronden_bebossing_2021_finaal.pdf

Wanneer een gemeente “haar” ontbossingen niet snel genoeg compenseert, dan voorziet het dossier als sanctie, naast het uitsluiten van subsidies, ook *naming en shaming*. Daarvoor wordt een extra rapporteringsmechanisme aangekondigd:

“Zo kan gedacht worden aan een mechanisme van publiek toegankelijke informatie aangaande de vorderingen van de gerealiseerde compenserende bebossingen.” (nota aan de regering p. 12)

Er is nergens vermeld welke sanctie ervoor zal zorgen dat de Vlaamse overheid haar eigen boscompensatie-doelstellingen nu wel zal halen.

3.8 Gemeenten zullen bosuitbreidingsdoelstellingen moeten terugschroeven.

In het bosuitbreidingsplan rekent de minister erop dat de gemeenten tegen 2024 engageren voor 750 hectare extra bos.¹⁴ Op dit moment wordt jaarlijks 276 hectare ontbost (gemiddelde voor de jaren 2014-2020). Wanneer gemeenten die ontbossingen zullen moeten compenseren (soms in twee- of drievoud door de toepassing van de zgn. compensatiefactoren), dan zullen zij de weinige gronden die vrijkomen voor bebossing inzetten voor compensatie en niet langer voor bosuitbreiding. Beide vormen van bebossing (compensatie en uitbreiding) komen in concurrentie van elkaar.

Als de Vlaamse overheid de compensatie-doelstelling verlegt naar de vergunningverlener verschuift, dan is het logisch dat engagementen naar bosuitbreiding in de andere richting verschuiven. Als de Vlaamse overheid minder zal moeten compenseren, dan kan ze meer engagementen opnemen voor bosuitbreiding.

---einde---

¹⁴ <https://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=1562953>

VOORONTWERP VAN DECREET
van 18 februari 2022

Ontwerp van decreet tot wijziging van het Wetboek van Strafvordering, het Veldwetboek van 7 oktober 1886, het Bosdecreet van 13 juni 1990, het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu en het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002, wat betreft het beschermen van de bossen en het natuurbeheer van openbare terreinen

Op voorstel van de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijziging van het Wetboek van Strafvordering

Art. 2. In artikel 138 van het Wetboek van Strafvordering, vervangen bij het koninklijk besluit nr. 252 van 8 maart 1936 en het laatst gewijzigd bij de wet van 30 december 2009, wordt punt 2° opgeheven.

Hoofdstuk 3. Wijziging van het Veldwetboek van 7 oktober 1886

Art. 3. In artikel 35bis van het Veldwetboek van 7 oktober 1886, vernummerd en vervangen bij de wet van 8 april 1969 en gewijzigd bij de decreten van 7 december 2007 en 18 december 2015, wordt paragraaf 5 vervangen door wat volgt:

“§5. In de gedeelten van het grondgebied die voor de landbouw zijn bestemd, is bosaanleg met hoogstammige bomen verboden op minder dan zes meter van de scheidingslijn tussen twee erven. In de voormelde zone van zes meter is het wel mogelijk een bosrand tot ontwikkeling te laten komen die bestaat uit mantel-

zoomvegetaties en die niet dichter dan een halve meter van de scheidingslijn komt Deze bosrand wordt beschouwd als een bos in de zin van artikel 3, §1, eerste lid van het Bosdecreet van 13 juni 1990.”.

Hoofdstuk 4. Wijzigingen van het Bosdecreet van 13 juni 1990

Art. 4. Artikel 45 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 18 mei 1999 en gewijzigd bij de decreten van 7 december 2007, 1 maart 2013 en 9 mei 2014, wordt opgeheven.

Art. 5. Artikel 49 van hetzelfde decreet wordt opgeheven.

Art. 6. In artikel 49bis van hetzelfde decreet wordt tussen de zinsnede “Voor de beplanting met houtachtige gewassen van gronden die eigendom zijn van publiekrechtelijke rechtspersonen en die gelegen zijn in agrarisch gebied verleent” en de zinsnede “het daartoe aangestelde personeelslid van het departement Landbouw en Visserij een advies in het kader van de in artikel 35bis, § 5, van het Veldwetboek vereiste vergunning van het College van Burgemeester en Schepenen.” de woorden “het agentschap en” ingevoegd.

Art. 7. In artikel 87 van hetzelfde decreet wordt tussen de zinsnede “Voor de beplanting met houtachtige gewassen van gronden gelegen in agrarisch gebied of een daarmee gelijkgesteld bestemmingsgebied verleent het” en de zinsnede “daartoe aangestelde personeelslid van het departement Landbouw en Visserij een advies in het kader van de in artikel 35bis, § 5, van het Veldwetboek vereiste vergunning van het College van Burgemeester en Schepenen.” de woorden “Agentschap en het” ingevoegd.

Art. 8. In artikel 90bis van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 oktober 1997, vervangen bij het decreet van 17 juli 2000 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 26 april 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, derde lid, paragraaf 3, eerste lid, en paragraaf 5, eerste en vijfde lid, wordt het woord “verkavelingsvergunning” vervangen door de woorden “omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden”;

2° in paragraaf 2 wordt het woord “verkavelingsvergunning” telkens vervangen door de woorden “omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden”;

3° in paragraaf 4 wordt het eerste lid vervangen door wat volgt:

“De compensatie, vermeld in paragraaf 2 en 3, wordt gerealiseerd op een van de volgende wijzen:

1° als de ontbossing een openbaar bos betreft door uitvoering in natura;

2° als de ontbossing een privébos betreft,

a) ofwel door storting door de aanvrager van de betrokken vergunning van een bosbehoudsbijdrage dewelke de bevoegde overheid besteedt volgens de voorwaarden bepaald in paragraaf 8.

b) ofwel door uitvoering in natura door de aanvrager van de betrokken vergunning, volgens de voorwaarden bepaald in paragraaf 9.;

c) ofwel door een combinatie van a) en b).”;

4° in paragraaf 4 wordt het tweede lid opgeheven;

5° in paragraaf 4 wordt het bestaande derde lid, dat het tweede lid wordt, vervangen door wat volgt:

“De compensatie, vermeld in paragraaf 2 en 3, betreft ten minste een gelijke oppervlakte ten opzichte van de ontbossing. In het geval van een ontbossing vermeld in paragraaf 4, eerste lid, 2°, van minimaal 10 ha dient de compensatie in natura te worden gerealiseerd in één ruimtelijk aaneengesloten geheel van minimaal 10 ha of te worden gerealiseerd aansluitend bij een bestaand bos van minimaal 5 ha of een combinatie van beide. Voor bossen van minimaal 10 ha wordt na aanplant een natuurbeheerplan van minimaal type 3 opgesteld. Voor bossen die een bijdrage kunnen leveren aan de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen voor een speciale beschermingszone, vermeld in artikel 2, 65°, van het Decreet Natuurbehoud, bedraagt de compensatie een drievoud van de ontboste oppervlakte. De bosbehoudsbijdrage wordt vastgesteld door de verlener van de omgevingsvergunning zoals bedoeld in paragraaf 1. Het bedrag kan niet lager zijn dan het bedrag vastgesteld door de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering stelt een lijst vast van bostypes die een bijdrage leveren aan de realisatie van de voormelde instandhoudingsdoelstellingen en bepaalt de nadere regels voor:

- 1° het minimumbedrag voor de bosbehoudsbijdrage, de wijze en de omvang van de compensatie waarbij differentiatie mogelijk is;
- 2° de wijze waarop de bosbehoudsbijdrage besteed wordt;
- 3° de wijze waarop over de effectiviteit van de compensatie gerapporteerd wordt;
- 4° de gebieden die in aanmerking komen voor compensatie in natura.

In geval van hoger beroep blijft de bosbehoudsbijdrage, zoals bepaald door de vergunningverlenende overheid in eerste aanleg, van toepassing”;

6° in paragraaf 5, eerste en tweede lid, wordt het woord “derde” vervangen door het woord “tweede”;

7° er wordt een paragraaf 8 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§8. In het geval bedoeld in paragraaf 4, eerste lid, 2°, a) en de vergunningverlener het negatief advies van het agentschap ten aanzien van de voorgenomen ontbossing niet volgt, int de vergunningverlenende overheid die in laatste administratieve aanleg de vergunning tot ontbossing of de omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden, vermeld in paragraaf 2, 2°, aflevert, de bosbehoudsbijdrage en voert zij de compensatie uit binnen de drie jaar te rekenen van de beslissing in laatste administratieve aanleg of indien gemotiveerd binnen de vijf jaar.

In het geval bedoeld in paragraaf 4, eerste lid, 2° en de vergunningverlener het gunstig advies van het agentschap volgt, kan de vergunningverlener kiezen tussen volgende opties:

1° de bosbehoudsbijdrage zelf te innen en zelf de compensatie uit te voeren binnen de drie jaar te rekenen van de beslissing in laatste administratieve aanleg of indien gemotiveerd binnen de vijf jaar;

2° de bosbehoudsbijdrage te laten innen door het agentschap. In dit geval geldt het bedrag dat door de Vlaamse Regering is vastgesteld.

De vergunningverlener maakt deze keuze door middel van een gemotiveerde beslissing.”

De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen over de ontvangst van de bosbehoudsbijdrage, de realisatie van de boscompensatie en de gevolgen bij het uitblijven van de realisatie van de boscompensatie.”.

Hoofdstuk 5. Wijzigingen van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu

Art. 9. In artikel 12octies van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 9 mei 2014 en gewijzigd bij het decreet van 22 juni 2018, wordt een paragraaf 2bis ingevoegd, die luidt als volgt:

“§2bis. De beheerder van een terrein kan in een toegankelijkheidsregeling vastleggen onder welke voorwaarden gerookt mag worden en vuur gemaakt mag worden op het terrein. Als ter uitvoering van artikel 13, §9, tweede lid, de Vlaamse Regering een regeling treft, krijgt die regeling voorrang ten opzichte van wat in de toegankelijkheidsregeling voor het terrein vermeld staat.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vastleggen voor de aanduiding van de wijze waarop kan worden bekendgemaakt hoe roken en vuur maken geregeld zijn in het terrein.”.

Art. 10. Aan hoofdstuk IIibis van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, ingevoegd bij het decreet van 9 mei 2014 en gewijzigd bij het decreet van 22 juni 2018, wordt een afdeling 5 toegevoegd, die luidt als volgt:

“Afdeling 5. Technisch beheer van openbare terreinen”.

Art. 11. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 10 juli 2020, wordt aan afdeling 5, toegevoegd bij artikel 4, een artikel 12decies toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 12decies. §1. In deze paragraaf wordt verstaan onder besturen:

- 1° een gemeente;
- 2° een gemeentebedrijf;
- 3° een vereniging van gemeenten;
- 4° een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn;

- 5° een intercommunaal centrum voor maatschappelijk welzijn;
- 6° een vereniging van openbare centra voor maatschappelijk welzijn;
- 7° een provincie;
- 8° een provinciebedrijf;
- 9° een polder;
- 10° een watering;
- 11° een vereniging van polders en wateringen;
- 12° een kerkfabriek en elke andere rechtspersoon die voor de uitoefening van een openbare eredienst of voor verenigingen van vrijzinnigen onroerende goederen beheert.

De besturen die eigenaar zijn van een openbaar terrein dat beheerd wordt of zal worden in het kader van natuurbehoud, kunnen het agentschap verzoeken om het technische beheer van dat terrein uit te voeren. De besturen geven in een schriftelijke mededeling aan dat ze de intentie hebben om een natuurbeheerplan als vermeld in artikel 16bis, op te maken. De Vlaamse Regering bepaalt de taken die vallen onder het technische beheer. Het technische beheer wordt stopgezet nadat het voormelde natuurbeheerplan is goedgekeurd conform artikel 16octies.

De besturen die eigenaar zijn van een openbaar terrein dat beheerd wordt of zal worden in het kader van natuurbehoud, kunnen met een overeenkomst het volledige beheer aan het agentschap overdragen op voorwaarde dat er een goedgekeurd natuurbeheerplan is als vermeld in artikel 16octies, of dat het bestuur de intentie heeft om een natuurbeheerplan als vermeld in artikel 16bis, op te maken. Bij de beslissing tot overname van het beheer verleent het agentschap geen subsidies meer als vermeld in artikel 16sedecies.

§2. In afwijking van paragraaf 1 is het technische beheer van toepassing op alle andere openbare terreinen die beheerd worden of zullen worden in het kader van natuurbehoud.

§3. In afwijking van paragraaf 1 en 2 kan een publiekrechtelijke rechtspersoon die eigenaar is van een openbaar terrein dat beheerd wordt of zal worden in het kader van natuurbehoud, een derde het technische beheer laten uitvoeren. Als van die mogelijkheid wordt gebruikgemaakt, voert de derde in kwestie het volledige takenpakket uit dat wordt bepaald krachtens paragraaf 1, tweede lid. Het is niet mogelijk om alleen bepaalde taken van het voormelde takenpakket door de derde te laten uitvoeren terwijl het agentschap nog andere taken van het voormelde takenpakket uitvoert.

Een publiekrechtelijke rechtspersoon die gebruik maakt van de mogelijkheid, vermeld in het eerste lid, sluit daarvoor een overeenkomst met de derde. De publiekrechtelijke rechtspersoon deelt het agentschap schriftelijk mee welke derde het technische beheer uitvoert, binnen dertig dagen na de dag van de ondertekening van de overeenkomst.

In voorkomend geval worden tussen enerzijds het agentschap en anderzijds de publiekrechtelijke rechtspersoon en de derde die de beheertaken op zich zal nemen, afspraken gemaakt over het tijdstip waarop de derde de taken overneemt die het agentschap voorheen uitvoerde. De taken worden uiterlijk negentig dagen na de dag van de ondertekening van de overeenkomst, vermeld in het tweede lid,

overgedragen. Het agentschap zal de taken die het voorheen uitvoerde in elk geval niet meer uitvoeren nadat de voormelde termijn van negentig dagen is verstreken.

§4. Het beheer van een openbaar terrein dat beheerd wordt of zal worden in het kader van natuurbehoud, kan met een overeenkomst tussen de partijen in kwestie worden overgedragen aan een derde.

De publiekrechtelijke rechtspersoon bezorgt een afschrift van de overeenkomst, vermeld in het eerste lid, aan het agentschap binnen dertig dagen na de dag van de ondertekening van de overeenkomst. De terreinen in kwestie behouden de status van openbaar terrein.”.

Art. 12. Aan artikel 13 van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, gewijzigd bij de decreten van 7 december 2007, 1 maart 2013, 9 mei 2014 en 8 december 2017, wordt een paragraaf 9 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§9. Op terreinen waarvoor een natuurbeheerplan is goedgekeurd, en binnen een afstand van vijftientig meter tot die terreinen is het met uitzondering van wettelijk verplichte verbrandingen verboden te roken en vuur te maken in de openlucht om welk motief dan ook, behalve in de volgende gevallen:

- 1° ter uitvoering van het goedgekeurde beheersplan;
- 2° ter uitvoering van een goedgekeurde toegankelijkheidsregeling als vermeld in artikel 12octies.

De Vlaamse Regering kan ook voor de terreinen, vermeld in het eerste lid, en andere terreinen een verbod op roken en het maken van vuur instellen door dat onder meer te koppelen aan de toestand over de brandgevoeligheid van de natuurelementen op de terreinen.”.

Hoofdstuk 6. Wijziging van het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002

Art. 13. In artikel 17 van het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002, gewijzigd bij de decreten van 12 december 2008 en 13 juli 2012, wordt paragraaf 2 vervangen door wat volgt:

“§2. Aan het Fonds voor de compenserende bebossing worden de volgende ontvangsten toegewezen:

- 1° alle ontvangsten die voortvloeien uit de toepassing van artikel 90bis van het Bosdecreet van 13 juni 1990, als de Vlaamse Regering of de gewestelijke omgevingsambtenaar de vergunning tot ontbossing of de omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden, vermeld in artikel 90bis, §2, 2°, van het voormelde decreet, aflevert;
- 2° de ontvangsten van niet-aangewende middelen die vanuit het Fonds voor de compenserende bebossing toegekend zijn aan de Vlaamse Landmaatschappij of aan openbare besturen, natuurlijke personen en privaatrechtelijke rechtspersonen die bebossen.”.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 71.106/1
van 28 maart 2022

over

een voorontwerp van decreet ‘tot wijziging van het Wetboek van Strafvordering, het Veldwetboek van 7 oktober 1886, het Bosdecreet van 13 juni 1990, het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu en het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002, wat betreft het beschermen van de bossen en het natuurbeheer van openbare terreinen’

Op 24 februari 2022 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet ‘tot wijziging van het Wetboek van Strafvordering, het Veldwetboek van 7 oktober 1886, het Bosdecreet van 13 juni 1990, het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu en het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002, wat betreft het beschermen van de bossen en het natuurbeheer van openbare terreinen’.

Het voorontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 24 maart 2022. De kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, Wouter PAS en Inge VOS, staatsraden, Michel TISON en Johan PUT, assessoren, en Greet VERBERCKMOES, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Dries VAN EECKHOUTTE, eerste auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 28 maart 2022.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond,¹ alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt tot het wijzigen van diverse wets- en decreetsbepalingen teneinde extra bos te faciliteren.

Er wordt daarbij gestreefd naar een optimale invulling van gronden die voor bebossing beschikbaar worden gesteld door middel van een aanpassing en verduidelijking van de afstandsregels bij bosaanleg in agrarisch gebied. Daarnaast wordt de boscompensatieregeling meer sluitend gemaakt. Door middel van een aantal wijzigingen van het Bosdecreet van 13 juni 1990 en het decreet van 21 oktober 1997 ‘betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu’ wordt beoogd tot een meer rationeel, duidelijker en minder versnipperd kader te komen voor het beheer van openbare natuurterreinen die geen eigendom zijn van of in volledig beheer zijn bij het Agentschap voor Natuur en Bos.

In het licht van de toename van het risico op bosbranden tijdens droogteperiodes wordt in een decretale regeling voorzien met betrekking tot het maken van vuur en het roken in natuur- en bosgebieden. Ook wordt de strafrechtelijke bescherming van bossen consistentier gemaakt door middel van de opheffing van artikel 138, 2°, van het Wetboek van Strafvordering, waarin de politierechter als de bevoegde rechter wordt gekwalificeerd voor “de misdrijven in het Boswetboek omschreven”, terwijl in milieuzaken in de regel de correctionele rechtbank bevoegd is.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 1

3. Artikel 1 van het voorontwerp dient te worden voorafgegaan door het volgende opschrift: “Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling”.

¹ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere normen verstaan.

Artikel 2

4. De wijziging die artikel 2 van het voorontwerp beoogt aan te brengen in artikel 138 van het Wetboek van Strafvordering heeft tot gevolg dat “misdrijven die in het Boswetboek worden omschreven” voortaan, wat het Vlaamse Gewest betreft, tot de bevoegdheid van de correctionele rechter en niet langer tot die van de politierechter behoren.

De memorie van toelichting bij het voorontwerp doet ervan blijken dat deze wijziging gebeurt met toepassing van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’ ermee rekening houdend dat het gewest in beginsel niet bevoegd is om dergelijke wijziging inzake de materiële bevoegdheidsverdeling tussen de politie- en de correctionele rechtsbanken door te voeren.²

Men weet dat decreten overeenkomstig artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 bepalingen kunnen bevatten in aangelegenheden waarvoor de gemeenschaps- en gewestparlementen niet bevoegd zijn “voor zover die bepalingen noodzakelijk zijn voor de uitoefening van hun bevoegdheid” en dat daarenboven, volgens de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof, de bevoegdheid van de andere overheid die wordt uitgeoefend, zich dient te lenen tot een gedifferentieerde regeling en het betreden van het bevoegdheidsterrein van de andere overheid slechts een marginale weerslag mag hebben op de bevoegdheid van die overheid.

Of effectief aan die voorwaarden is voldaan zou *in casu* op de meest rechtszekere wijze kunnen blijken indien naar aanleiding van de voorgenomen wijziging zou worden gepeild naar de inzichten van de bevoegde federale overheid op dat punt en indien daaromtrent vooraf met deze laatste zou worden overlegd. Op die wijze zou alvast een duidelijker zicht kunnen worden verworven omtrent de noodzaak van de ontworpen wijziging en het marginaal karakter ervan voor de algemene regeling inzake de bevoegdheidsverdeling tussen de politie- en de correctionele rechtbanken.³ De stellers van het voorontwerp zouden er derhalve goed aan doen om op eigen initiatief daaromtrent het standpunt van de federale overheid, bij dewelke de principiële bevoegdheid inzake de betrokken aangelegenheid berust, in te winnen.

Artikel 3

5. Artikel 3 van het voorontwerp strekt tot het vervangen van de gehele paragraaf 5 van artikel 35*bis* van het Veldwetboek, inclusief hetgeen in die paragraaf bepaald wordt over de vergunningsplicht en de afwijkingsmogelijkheid voor gecombineerde teelt. Zoals de gemachtigde heeft bevestigd, zou het evenwel uitsluitend de bedoeling zijn om “de eerste zin van paragraaf 5, eerste lid, te vervangen”. Gelet op de draagwijdte van de ontworpen bepaling onder artikel 3 van

² Volgens de memorie van toelichting zou de bevoegdheidsverdeling op dat punt weinig consistent zijn waardoor er zich in de praktijk regelmatig problemen en misverstanden zouden voordoen en waaromtrent door het parket zelf in het subexpertisenetwerk Leefmilieu zou zijn gesuggereerd om de strafrechtelijke bescherming van de bossen consistentier te maken wat dat betreft.

³ Zo zou bv. de vraag kunnen rijzen of de ontworpen wijziging niet tot toepassingsproblemen zou kunnen leiden in geval het gaat om gewestoverschrijdende bossen.

het voorontwerp, lijkt de vervanging zich zelfs te moeten toespitsen op het eerste zinsdeel van de eerste zin van artikel 35*bis*, § 5, eerste lid, van het Veldwetboek.

Teneinde misverstanden te voorkomen, doen de stellers van het voorontwerp er goed aan om het volledige eerste lid van artikel 35*bis*, § 5, van het Veldwetboek, te vervangen, waarbij dan de ontbrekende voorschriften uit het huidige artikel 35*bis*, § 5, eerste lid, van het Veldwetboek worden ingevoegd in het ontworpen artikel 35*bis*, § 5, eerste lid.

6. Onder voorbehoud van hetgeen onder randnummer 5 is opgemerkt, valt op te merken dat in het ontworpen artikel 35*bis*, § 5, van het Veldwetboek, melding wordt gemaakt van het begrip “mantel-zoomvegetaties” dat niet als zodanig voorkomt in de bestaande bepaling. Naar het zeggen van de gemachtigde gaat het om een “natuur-technische term die bij natuurbeheerders wel goed gekend is”. Ervan uitgaande dat het een kenmerk is van behoorlijke regelgeving dat deze transparant en voldoende toegankelijk is voor eenieder en niet uitsluitend voor de ingewijde of specialist, verdient het aanbeveling om het betrokken begrip nader te omschrijven in de tekst van het voorontwerp.

7. Aan het einde van het ontworpen artikel 35*bis*, § 5, van het Veldwetboek, wordt melding gemaakt van “een bos in de zin van artikel 3, § 1, eerste lid, van het Bosdecreet van 13 juni 1990”. Deze laatste bepaling bestaat evenwel slechts uit één enkel lid met daarin een omschrijving van wat onder “bossen” moet worden begrepen. Er dient derhalve aan het einde van de ontworpen bepaling te worden verwezen naar “een bos in de zin van artikel 3, § 1, van het Bosdecreet van 13 juni 1990”.

Artikel 4

8. Artikel 4 van het voorontwerp strekt tot het opheffen van artikel 45 van het Bosdecreet van 13 juni 1990. In de betrokken opheffingsbepaling wordt melding gemaakt van het wijzigende decreet van 9 mei 2014. Er dient evenwel mee rekening te worden gehouden dat de wijziging die artikel 72, 1°, van het decreet van 9 mei 2014 ‘tot wijziging van de regelgeving inzake natuur en bos’ aanbrengt in artikel 45 van het Bosdecreet van 13 juni 1990, nog niet in werking is getreden. De betrokken wijzigingsbepaling wordt derhalve zonder voorwerp eenmaal artikel 45 van het Bosdecreet zal zijn opgeheven. Het verdient dan ook aanbeveling om artikel 72, 1°, van het decreet van 9 mei 2014 op te heffen en het voorontwerp daartoe met een opheffingsbepaling in die zin aan te vullen.

Artikel 7

9. Artikel 87 van het Bosdecreet van 13 juni 1990 is een omvangrijke bepaling die uit diverse leden bestaat. Alleen al om die reden vangt artikel 7 van het voorontwerp het best aan als volgt: “In artikel 87, vierde lid, van hetzelfde decreet, wordt ...”.

Artikel 8

10. De gemachtigde deelde met betrekking tot het bepaalde in artikel 8, 1° en 2°, van het voorontwerp mee dat de gelijkaardige wijzigingen die aan de diverse paragrafen van artikel 90*bis* van het Bosdecreet van 13 juni 1990 zullen worden aangebracht, per paragraaf in afzonderlijke punten van artikel 8 van het voorontwerp zullen worden opgesomd. Aangezien deze intentie ten goede komt aan de overzichtelijkheid kan ermee worden ingestemd.

11. Aan het einde van het ontworpen artikel 90*bis*, § 4, eerste lid, 2°, a), van het Bosdecreet van 13 juni 1990 (artikel 8, 3°, van het voorontwerp), dient het punt te worden vervangen door een komma.

12. Aan het einde van het ontworpen artikel 90*bis*, § 4, eerste lid, 2°, b), van het Bosdecreet van 13 juni 1990 (artikel 8, 3°, van het voorontwerp), is de verwijzing naar “de voorwaarden bepaald in paragraaf 9” zonder voorwerp aangezien de paragraaf waarnaar wordt verwezen, is opgeheven. De redactie van de ontworpen bepaling zal in het licht hiervan moeten worden herbekeken.

13. Artikel 8, 5°, van het voorontwerp, strekt blijkens de inleidende zin ervan tot het vervangen van artikel 90*bis*, § 4, derde lid, van het Bosdecreet van 13 juni 1990. Blijkbaar is het evenwel de bedoeling dat in de plaats van het betrokken lid van artikel 90*bis*, § 4, verscheidene leden in die bepaling worden ingevoegd.⁴ Hiervan zou duidelijker blijk moeten worden gegeven in de inleidende zin van artikel 8, 5°, van het voorontwerp.⁵

14.1. In het ontworpen artikel 90*bis*, § 4, tweede lid, van het Bosdecreet van 13 juni 1990 (artikel 8, 5°, van het voorontwerp), wordt gerefereerd aan het vereiste van “minimaal 10 ha”, in welk verband de gemachtigde het volgende meedeelde:

“Er blijft dus een keuzemogelijkheid in wijze van compensatie in geval van ontbossing van privé-bos. De 10ha regel geldt dus in die gevallen dat waarin gekozen wordt voor compensatie in natura en in het geval dat de te realiseren compensatie in natura vanaf 10ha en meer.

De Memorie van Toelichting zal op die manier worden verduidelijkt.”

Indien de bedoeling erin zou bestaan dat de 10 hectare-regel enkel toepassing vindt ten aanzien van te realiseren compensaties in natura vanaf 10 hectare en meer als bijkomende voorwaarde die relevant is in geval de compensatie deels in natura en deels door het storten van een bosbehoudsbijdrage wordt gerealiseerd, zoals voorzien in het ontworpen artikel 90*bis*, § 4, eerste lid, 2°, c), van het Bosdecreet (artikel 8, 3°, van het voorontwerp), zoals door de gemachtigde

⁴ Het blijkt vooralsnog om twee nieuwe leden te gaan die in de plaats zouden komen van het huidige artikel 90*bis*, § 4, derde lid, van het Bosdecreet.

⁵ Dit kan door in de inleidende zin te schrijven “... wordt het bestaande derde lid, dat het tweede lid wordt, vervangen door twee leden die luiden als volgt:”.

lijkt te worden gesuggereerd, zou die bedoeling in de tekst van het decreet zelf moeten worden tot uitdrukking gebracht.

14.2. Aan de gemachtigde werd gevraagd waarom de 10 hectare-regel niet wordt toegepast op compensaties in natura voor de ontbossing van een openbaar bos (de hypothese van het ontworpen artikel 90*bis*, § 4, eerste lid, 1°) en op compensaties die worden gerealiseerd middels het betalen van een bosbehoudsbijdrage (de hypothese van het ontworpen artikel 90*bis*, § 4, eerste lid, 2°, a)). De gemachtigde beantwoordde deze vraag als volgt:

“Het is logisch de 10ha regel enkel te koppelen aan de gevallen dat er in natura moet gecompenseerd worden en niet te koppelen aan de gevallen waar financieel wordt gecompenseerd. In geval van financiële compensatie komen de financiële middelen beschikbaar bij ofwel de vergunningverlener, ofwel bij de Vlaamse overheid. Zij zorgen voor de besteding van deze middelen met als doel nieuwe bossen aan te leggen (meestal na verwerving van aan te kopen gronden met oog op bebossing). Het innen van deze ontvangsten gebeurt wellicht op één ontvangstrekening, waar ook bedragen van andere ontbossingsdossiers worden op ontvangen. Deze middelen worden overgeboekt naar uitgaven artikelen waarop besteding van de middelen kan gebeuren, met name het aankopen van te bebossen gronden en de effectieve bebossing (bv. door aanplanten). Het is niet de bedoeling, noch zelfs wenselijk, om de besteding van die middelen te blijven koppelen aan specifieke ontbossingsdossiers, al dan niet groter dan 10ha.

Het verschil in wijze van compenseren tussen openbaar bos (heeft geen keuze in wijze van compenseren; moet in natura compenseren) en privé-bos (heeft wel nog keuze in wijze van compenseren) heeft volgende redenen:

- Het zou kunnen dat een openbaar bestuur in geval van ontbossen van (delen van) openbare bossen, een financiële compensatie aan zichzelf zou verschuldigd zijn in het geval het openbaar bestuur ook de vergunningverlener is van de omgevingsvergunning, wat tot een absurde situatie zou leiden en te vermijden administratieve lasten zou veroorzaken;
- Openbare besturen hebben een voorbeeldfunctie en moet dus zelf de compensatie in natura realiseren en worden dus zelf onmiddellijk bij het aanvragen van de vergunning verantwoordelijk geacht een sluitende compensatie door effectieve bebossing voor te stellen.”

Aan de gemachtigde werd tevens om bijkomende toelichting verzocht over het ontworpen artikel 90*bis*, § 4, derde lid, van het Bosdecreet van 13 juni 1990, waarin wordt bepaald dat, in geval van hoger beroep, de bosbehoudsbijdrage, zoals bepaald door de vergunningverlenende overheid in eerste aanleg, van toepassing blijft. Ook werd aan de gemachtigde gevraagd hoe de voornoemde bepaling zich verhoudt tot het ontworpen artikel 90*bis*, § 8, van het Bosdecreet (artikel 8, 7°, van het voorontwerp), waaruit volgt dat het de vergunningverlenende overheid is die in laatste administratieve aanleg de vergunning tot ontbossing of de omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden afgeeft, de bosbehoudsbijdrage int en instaat voor de compensatie. De gemachtigde verstreekte in dat verband de volgende toelichting:

“Het ontworpen artikel 90*bis*, §4, derde lid heeft als doel te vermijden dat in beroep een lager bedrag voor de financiële compensatie zou vastgesteld worden dan het geval zou zijn in eerste aanleg. Zonder dergelijke bepaling zou een mogelijke piste kunnen ontstaan

om bewust beroepen in te dienen, om uiteindelijk te hopen uit te komen bij een lagere bosbehoudsbijdrage.

De ontworpen §8 zegt niets over de grootte van het bedrag van de financiële boscompensatie. Het bepaalt louter dat de overheid die in laatste administratieve aanleg de vergunning verleent, ook de bosbehoudsbijdrage dient te innen.”

Het verdient aanbeveling om deze verduidelijkingen te integreren in de memorie van toelichting bij het voorontwerp.

15.1. Aan het einde van het ontworpen artikel 90bis, § 8, eerste lid, en tweede lid, 1°, van het Bosdecreet (artikel 8, 7°, van het voorontwerp) wordt melding gemaakt van de hypothese van een motivering “binnen ... vijf jaar”. Het is niet duidelijk op welk ogenblik of op welke wijze zal worden beslist dat de termijn voor het uitvoeren van de compensatie op vijf jaar zal worden gebracht. Zal dit bijvoorbeeld gebeuren in de vergunning zelf of kan de vergunningverlener naderhand de termijn op eigen initiatief aanpassen? Het is evenmin duidelijk of de betrokkene er nog steeds voor kan opteren om de bosbehoudsbijdrage niet te betalen maar kan verkiezen om alsnog over te gaan tot een compensatie in natura omdat bijvoorbeeld de bosbehoudsbijdrage te hoog zou zijn. De gemachtigde verstrekke in dat verband de volgende toelichting:

“In het geval de vergunningverlener zelf het bedrag int, moet de vergunningverlener zelf instaan voor de besteding door nieuw bos aan te leggen. Termijn waarbinnen dit moet gebeuren is drie jaar. Doch, het kan voorkomen dat de vergunningverlener als bestuur geconfronteerd wordt met vertraging (bv. vindt niet tijdig passende gronden om te bebossen). In dergelijke gevallen lijkt het billijk het betrokken bestuur meer tijd te gunnen. Het is dus niet noodzakelijk deze termijn in de vergunning vast te leggen. In de beoogde rapportering (zie ontworpen art.90bis,§4, tweede lid, 3°; zie artikel 9,5° van het wijzigingsdecreet) kan gevraagd worden dat de vergunningverlener een overzicht geeft van dergelijke gevallen en dit motiveert in de rapportering. Het al dan niet gebruik moeten maken van de mogelijkheid tot verlengen van de periode van drie jaar tot vijf jaar, ligt dus in handen van het bestuur dat vergunningverlener is.

Het betrokken bestuur moet door middel van een eigen reglement het basisbedrag voor de boscompensatie vaststellen. Dit gebeurt uiteraard voorafgaand aan het van kracht worden van deze nieuwe decretale regeling zodat ‘ontbossers’ op voorhand weten wat het ‘tarief’ zal zijn. In geval van ontbossing van privé-bos, is het inderdaad mogelijk te kiezen tussen compensatie in natura of financiële compensatie of een combinatie van beide. Deze keuze moet wel gemaakt worden bij aanvraag van de vergunning. Dit is niet anders dan de huidige regeling.

Het zou dus wel wenselijk zijn in het decreet een actieve inwerkingtredingsclausule (bv. Inwerkingtreden te bepalen door de Vlaamse Regering) op te nemen zodat vergunningverleners de nodige tijd krijgen om hun voorbereidingen te treffen.”

Aangezien de ontworpen regeling vrij complex is en er nog uitvoeringsbepalingen op zowel Vlaams als lokaal niveau zullen zijn vereist, wordt inderdaad het best in een bijzondere inwerkingtredingsbepaling voorzien, waarbij de Vlaamse Regering wordt opgedragen om de inwerkingtreding te regelen tegen een uiterste datum van bijvoorbeeld twee jaar na de bekendmaking van het tot stand te brengen decreet.

Tevens kan, in aansluiting op de door de gemachtigde verstrekte toelichting, ter overweging worden gegeven om duidelijkheidshalve te bepalen dat, bij gebreke aan een gemeentelijk reglement dat het basisbedrag van de bosbehoudsbijdrage vaststelt op het ogenblik van de vergunningsbeslissing in eerste aanleg, het minimumtarief van toepassing zal zijn zoals bepaald door de Vlaamse Regering overeenkomstig het ontworpen artikel 90*bis*, § 4, tweede lid.

Voorts zouden de door de gemachtigde verstrekte verduidelijkingen met betrekking tot onder meer de motivering van een verlenging van de uitvoeringstermijn van de compensatie die zou gebeuren via de rapportering voorzien in het ontworpen artikel 90*bis*, § 4, tweede lid, 3°, en de nadere precisering van de verdeling van de taken en bevoegdheden tussen de vergunningverlener in eerste aanleg, de vergunningverlener in hoger beroep en de Vlaamse Regering, eveneens kunnen worden geïntegreerd in de memorie van toelichting.

15.2. Aan het einde van het ontworpen artikel 90*bis*, § 8, tweede lid, van het Bosdecreet, dient het aanhalingsteken te worden weggelaten aangezien er nog een lid volgt.

Artikel 9

16. Aangezien artikel 9 van het voorontwerp de eerste bepaling van het voorontwerp is die wijzigingen beoogt aan te brengen in het decreet van 21 oktober 1997 ‘betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu’, dienen in de inleidende zin van artikel 9 de woorden “van hetzelfde decreet” te worden vervangen door de woorden “van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu”. In de volgende bepalingen van het voorontwerp die strekken tot het wijzigen van het voornoemde decreet kan dan worden volstaan met een verwijzing naar “hetzelfde decreet” (zo ook in de inleidende zin van de artikelen 10 en 12 van het voorontwerp waarin telkens nog melding wordt gemaakt van de datum en het opschrift van het decreet van 21 oktober 1997).

17. In het ontworpen artikel 12*octies*, § 2*bis*, tweede lid, van het decreet van 21 oktober 1997 wordt aan de Vlaamse Regering de bevoegdheid verleend om “nadere regels [vast te leggen] voor de aanduiding van de wijze waarop kan worden bekendgemaakt hoe roken en vuur maken geregeld zijn in het terrein”. Naar het zeggen van de gemachtigde heeft de aldus aan de Vlaamse Regering gedelegeerde bevoegdheid betrekking op “de wijze van bekendmaking op het betrokken terrein zelf door middel van pictogrammen”. Het kan nuttig zijn om deze verduidelijking ook nog in de memorie van toelichting op te nemen.

Artikel 11

18. Het decreet van 21 oktober 1997 werd “het laatst gewijzigd bij het decreet van 4 december 2020”. De ontworpen afdeling 5 werd aan het decreet van 21 oktober 1997 toegevoegd “bij artikel 10 [van het voorontwerp]”. De redactie van de inleidende zin van artikel 11 van het voorontwerp dient, rekening houdend met het voorgaande, te worden gecorrigeerd.

19. Het ontworpen artikel 12*decies*, § 1, eerste lid, van het decreet van 21 oktober 1997, somt een aantal “besturen” op; in het ontworpen artikel 12*decies*, §§ 3 en 4, van hetzelfde decreet, wordt melding gemaakt van een “publiekrechtelijke rechtspersoon”. Aan de gemachtigde werd gevraagd waarom in de voornoemde paragrafen wordt uitgegaan van een gedifferentieerde terminologie en op welke wijze deze terminologie zich verhoudt tot het begrip “administratieve overheden” in artikel 4, 1*bis*, van het Bosdecreet van 13 juni 1990. De gemachtigde beantwoordde deze vraag als volgt:

“Het begrip ‘besturen’ wordt overgenomen uit het *Besluit Vlaamse Regering betreffende de subsidiering van de planning, de ontwikkeling en de uitvoering van het geïntegreerd natuurbeheer* (14 juli 2017). Deze ‘besturen’ hebben recht op de in dat BVR ingestelde subsidies. Er zijn evenwel andere entiteiten (hier dan ‘publiekrechtelijke rechtspersonen’ genoemd) die geen recht hebben op die (beheer)subsidies, zoals bijvoorbeeld entiteiten van de Vlaamse of federale overheid. Die rechtspersonen worden bedoeld in ontworpen §2. Voor die ‘besturen’ geldt de regeling in ontworpen paragraaf 1 niet want het beheer wordt niet gesubsidieerd. Het is de bedoeling dat deze rechtspersonen wel nog geheel kunnen rekenen op dienstverlening door het Agentschap voor Natuur en Bos. De ontworpen regeling van §3 en §4 geldt dan weer voor alle ‘openbare besturen’, dus zowel diegene die recht hebben op subsidies (de ‘besturen’ zoals gedefinieerd in ontworpen §1) als diegene die geen recht hebben op subsidies.

Gebruik maken van het begrip ‘administratieve overheden’ als alternatief voor de term ‘besturen’ zoals gedefinieerd in het Bosdecreet, art.4,1° of het decreet Natuurbehoud, art.2, 22° voldoet niet geheel omdat dit ook de entiteiten van het Vlaams gewest zelf omvat die uitgesloten zijn van beheersubsidies en niet entiteiten bevat van de federale overheid. Omwille van de koppeling met de (beheer)subsidies is er bewust voor gekozen om dezelfde terminologie te gebruiken als in de genoemde subsidieregeling.”

Ook deze verduidelijking wordt het best opgenomen in de memorie van toelichting.

20. In het ontworpen artikel 12*decies* van het decreet van 21 oktober 1997 wordt bij herhaling verwezen naar “het technische beheer”. Aan de gemachtigde werd gevraagd of het aldus beoogde beheer beperkter is dan het “volledige beheer” en waaruit dergelijk “technisch beheer” dan wel bestaat. De gemachtigde antwoordde:

“De term ‘technisch beheer’ zal worden vastgesteld door de Vlaamse Regering. Dit is een reeks technische, beheersmatige handelingen om het passende natuurbeheer effectief uit te voeren (bv. beplantingsplannen maken; terreinwerken begeleiden; de opmaak van de planning en de begroting van beheerwerkzaamheden; de opmaak van technische bepalingen in aanbestedingsdossiers voor de uitvoering van beheerwerkzaamheden; inzake bosexploitatie: de opmaak van een exploitatieplan, met inbegrip van de technische voorwaarden die bij de exploitatie moeten worden nageleefd, het vaststellen van ruimingspistes, het behouden van te behouden bomen, het gebruik van stapelplaatsen en bosexploitatiewegen etc). Wat we niet beschouwen als ‘technisch beheer’ is bijvoorbeeld het opstellen van het beheerplan (wat de algemene beheervisie en beheerdoelstellingen vastlegt, dus de keuzes op ‘strategisch niveau’) en financiële verantwoordelijkheid voor de uit te voeren beheerwerken. Dat valt onder het ‘volledig beheer’ te begrijpen als de ‘volledige verantwoordelijk dragen voor het totale beheer van een natuurgebied, van planning tot uitvoering’.”

De essentiële elementen van wat het “technische beheer” onderscheidt van het “volledige beheer” zouden in het decreet zelf moeten worden bepaald, waarbij de nadere precisering ervan vervolgens gebeurlijk aan de Vlaamse Regering kan worden overgelaten.

Tevens kan ter wille van de duidelijkheid worden overwogen om beide termen in het voorontwerp te definiëren. De door de gemachtigde aangereikte elementen kunnen een goede basis vormen voor de desbetreffende omschrijvingen. De door de gemachtigde gegeven voorbeelden zouden vervolgens in de memorie van toelichting bij het voorontwerp kunnen worden opgenomen.

Artikel 12

21. Het ontworpen artikel 13, § 9, tweede lid, van het decreet van 21 oktober 1997, luidt:

“De Vlaamse Regering kan ook voor de terreinen, vermeld in het eerste lid, en andere terreinen een verbod op roken en het maken van vuur instellen door dat onder meer te koppelen aan de toestand over de brandgevoeligheid van de natuurelementen op de terreinen.”

De aangehaalde delegatiebepaling is te onbepaald om toelaatbaar te zijn. De gemachtigde deelde wat dat betreft het volgende mee:

“De bedoeling is dat het moet mogelijk zijn om in andere ‘natuurgebieden’ dan deze waarvoor een natuurbeheerplan wordt gemaakt (of anders gezegd ‘in de vrije natuur’), een regeling kan getroffen worden inzake roken en vuur maken mocht daartoe de noodzaak bestaan omwille van brede bescherming van ‘de natuur’ tegen natuurbranden. Gebruik van de term ‘natuurgebied’ zou voor de hand liggen, maar kan ook verwarring opleveren doordat dit ook begrepen kan worden als planologische bestemming zoals gebruikt in de ruimtelijke ordening. Het begrip ‘natuurgebied’ als alternatief van ‘de vrije natuur’ is bewust niet gedefinieerd in het decreet natuurbehoud. Er wordt dus gedacht aan situaties zoals in art. 89,8° van het Veldwetboek, zonder een gelijkaardige opsomming te moeten gebruiken omdat dergelijke opsommingen nagenoeg nooit geheel sluitend kunnen zijn.

Art.89,8°

Zij die op het veld vuur aansteken op minder dan honderd meter afstand van huizen, heiden, boomgaarden, hagen, graan, stro, mijten of van plaatsen waar vlas te drogen is gelegd.

Het schrappen van ‘andere terreinen’ zou bewust deze mogelijkheid beperken tot gebieden waarvoor een natuurbeheerplan is opgesteld, wat in noodgevallen ontoereikend zou kunnen zijn om op Vlaams niveau (of in delen van Vlaanderen) voldoende preventief en proactief te kunnen optreden om natuurbranden te voorkomen.

Akkoord met schrappen van ‘onder meer’.”

Opdat de bevoegdheidsdelegatie in het ontworpen artikel 13, § 9, tweede lid, van het decreet van 21 oktober 1997, toelaatbaar zou kunnen worden geacht, dienen in die bepaling de woorden “onder meer” te worden geschrapt en moet worden gepreciseerd dat terreinen “in de vrije natuur” worden beoogd.

Artikel 13

22. De gemachtigde verstrekte de volgende toelichting bij het ontworpen artikel 17, § 2, 2°, van het decreet van 21 december 2001 ‘houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002’:

“Een voorbeeld: er worden in het kader van de werking van lokale grondenbanken middelen uit het Fonds overgedragen naar de Vlaamse Landmaatschappij voor aankoop van gronden, ten behoeve van ruiloperaties ed. in context van inrichtingsprojecten. De aldus overgedragen middelen, moeten in geval van stopzetting van de grondenbank, terug ter beschikking kunnen komen van het Fonds in het geval deze overgedragen middelen niet helemaal zouden besteed zijn door de werking van de lokale grondenbank in kwestie.”

Het door de gemachtigde gegeven voorbeeld is van aard om de praktische draagwijdte en toepassing van de ontworpen bepaling te verduidelijken. Het verdient aanbeveling om dergelijke voorbeelden in de memorie van toelichting bij het voorontwerp te verwerken.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Greet VERBERCKMOES

Marnix VAN DAMME

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

Op voorstel van de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijziging van het Wetboek van Strafvordering

Art. 2. In artikel 138 van het Wetboek van Strafvordering, vervangen bij het koninklijk besluit nr. 252 van 8 maart 1936 en het laatst gewijzigd bij de wet van 30 december 2009, wordt punt 2° opgeheven.

Hoofdstuk 3. Wijziging van het Veldwetboek van 7 oktober 1886

Art. 3. In artikel 35bis van het Veldwetboek van 7 oktober 1886, hernummerd en vervangen bij de wet van 8 april 1969 en gewijzigd bij de decreten van 7 december 2007 en 18 december 2015, wordt het eerste lid van paragraaf 5 vervangen door wat volgt:

“§5. In de gedeelten van het grondgebied die voor de landbouw zijn bestemd, is bosaanleg met hoogstammige bomen verboden op minder dan 6 meter van de scheidingslijn tussen twee erven. In de voormelde zone van 6 meter is het wel mogelijk een bosrand tot ontwikkeling te laten komen die bestaat uit mantel-zoom-vegetaties en die niet dichter dan een halve meter van de scheidingslijn komt. Als mantelvegetatie wordt de zone met struiken of hakhout bedoeld die lager is dan de hoogstammige bomen dieper in het bos. Als zoomvegetatie wordt de zone beschouwd die bestaat uit een ruige gras- en kruidachtige vegetatie die richting het bos overgaat in de mantelvegetatie. Deze bosrand wordt beschouwd als een bos in de zin van artikel 3, §1, van het Bosdecreet van 13 juni 1990. Bovendien is voor bosaanleg vergunning van het college van burgemeester en schepenen vereist. Het college beslist binnen dertig dagen na de indiening van de aanvraag. Doet het dit niet binnen die termijn, dan wordt de vergunning geacht verleend te zijn. De weigering van de vergunning is met redenen omkleed. Binnen een maand na de kennisgeving kan beroep worden ingesteld bij de bestendige deputatie.”.

Hoofdstuk 4. Wijzigingen van het Bosdecreet van 13 juni 1990

Art. 4. Artikel 45 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 18 mei 1999 en gewijzigd bij de decreten van 7 december 2007, 1 maart 2013 en 9 mei 2014, wordt opgeheven.

Art. 5. Artikel 49 van hetzelfde decreet wordt opgeheven.

Art. 6. In artikel 49bis van hetzelfde decreet worden tussen de woorden “Voor de beplanting met houtachtige gewassen van gronden die eigendom zijn van publiek-rechtelijke rechtspersonen en die gelegen zijn in agrarisch gebied verleent” en de zinsnede “het daartoe aangestelde personeelslid van het Departement Landbouw en

Visserij een advies in het kader van de in artikel 35bis, § 5, van het Veldwetboek vereiste vergunning van het College van Burgemeester en Schepenen.” de woorden “het agentschap en” ingevoegd.

Art. 7. In artikel 87, vierde lid, van hetzelfde decreet worden tussen de woorden “Voor de beplanting met houtachtige gewassen van gronden gelegen in agrarisch gebied of een daarmee gelijkgesteld bestemmingsgebied verleent” en de zinsnede “het daartoe aangestelde personeelslid van het Departement Landbouw en Visserij een advies in het kader van de in artikel 35bis, § 5, van het Veldwetboek vereiste vergunning van het College van Burgemeester en Schepenen.” de woorden “het agentschap en” ingevoegd.

Art. 8. In artikel 90bis van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 oktober 1997, vervangen bij het decreet van 17 juli 2000 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 26 april 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in paragraaf 1, derde lid, wordt het woord “verkavelingsvergunning” vervangen door de woorden “omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden”;
- 2° in paragraaf 2 wordt het woord “verkavelingsvergunning” telkens vervangen door de woorden “omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden”;
- 3° in paragraaf 3, eerste lid, wordt het woord “verkavelingsvergunning” vervangen door de woorden “omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden”;
- 4° in paragraaf 4 wordt het eerste lid vervangen door wat volgt:

“De compensatie, vermeld in paragraaf 2 en 3, wordt gerealiseerd op een van de volgende wijzen:

- 1° als de ontbossing een openbaar bos betreft door uitvoering in natura;
- 2° als de ontbossing een privébos betreft:
 - a) ofwel door storting door de aanvrager van de betrokken vergunning van een bosbehoudsbijdrage dewelke de bevoegde overheid besteedt volgens de voorwaarden bepaald in paragraaf 8;
 - b) ofwel door uitvoering in natura door de aanvrager van de betrokken vergunning;
 - c) ofwel door een combinatie van punt a) en b).”;
- 5° in paragraaf 4 wordt het tweede lid opgeheven;
- 6° in paragraaf 4 wordt het bestaande derde lid, dat het tweede lid wordt, vervangen door een nieuw tweede en derde lid, die luiden als volgt:

“De compensatie, vermeld in paragraaf 2 en 3, betreft ten minste een gelijke oppervlakte ten opzichte van de ontbossing. In het geval van een ontbossing als vermeld in paragraaf 4, eerste lid, 2°, van minimaal 10 ha dient het deel van de compensatie waarvan de aanvrager kiest in natura te compenseren, te worden gerealiseerd in één ruimtelijk aaneengesloten geheel van minimaal 10 ha of te worden gerealiseerd aansluitend bij een bestaand bos van minimaal 5 ha of een combinatie van beide. Voor bossen van minimaal 10 ha wordt na aanplant een natuurbeheerplan van minimaal type 3 opgesteld. Voor bossen die een bijdrage kunnen leveren aan de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen voor een speciale beschermingszone als vermeld in artikel 2, 65°, van het decreet Natuurbehoud, bedraagt de compensatie een drievoud van de ontboste oppervlakte. De bosbehoudsbijdrage wordt vastgesteld door de verlener van de omgevingsvergunning zoals bedoeld in paragraaf 1. Het bedrag kan niet lager zijn dan het bedrag vastgesteld door de Vlaamse Regering. Bij

gebreke aan een gemeentelijk reglement dat het basisbedrag van de bosbehoudsbijdrage vaststelt op het ogenblik van de vergunningsbeslissing in eerste aanleg, zal het minimumtarief van toepassing zijn zoals bepaald door de Vlaamse Regering overeenkomstig dit lid. De Vlaamse Regering stelt een lijst vast van bostypes die een bijdrage leveren aan de realisatie van de voormelde instandhoudingsdoelstellingen en bepaalt de nadere regels voor:

- 1° het minimumbedrag voor de bosbehoudsbijdrage, de wijze en de omvang van de compensatie waarbij differentiatie mogelijk is;
- 2° de wijze waarop de bosbehoudsbijdrage besteed wordt;
- 3° de wijze waarop over de effectiviteit van de compensatie gerapporteerd wordt;
- 4° de gebieden die in aanmerking komen voor compensatie in natura.

In geval van hoger beroep blijft de bosbehoudsbijdrage, zoals bepaald door de vergunningverlenende overheid in eerste aanleg, van toepassing.”;

- 7° in paragraaf 5, eerste en tweede lid, wordt het woord “derde” vervangen door het woord “tweede”;
- 8° in paragraaf 5, eerste en vijfde lid, wordt het woord “verkavelingsvergunning” vervangen door de woorden “omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden”;
- 9° er wordt een paragraaf 8 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§8. In het geval bedoeld in paragraaf 4, eerste lid, 2°, a), en de vergunningverlener het negatief advies van het agentschap ten aanzien van de voorgenomen ontbossing niet volgt, int de vergunningverlenende overheid die in laatste administratieve aanleg de vergunning tot ontbossing of de omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden, vermeld in paragraaf 2, 2°, aflevert, de bosbehoudsbijdrage en voert zij de compensatie uit binnen de drie jaar te rekenen van de beslissing in laatste administratieve aanleg of, indien gemotiveerd, binnen de vijf jaar.

In het geval bedoeld in paragraaf 4, eerste lid, 2°, en de vergunningverlener het gunstig advies van het agentschap volgt, kan de vergunningverlener kiezen tussen volgende opties:

- 1° de bosbehoudsbijdrage zelf te innen en zelf de compensatie uit te voeren binnen de drie jaar te rekenen van de beslissing in laatste administratieve aanleg of indien gemotiveerd binnen de vijf jaar;
- 2° de bosbehoudsbijdrage te laten innen door het agentschap. In dit geval geldt het bedrag dat door de Vlaamse Regering is vastgesteld.

De vergunningverlener maakt deze keuze door middel van een gemotiveerde beslissing.

De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen over de ontvangst van de bosbehoudsbijdrage, de realisatie van de boscompensatie en de gevolgen bij het uitblijven van de realisatie van de boscompensatie.”.

Hoofdstuk 5. Wijzigingen van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu

Art. 9. In artikel 12octies van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, ingevoegd bij het decreet van 9 mei 2014 en gewijzigd bij het decreet van 22 juni 2018, wordt een paragraaf 2bis ingevoegd, die luidt als volgt:

“§2bis. De beheerder van een terrein kan in een toegankelijkheidsregeling vastleggen onder welke voorwaarden gerookt mag worden en vuur gemaakt mag worden op het terrein. Als ter uitvoering van artikel 13, §9, tweede lid, de Vlaamse Regering een regeling treft, krijgt die regeling voorrang ten opzichte van wat in de toegankelijkheidsregeling voor het terrein vermeld staat.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vastleggen voor de aanduiding van de wijze waarop kan worden bekendgemaakt hoe roken en vuur maken geregeld zijn op het terrein.”.

Art. 10. Aan hoofdstuk IIIbis van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, ingevoegd bij het decreet van 9 mei 2014 en gewijzigd bij het decreet van 22 juni 2018, wordt een afdeling 5 toegevoegd, die luidt als volgt:

“Afdeling 5. Technisch beheer van openbare terreinen”.

Art. 11. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 4 december 2020, wordt aan afdeling 5, toegevoegd bij artikel 10, een artikel 12decies toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 12decies. §1. In deze paragraaf wordt verstaan onder besturen:

- 1° een gemeente;
- 2° een gemeentebedrijf;
- 3° een vereniging van gemeenten;
- 4° een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn;
- 5° een intercommunaal centrum voor maatschappelijk welzijn;
- 6° een vereniging van openbare centra voor maatschappelijk welzijn;
- 7° een provincie;
- 8° een provinciebedrijf;
- 9° een polder;
- 10° een watering;
- 11° een vereniging van polders en wateringen;
- 12° een kerkfabriek en elke andere rechtspersoon die voor de uitoefening van een openbare eredienst of voor verenigingen van vrijzinnigen onroerende goederen beheert.

De besturen die eigenaar zijn van een openbaar terrein dat beheerd wordt of zal worden in het kader van natuurbehoud, kunnen het agentschap verzoeken om het technische beheer van dat terrein uit te voeren. De besturen geven in een schriftelijke mededeling aan dat ze de intentie hebben om een natuurbeheerplan als vermeld in artikel 16bis, op te maken. De Vlaamse Regering bepaalt de taken die vallen onder het technische beheer wat slaat op uitvoerende en coördinerende taken die nodig zijn om het beheer van het terrein binnen gestelde doelstellingen uit te voeren. Het technische beheer wordt stopgezet nadat het voormelde natuurbeheerplan is goedgekeurd conform artikel 16octies.

De besturen die eigenaar zijn van een openbaar terrein dat beheerd wordt of zal worden in het kader van natuurbehoud, kunnen met een overeenkomst het volledige beheer aan het agentschap overdragen op voorwaarde dat er een goedgekeurd

natuurbeheerplan is als vermeld in artikel 16octies, of dat het bestuur de intentie heeft om een natuurbeheerplan als vermeld in artikel 16bis op te maken. Bij de beslissing tot overname van het beheer verleent het agentschap geen subsidies meer als vermeld in artikel 16sedecies. Dit volledige beheer onderscheidt zich van het technische beheer door ook het stellen van de doelstellingen voor het natuurtechnische beheer en de volledige financiële verantwoordelijkheid voor het beheer te omvatten.

§2. In afwijking van paragraaf 1 kunnen de eigenaars van alle andere openbare terreinen die beheerd worden of zullen worden in het kader van natuurbehoud schriftelijk laten weten aan het agentschap om het technische beheer te laten uitvoeren door het agentschap.

§3. In afwijking van paragraaf 1 en 2 kan een publiekrechtelijke rechtspersoon die eigenaar is van een openbaar terrein dat beheerd wordt of zal worden in het kader van natuurbehoud, een derde het technische beheer laten uitvoeren. Als van die mogelijkheid wordt gebruikgemaakt, voert de derde in kwestie het volledige takenpakket uit dat wordt bepaald krachtens paragraaf 1, tweede lid. Het is niet mogelijk om alleen bepaalde taken van het voormelde takenpakket door de derde te laten uitvoeren terwijl het agentschap nog andere taken van het voormelde takenpakket uitvoert.

Een publiekrechtelijk rechtspersoon die gebruik maakt van de mogelijkheid, vermeld in het eerste lid, sluit daarvoor een overeenkomst met de derde. De publiekrechtelijke rechtspersoon deelt het agentschap schriftelijk mee welke derde het technische beheer uitvoert, binnen dertig dagen na de dag van de ondertekening van de overeenkomst.

In voorkomend geval worden tussen enerzijds het agentschap en anderzijds de publiekrechtelijke rechtspersoon en de derde die de beheertaken op zich zal nemen, afspraken gemaakt over het tijdstip waarop de derde de taken overneemt die het agentschap voorheen uitvoerde. De taken worden uiterlijk negentig dagen na de dag van de ondertekening van de overeenkomst, vermeld in het tweede lid, overgedragen. Het agentschap zal de taken die het voorheen uitvoerde in elk geval niet meer uitvoeren nadat de voormelde termijn van negentig dagen is verstreken.

§4. Het beheer van een openbaar terrein dat beheerd wordt of zal worden in het kader van natuurbehoud, kan met een overeenkomst tussen de partijen in kwestie worden overgedragen aan een derde.

De publiekrechtelijke rechtspersoon bezorgt een afschrift van de overeenkomst, vermeld in het eerste lid, aan het agentschap binnen dertig dagen na de dag van de ondertekening van de overeenkomst. De terreinen in kwestie behouden de status van openbaar terrein.”

Art. 12. Aan artikel 13 van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, gewijzigd bij de decreten van 7 december 2007, 1 maart 2013, 9 mei 2014 en 8 december 2017, wordt een paragraaf 9 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§9. Op terreinen waarvoor een natuurbeheerplan is goedgekeurd, en binnen een afstand van 25 meter tot die terreinen is het met uitzondering van wettelijk verplichte verbrandingen verboden te roken en vuur te maken in de openlucht om welk motief dan ook, behalve in de volgende gevallen:

- 1° ter uitvoering van het goedgekeurde beheersplan;
- 2° ter uitvoering van een goedgekeurde toegankelijkheidsregeling als vermeld in artikel 12octies.

De Vlaamse Regering kan ook voor de terreinen, vermeld in het eerste lid, en andere terreinen in de vrije natuur een verbod op roken en het maken van vuur instellen door dat verbod te koppelen aan de toestand over de brandgevoeligheid van de natuurelementen op de terreinen.”.

Hoofdstuk 6. Wijziging van het decreet van 9 mei 2014 tot wijziging van de regelgeving inzake natuur en bos

Art. 13. Artikel 72, 1°, van het decreet van 9 mei 2014 tot wijziging van de regelgeving inzake natuur en bos wordt opgeheven.

Hoofdstuk 7. Wijziging van het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002

Art. 14. In artikel 17 van het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002, gewijzigd bij de decreten van 12 december 2008 en 13 juli 2012, wordt paragraaf 2 vervangen door wat volgt:

“§2. Aan het Fonds voor de compenserende bebossing worden de volgende ontvangsten toegewezen:

- 1° alle ontvangsten die voortvloeien uit de toepassing van artikel 90bis van het Bosdecreet van 13 juni 1990, als de Vlaamse Regering of de gewestelijke omgevingsambtenaar de vergunning tot ontbossing of de omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden, vermeld in artikel 90bis, §2, 2°, van het voormelde decreet, aflevert;
- 2° de ontvangsten van niet-aangewende middelen die vanuit het Fonds voor de compenserende bebossing toegekend zijn aan de Vlaamse Landmaatschappij of aan openbare besturen, natuurlijke personen en privaatrechtelijke rechtspersonen die bebossen.”.

Hoofdstuk 8. Overgangsbepaling

Art. 15. Artikel 8, 4°, 5°, 6°, 7° en 9° treedt in werking op een door de Vlaamse Regering vast te stellen datum.

Brussel, 13 mei 2021.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR